

Gorenjski Glas

PETEK, 15. OKTOBRA 2021

LETO LXXIV, ŠT. 82, CENA 2,00 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ogrevanje bo to zimo dražje

Stroški ogrevanja bodo zaradi rasti cen energentov na mednarodnem trgu letošnjo zimo zagotovo višji kot v lanski kurilni sezoni.

S. Š., M. A., A. Š.

Kranj – Na dvig stroškov za ogrevanje v letošnji kurilni sezoni opozarja že napoved Petrola, da bodo decembra dvignili cene električne energije za gospodinjstva za od 21 do 35 odstotkov, cene zemeljskega plina pa za dvanajst odstotkov, kar se sicer na končnem računu ne bo poznalo toliko, saj na primer elektrika pri končnem računu za električno energijo predstavlja le okoli trideset odstotkov zneska, preostanek pa različne datjave. Prav lahko se zgodi, da jim bodo z manjšim zamikom

sledili tudi drugi ponudniki energentov na slovenskem trgu. Posledično se bo podražilo tudi daljinsko ogrevanje stanovanj. Na Jesenicah, o čemer smo že poročali, bodo zneski na položnicah za ogrevanje poskočili za petdeset odstotkov, kot so napovedali pri koncesionarju za oskrbo s toploto ENOS OTE. Kaj pa drugje?

Tudi v kranjskem Domplanu, ki upravlja 85 kotlovnici oziroma ogrevalnih sistemov v Mestni občini Kranj in občinah Naklo, Šenčur, Tržič, Cerklje, Škofja Loka, Domžale, Mengeš, Komena in Radovljica, pravijo, da

so se stroški ogrevanja spremenili. Kot pojasnjujejo, je bila cena zemeljskega plina v lanski sezoni na zgodovinsko nizki ravni, zato so bili tudi stroški ogrevanja med najnižjimi v zadnjih letih. Letos pa je cena zemeljskega plina na borzah močno poskočila, kar vpliva tudi na stroške ogrevanja. »Stroški ogrevanja so se zaradi dvigane cene zemeljskega plina v povprečju zvišali za dvajset odstotkov. Kljub temu pa letošnji stroški ogrevanja bistveno ne odstopajo od preteklih sezon,« so razložili.

► 3. stran

Upravljalci sistemov daljinskega ogrevanja in skupnih kotlovnici cene ogrevanja že prilagajajo spremembam cene elektrike, zemeljskega plina in drugih energentov na mednarodnem trgu. / Foto: Gorazd Kavčič

Nagrajene tudi gorenjske inovacije

Gospodarska zbornica Slovenije je v torek podelila nagrade za najboljše inovacije. Med nagrajenci so tudi ekipe gorenjskih podjetij.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – V okviru Dnevov inovativnosti je Gospodarska zbornica Slovenije v torek že 19. podelila nacionalna priznanja najbolj inovativnim podjetjem in drugim organizacijam. Na prireditvi, ki je potekala na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, so podelili devet zlatih, 31 srebrnih ter posebno priznanje za inovacijo, ki rešuje izzive covid-19, nagradili pa so tudi inovacije leta po izboru javnosti.

Med nagrajenimi podjetji je bilo tudi več gorenjskih.

► 9. stran

Letošnji prejemniki zlatih priznanj za najboljše inovacije

**JELOVICA HIŠE
ZAPOSLUJE** JELOVICA

SERVISERja

(m/ž)

Za več informacij pokličite na
04 5113 236 ali 041 356 068
oz. sledite spodnji povezavi.

www.jelovica-hise.si/zaposlitev.html

Umor in samomor v Domžalah

► 10. stran

<p>AKTUALNO</p> <p>Začenja se cepljenje proti gripi</p> <p>V ponedeljek se v okviru kampanje »Zavihajmo rokave! Cepimo se« začne cepljenje proti gripi. Cepljenje je tudi letos brezplačno za vse z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem.</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">3</p>	<p>GORENJSKA</p> <p>Zgradili bodo štirisedežnico</p> <p>V Kranjski Gori se pripravljajo na gradnjo štirisedežnice Vitranc 2. Zaključek izgradnje predvidevajo konec letošnjega decembra oziroma na začetku prihodnjega leta. Vrednost investicije je tri milijone evrov.</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">4</p>	<p>CG+</p> <p>Pestra zgodovina adergaške cerkve</p> <p>Minuli konec tedna so v Adergasu počastili 250. obletnico posvetitve velesovske župnijske cerkve. Nekdanja samostanska cerkev skriva številna bogastva, med njimi romanski kip Marije iz 13. stoletja ter katacombe.</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">15</p>	<p>ZADNJA</p> <p>Skupni dom za Žirovnico in Bled</p> <p>Potem ko je družba Comett domovi odstopila od projekta doma starostnikov v Žirovnici, so se Žirovnčani povezali z Blejci. Skupaj naj bi zgradili Medgeneracijski in gerontološki center Žirovnica - Bled, ki bo stal v Žirovnici.</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">24</p>
<p style="text-align: right;">VREME</p> <p style="text-align: right;"><i>Danes bo sprva pretežno oblačno, čez dan pa večinoma sončno. Jutri in v nedeljo bo sončno. Zjutraj bo po nižinah megla.</i></p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: flex-end;"> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">0/14 °C</p> </div> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">jutri: pretežno sončno</p>			

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

oktober 2/21

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najmem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Starost

Ko zjutraj vstaneš, vedno ista je rutina,
malo čajčka, malo C-vitamina,
tablet vzameš celo pest, zato ne rabiš nič drugega jest.
Tablete te čez dan gor držijo, zvečer skoraj ohromijo,
saj telo zahteva novo dozo, drugače padel boš v nervozo.
Ves se treseš, ves drhtiš, bojiš se, da za vedno zaspiš.
Si že zasvojen kot narkoman,
brez tablet živeti je zaman,
še nabavi ti žena vitamine,
od njih po seksu so skomine,
a si telesno preslab, saj nisi več mlad.

Pesem nam je poslala naročnica Vera Žabkar iz Šentjerneja.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARICA JEZERŠEK** iz Gozda - Martuljka.

Donacija UniCredita tudi za Varno hišo Gorenjske

Kranj – Ob 30-letnici UniCredit Bank v Sloveniji je njena fundacija z donacijo v višini 30 tisoč evrov podprla štiri lokalne organizacije za pomoč otrokom. Prejeli so jo Varna hiša Gorenjske (Društvo za ženske in otroke žrtve nasilja), Rdeči noski, ZPM Ljubljana Moste - Polje (Veriga dobrih ljudi) in Center za socialno delo Ljubljana za projekt CONA. Fundacija UniCredit je finančno pomoč omenjenim organizacijam namenila v okviru pobude Call for Europe (Klic za Evropo), ki je namenjena podpori projektom za pomoč otrokom s socialnega roba v različnih evropskih državah, v katerih deluje skupina UniCredit. Skupno so s 360 tisoč evri podprli 48 lokalnih pobud v dvanajstih državah.

Postavili bivalne zabojnike

Dosegli smo 50-odstoten delež polno cepljenih proti covidu-19 v populaciji, v starosti nad 18 let je delež skoraj 60-odstoten, a je cepljenih premalo za uspešno kolektivno zaščito. Pred Domom starejših občanov v Naklem so postavili štiri bivalne zabojnike za t. i. rdečo cono za nastanitev v primeru okužb.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj, Naklo – Gorenjska statistična regija je nekoliko nad povprečjem polno cepljenih v državi, razen v občinah Kranjska Gora (50,2) in Kranj (59,6) so na včerajšnji dan vse gorenjske občine presegle 60-odstotni delež polno cepljene populacije. Občina Jezersko ima skoraj 68-odstotni delež, Žirovnica in Žiri nekaj čez 66-odstotnega. Odstotki so nižji, če zajamemo še mladoletne.

Občina Naklo je skupaj z Domom Petra Uzarja Tržič uspešno kandidirala na razpisu ministrstva za zdravje za nakup štirih bivalnih zabojnikov za vzpostavitev zunanje t. i. rdeče cone ob Domu starejših občanov v Naklem, ki sodi pod okrilje tržiškega doma. Bivalniki so opremljeni za štiri osebe za primer okužbe s covidom-19. Kot je pojasnil naklanski župan Ivan Meglič, jih bodo, ko bo epidemija končana, namenili dnevne varstvu starejših občanov, morebiti tudi za začasne namestitve. V naklanskem domu starejših po včerajšnjih podatkih niso imeli okužbe, in kot so še povedali, delo poteka po ustaljeni organizaciji, držijo se vseh predpisov za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom. Skoraj vsi njihovi stanovalci so cepljeni in tudi med zaposlenimi so prebolevalniki in cepljeni, nekaj pa je izjem.

Bivalni zabojniki pred Domom starejših občanov Naklo so opremljeni za štiri osebe za primer okužbe s covidom-19. / Foto: Tina Dokl

Vrhovno sodišče RS je presodilo, da za izrekanje prekrškovnih sankcij zaradi opustitve nošenja zaščitnih mask

V naklanskem domu starejših po včerajšnjih podatkih niso imeli okužbe, in kot so še povedali, delo poteka po ustaljeni organizaciji, držijo se vseh predpisov za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom.

v zaprtih javnih prostorih ni bilo zakonske podlage, vendar se sodišču pri tem ni bilo

treba opredeljevati do vprašanja razumnosti glede zapovedi nošenja mask niti do upravnopravnih ali drugih razsežnosti takšne zapovedi. Kot je poudarila vodja svetovne strokovne skupine za covid-19 doc. dr. Mateja Logar, je treba ločiti med zdravstveno in pravno stroko in da medicinski argumenti za nošenje mask ostajajo enaki. V zadnjem vladnem odloku piše: maske so obvezne v vseh zaprtih javnih krajih, razen v redkih izjemnih primerih.

Novo javno covidno točko za hitro testiranje so vzpostavili ob glavni cesti v Mednu (pri Medvodah). Odprta je

vsak dan razen nedelje med 6.30 in 9. uro ter med 12. in 18. uro. Cena testiranja s hitrim antigenim testom je 10 evrov, plačilo je možno z gotovino. Cena na zahtevo vključuje tudi certifikat.

V sredo so v državi ob 5366 PCR-testih potrdili 1081 novih okužb s koronavirusom, delež pozitivnih izvidov testov je bil 20,1-odstoten. Štirinajstdnevna pojavnost okužb na sto tisoč prebivalcev ostaja nad petsto. Se je pa včeraj nekoliko znižalo število hospitaliziranih bolnikov, na navadnih covidnih oddelkih se jih je po podatkih Sledilnika za covid-19 zdravilo 406, v intenzivni negi 117.

Vladna ekipa o zeleni mobilnosti tudi z gorenjskimi podjetji

Vladna ekipa se je ta teden srečala z desetimi vodilnimi predstavniki slovenske avtomobilske industrije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Spodnja Idrija – Predsednik vlade Janez Janša je bil skupaj z ministrsko ekipo v torek na obisku v Spodnji Idriji, kjer se je v prostorih Hidrie srečal z vodilnimi predstavniki slovenske avtomobilske industrije, med njimi tudi s podjetji, ki prihajajo z območja Gorenjske – SIJ Acroni, Domel Holding, Iskra Mehanizmi ter LTH Castings.

Osrednja tema pogovorov je bila podpora misiji GREMO, GREen MObility, in

transformacija avtomobilske industrije. Kot je poudaril premier Janša, bodo že v naslednjem tednu pristojna ministrstva imenovala koordinatorje, ki bodo naslovili odprte dileme in odprta vprašanja, in vlada bo na podlagi njihovega dela do konca leta sprejela tudi ustrezno strategijo o tem, kako pomagati vsem tistim, ki bodo v Sloveniji, s slovenskim prispevkom v Evropi in v svetu naslavljali izziv brezogljicne mobilnosti.

SIJ Acroni že proizvaja 25 odstotkov produktov,

namenjenih elektromotorjem, v misiji GREMO pa načrtuje za sto milijonov evrov investicij. Tudi Domel ima dolgo tradicijo proizvodnje elektromotorjev, del proizvodnje je vezan na tradicionalno avtomobilsko industrijo, večji del pa hibridna in električna vozila. Tudi proizvođa Iskre Mehanizmi gredo v smer zelene mobilnosti in čiščenja okoljskih izpustov, podjetje LTH Castings pa je prisotno predvsem na področju ohišij baterij elektrone, »on board chargerjev« (vgrajenih polnilnikov) in

pretvornikov. Na delovnem srečanju je Janša poudaril globalno srečevanje s podnebnimi spremembami in vlogo zelenega prehoda in elektromobilnosti pri spopadanju z njimi. Kot je dejal, bodo potrebna velika vlaganja, podnebne cilje pa bo nemogoče doseči brez upoštevanja jedrske energije. Za zmanjševanje ogljikovega dioksida bo, kot je dejal premier, prehod na alternativne oblike avtomobilskega pogona ključna, saj promet predstavlja petino ogljikovih izpustov.

Cepljenje proti gripi

V ponedeljek se v okviru kampanje »Zavihajmo rokave! Cepimo se« začena cepljenje proti gripi. Cepljenje je tudi letos brezplačno za vse z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Gripa je zelo nalezljiva bolezen in predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje, saj se virus zlahko širi med prebivalci. »Za preprečevanje širjenja je priporočljivo upoštevati tri enostavna pravila. Če zbolimo in bi lahko imeli gripo, ostanemo doma, temeljito in pogosto si umivamo roke in si pri kihanju/kašljanju usta pokrijemo s papirnati robčkom za enkratno uporabo ali kihamo/kašljamo v rokav. Najučinkovitejša zaščita pred gripo pa je cepljenje, ki štiti tako pred boleznijo kot tudi pred morebitnimi zapleti, ki gripo spremljajo,« svetujejo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ).

Za koga je gripa posebno nevarna

Čeprav cepljenje proti gripi na NIJZ priporočajo vsem prebivalcem, je to še posebno priporočljivo za skupine z večjim tveganjem za težek potek bolezni – starejšim od 65 let, kroničnim bolnikom in njihovim družinskim članom, osebam z izrazito povečano telesno težo, nosečnicam in majhnim otrokom (od 6 do 23 mesecev starosti) ter njihovim družinskim članom, zdravstvenim delavcem, zaposlenim v domovih

Zaščita se vzpostavi približno dva tedna po cepljenju proti gripi. / Foto: Tina Dokl

starejših občanov, ki so pri svojem delu izpostavljeni nevarnosti okužbe ali pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, ter drugim delavcem v nujnih službah. »Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z znaki obolenja dihal ter bolečinami v mišicah in sklepkih. Pri ogroženih skupinah prebivalstva pa lahko bolezen poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti, kot so virusne in bakterijske pljučnice, in tudi z višjo smrtnostjo. Pri omenjenih skupinah cepljenje zmanjšuje tveganje za hospitalizacije in tudi smrt zaradi bolezni same ali njenih zapletov,« so pojasnili na NIJZ.

Vsakoletno cepljenje

Virusi gripe se pogosto in hitro spreminjajo, zato se spreminja tudi cepivo, ki je vsako leto pripravljeno tako, da štiti proti virusom, ki bodo predvidoma krožili v prihajajoči sezoni. Zato se je treba cepiti vsako leto z enim odmerkom cepiva, za otroke mlajše od devet let, ki se prvič cepijo proti gripi, pa sta potrebna dva odmerka. Zaščita se vzpostavi približno dva tedna po cepljenju in traja več mesecev, postopoma upada in je po enem letu lahko že prenizka.

»Čeprav v lanskoletni sezoni gripe ni bilo uradno za beleženega nobenega primera gripe v Sloveniji (okoliščine so bile specifične, v

državi smo imeli t. i. lockdown, bilo je tudi manj druženja), je cepljenje izjemno pomembno in smiselno tudi letos, kar velja zlasti za skupine, pri katerih gripa lahko poteka težje ali z zapleti. Letošnjo jesen respiratorne virusne okužbe krožijo bistveno prej kot običajno, prevladujejo zlasti okužbe z respiratornim sincicijskim virusom (RSV), v nekaterih delih Evrope pa se že pojavlja gripa,« so povedali na NIJZ.

Gripa in covid-19

Cepljenje izvajajo izbrani osebni zdravniki in drugi zdravniki, cepljenje odrašlih pa tudi območne enote NIJZ. Za cepljenje v ambulantah območnih enot NIJZ se je treba predhodno naročiti. »Cepljenje proti covidu-19 nas ne zaščiti pred gripo in obratno, saj gre za cepljenje proti različnim virusom. Cepljenje proti gripi in cepljenje proti covidu-19 se lahko opravi sočasno ali s kakršnimkoli presledkom.« Pri starejših osebah in kroničnih bolnikih je priporočljivo opraviti tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam, še svetujejo na NIJZ. Cepljenje za določene skupine se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

k

KOMENTAR
MAJA BERTONCELJ

Temperature dol, cene gor

Podražitve. V zadnjih dneh so ena izmed osrednjih tem.

Ne le da je večino stvari dražjih, celo dobiti se jih ne da ali pa se nanje dolgo čaka. V podjetjih poročajo o velikih težavah z dobavno verigo, s podražitvami čez noč. Podražil se je transport, še posebno čezoceanski, dražje je železo, les ..., dobavni roki se podaljšujejo, manjka surovin, zaradi česar ponekod že zmanjšujejo proizvodnjo in odpustčajo delavce. Ob začetku kurilne sezone pa so v ospredju podražitve energentov. Kot napovedujejo, bodo položnice za ogrevanje občutno višje. Podražitve so že doletele uporabnike po več mestih po Sloveniji. Smo sredi oktobra in temperature so se ponoči marsikje že spustile do ledišča. Obeti za prihodnje dni so glede tega obetavnejši. Pri nas se ogrevamo na pelete, v prehodnem obdobju, kot je trenutno, prav pride kamin, tako da bomo z začetkom kurilne sezone glede na napovedi lahko še vsaj malo počakali in nekaj pripravili. Les je surovina, ki je imamo v Sloveniji dovolj. Poleg tega drva spadajo med najcenejše energente. Če jih kurimo še iz svojega gozda in da smo jih pripravili sami, je ogrevanje še cenejše. Najvarnejše je zagotovo imeti lasten vir. Na podlagi rezultatov raziskave REUS 2019 je z 32-odstotnim deležem prav lesna biomasa glavni vir energije za ogrevanje v slovenskih gospodinjstvih.

Na drugem mestu je z 20-odstotnim deležem kurilno olje, na tretjem zemeljski plin z 12-odstotnim deležem, sledita elektrika in toplotne črpalke. Uporaba zadnjih dveh se pri nas v zadnjih letih povečuje, predvsem na račun kurilnega olja. Izbiri energenta za ogrevanje se danes posveča veliko pozornosti – v luči manjših stroškov in vedno bolj tudi v skrbi za okolje.

Za energetske sanacije javnih objektov se odločajo tudi občine. Sprejete imajo lokalne energetske koncepte. Številke potrjujejo pravilnosti odločitev. Takšen je tudi primer Občine Medvode. V preteklem letu so bili zaradi energetske sanacije javnih objektov, ki so jih izvedli v okviru javno-zasebnega partnerstva (OŠ Simona Jenka Smlednik, POŠ Topol, Vrtec Medvode – enota Ostržek), doseženi prihranki končne energije v višini več kot 487 tisoč kWh, pri tem se je povečala proizvodnja energije iz obnovljivih virov – v višini skoraj 236 tisoč kWh, emisija ogljikovega dioksida pa se je zmanjšala za več kot 98 ton.

Večja energetska neodvisnost in bolj zelen odtis je cilj, ki mu zagotovo gre slediti. A vsaka sanacija stane, številni si je ne morejo privoščiti. Vsi skupaj tako lahko le upamo, da se bodo stvari čim prej stabilizirale. Višanje cen energentov je velik problem, ki ga bo najbolj občutilo gospodarstvo. Napovedi niso spodbudne.

Ogrevanje bo to zimo dražje

◀ 1. stran

Nadaljnjih sprememb stroškov ogrevanja sicer zaradi že zakupljenih količin zemeljskega plina pred 1. julijem 2022 ne načrtujejo, so dodali v kranjskem Domplanu.

Kot je povedal direktor družbe Dominvest Marjan Potočnik, ki upravlja skoraj tri tisoč stanovanj v

občinah Radovljica, Bled, Bohinj in Gorje, od tega jih je več kot polovica v radovljiški občini, višino akontacije stroškov ogrevanja že prilagajajo trenutni situaciji, ko se cene energentov tako rekoč dnevno višajo. »Trenutno je težko napovedovati, kako bo v prihodnje, vse je odvisno predvsem od cen plina in olja, skupni stroški za elektriko namreč ne

predstavljajo velikega deleža na položnicah naših uporabnikov.«

Če se bosta plin in kurilno olje še naprej dražila, se bodo višale tudi akontacije, pravi, tisti uporabniki, ki ogrevanje plačujejo neposredno glede na porabo, pa se bodo z višino podražitve seveda seznanili že s prvo novo položnico, je še pojasnil Potočnik, ki pravi, da ostalih

postavk na računih uporabnikom ne bodo višali.

Toplarna Železniki do konca letošnjega leta ne predvideva podražitve toplotne energije. »V nadaljevanju kurilne sezone bo morebitna sprememba oz. dvig cene odvisen od spremembe cene električne energije in lesne biomase,« je pojasnil direktor Toplarnice Matjaž Homar.

Z oktobrom novi koncesionar

ALENKA BRUN

Preddvor – Upravljanje daljinskega sistema v Preddvoru je z oktobrom prevzela družba Ekoenergo iz Ljubljane, ki je hčerinska družba mednarodnega energetskega podjetja Interenergo z dolgoletnimi izkušnjami v energetiki. Novi koncesionar bo poskrbel, da za

odjemalce toplote ostanejo pogoji poslovanja ugodni in nespremenjeni, tudi dosedanje cene. V prihodnje za uporabnike načrtuje predstavitev svojih načrtov in investicij, ki so nujno potrebne, da se zagotovi in poveča zanesljivost ter učinkovitost sistema. Pripravljajo tudi novo spletno stran, kjer bodo objavljali

vsa aktualna obvestila, vloge, cenike ter uporabnikom posredovali splošne informacije v zvezi z delovanjem sistema daljinskega ogrevanja in o prednostih uporabe lesnih sekancev. Spletna stran pa bo ponujala tudi hiter dostop do portala e-toplota in druge kontaktne podatke za lažje medsebojno komuniciranje.

Odkritje doprsnih kipov v parku La Ciotat

Kranj – V parku La Ciotat v Kranju bodo v ponedeljek odkrili doprsna kipa Franceta Prešerna in njegovega ruskega sodobnika Mihaila Jurjeviča Lermontova. Park, ki je poimenovan po pobratnem francoskem mestu La Ciotat in simbolizira čezmejno sodelovanje z drugimi mesti in državami, s tem dobiva novo podobo – spomenike Prešernovih literarnih sodobnikov.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncej, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Maša Likosar, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 2,00 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Skupaj v akciji Slovenija oživlja!

Ob svetovnem dnevu oživljanja, ki ga zaznamujemo 16. oktobra, bodo tudi na Gorenjskem na več lokacijah brezplačni prikazi postopkov oživljanja in uporabe defibrilatorja.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Po vsej Sloveniji v teh dneh poteka brezplačni dogodki s prikazi temeljnih postopkov oživljanja (TPO) in uporabe defibrilatorja, ki predstavljajo najpomembnejši korak pri ohranjanju življenja zaradi srčnega zastoja. Dogodki so v sklopu akcije Slovenija oživlja!, ki jo organizirajo Slovenski reanimacijski svet, Zveza študentov medicine Slovenije in Rdeči križ Slovenije z območnimi združenji.

Udeleženci se bodo naučili, kako izvajati TPO pri odrasli osebi pa tudi v primeru, če do zastoja pride pri dojenčku ali otroku. Na širšem Gorenjskem bo prikaz v Trzinu danes od 18. do 20. ure na sedežu RKS, Območnega združenja Rdečega križa Trzin, jutri pa v nakupovalnem centru Supernova Qlandia Kranj in na Glavnem trgu v Kranju od 10. do 17. ure, na Mestnem trgu v Škofji Loki od 9. do 12. ure, na Stari Savi na Jesenicah od 10. do 12. ure, pred cerkvijo Device

Marije Vnebovzete v Kranjski Gori od 10. do 17. ure in na Glavnem trgu v Kamniku od 9. ure do 10.30.

V Sloveniji srčni zastoj doživi približno 1700 oseb na leto oziroma tri do pet oseb vsak dan. »Zastoj srca, ki se zgodi izven bolnišničnega okolja, je namreč najpogostejši vzrok smrti v razvitih državah. Preživi le vsak deseti bolnik. Dejstvo pa je, da se srčni zastoji pogosto zgodijo doma, v službi ali na igrišču, med prijatelji, sodelavci, sosedi. Če bi očitvidci nemudoma začeli TPO še pred prihodom reševalcev, bi lahko rešili dva do štirikrat več življenj. Že v treh do petih minutah po srčnem zastoju začnejo odmirati možganske celice, čas do prihoda reševalcev na kraj dogodka pa je običajno mnogo daljši,« so poudarili organizatorji akcije.

Posebno pozornost bodo tudi letos namenili TPO v času epidemije covid-19, saj na globalni ravni opažajo, da se čedalje manj ljudi odloči pristopiti in pomagati v primeru srčnega zastoja.

Izbrali naj kopaljšča letošnjega leta

Bohinjska Bistrica, Snovik – Radiotelevizija Slovenija je letos že 31. leto zapored izpeljala akcijo za izbor Naj kopaljšča. Priznanja najboljšim, ki jih poleti izbirajo kopalke in kopalci slovenskih kopaljšč, so v torek podelili v Mariboru, priznanja pa so se razveselili tudi na Gorenjskem. Nagrade so podelili v šestih kategorijah, sodelovalo pa je 84 kopaljšč. V kategoriji pokritih bazenskih kopaljšč je Vodni park Bohinj osvojil drugo mesto, v kategoriji malih termalnih kopaljšč pa so bile Terme Snovik tretje. Nazive najboljših v svojih kategorijah so sicer prejeli Aqualuna, Bioterme Mala Nedelja, Terme Paradiso, Letno kopaljšče Ajdovščina, Velenjska plaža in Vodno mesto Atlantis.

POVABILO K ODDAJI PONUDBE

Družba MERKUR nepremičnine, d. d., Cesta na Okroglo 7, Naklo, objavlja: **Zbiranje ponudb za oddajo kuhinje, restavracije in bifeja v najem v poslovni stavbi Merkur Naklo.**

Predmet zbiranja ponudb so oddaja v najem tehnološko opremljenih gostinskih prostorov na naslovu Cesta na Okroglo 7 v Naklu. Najemnik bo v najetih prostorih organiziral in nudil dnevno prehrano delavcem med delovnim časom, poslovno reprezentančna kosila in gostinske storitve po dogovoru. Drobni inventar ni stvar najema, najemnik ga nabavi sam. Za podrobne pogoje razpisa, dodatne informacije ter ogled se obrnite oziroma se dogovorite na sedežu družbe Merkur nepremičnine, d. d., Cesta na Okroglo 7, Naklo, oziroma jih zahtevate po e-pošti: jakob.zibert@merkurnepremicnine.si. Kontaktna oseba Jakob Žibert, delovnik ponedeljek–petek med 7.30 in 15.30, tel. 04/25-88-576, mobilni 031/689-104.

Zgradili bodo štirisedežnico

V Kranjski Gori se pripravljajo na gradnjo štirisedežnice Vitranc 2, ki bo potekala po trasi nekdanje enosedežnice. Vrednost investicije je tri milijone evrov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Iz RTC Žičnice Kranjska Gora so sporočili, da bodo sredstva dokapitalizacije družbe vložili v investicije. V pripravi je gradnja štirisedežnice Vitranc 2, potekala bo po trasi nekdanje enosedežnice. Kot so še povedali: »Predvidevamo, da bo zaključek izgradnje konec letošnjega decembra oziroma na začetku leta 2022. Predvideno je, da bo sedežnica namenjena pohodnikom. Investicija je vredna tri milijone evrov, sedežnica bo znamke Leitner.« Na Turizmu Kranjska Gora so pojasnili, da so si v Kranjski Gori sicer prizadevali za postavitev gondole, vendar zanjo niso dobili soglasja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. »Kljub temu bo tudi štirisedežnica za kraj velika pridobitev in dodatna turistična

V pripravi je gradnja štirisedežnice Vitranc 2. / Foto: Tina Dokl

atrakcija, ki bo omogočila in približala Vitranc tudi tistim, ki sicer zaradi različnih razlogov ne bi mogli pristopiti na vrh. Na Turizmu Kranjska

Gorain Občini Kranjska Gora pozdravljamo nove investicije, ki so se jih lotili v družbi RTC Žičnice Kranjska Gora. Poleg trimilijonske

investicije v novo sedežnico izboljšujejo tudi sistem umetnega zasneževanja, pravkar pa gradijo še garažo za shranjevanje opreme.«

Dobrodelnost v jubilejnim letu

Slovenski rotarijci so ob desetletnici samostojnosti pripravili koncert, na katerem so zbrali petnajst tisoč evrov za štipendije pomoči potrebnim in nadarjenim dijakom in študentom.

MARJANA AHAČIČ

Bled – Preteklo soboto so se ob desetletnici samostojnosti Distrikta na Bledu srečali rotarijci iz Slovenije in Severne Makedonije. Z dobrodelnim koncertom, na katerem so bili povabljeni vsi slovenski in severnomakedonski rotarijci, so zaznamovali spomin na čas pred desetimi leti, kot se je gibanje v Sloveniji tako razširilo, da so se lahko slovenski rotarijci odcepili od avstrijskih in ustanovili lasten Rotary Distrikt. Nekaj let kasneje so se mu pridružili še Rotarijci iz takratne Makedonije.

V tem jubilejnim letu Rotary Slovenija vodi guverner Dušan Peterkovič, ki je za to

svečano priložnost organiziral koncert Perpetuum Jazzile; namen praznovanja obletnice namreč ni samo izražanje ponosa ob jubileju, pač pa s prodajo vstopnic in donacij predvsem zbiranje sredstev, so poudarili v Rotary Sloveniji.

Na sobotnem koncertu so zbrali kar 15 tisoč evrov, ki jih bodo namenili dvema fundacijama: Fundaciji Leona Štuklja in Fundaciji Alenke Gabrič.

Prva, ustanovljena pred dobrimi dvajsetimi leti, je nadarjenim dijakom in študentom podelila že 222 štipendij. Tudi Fundacija Alenke Gabrič, ustanova za štipendiranje, poimenovana

Zbrane je nagovoril guverner Dušan Peterkovič.

po pokojni gimnazijski profesorici, članici Rotary kluba Kočevje, od ustanovitve leta 2009 vsako leto prepozna

nekaj izjemno nadarjenih dijakov ali študentov; z botrstvom so pomagali že več kot tridesetim.

Delno gradbeno dovoljenje za protipoplavne ukrepe

ANA ŠUBIČ

Železniki – Ministrstvo za okolje in prostor je konec septembra izdalo delno gradbeno dovoljenje za posege, predvidene v prvi fazi projekta protipoplavnih ukrepov v Železnikih. Kot so pojasnili na Direkciji RS za vode (DRSV), so v

gradbenem dovoljenju zajete ureditve na Selški Sori na odsekih od Alplesovega jezua do Domela, od Domela do izpod Dermotovega jezua, na območju Dolenčevega jezua ter na območju pritokov Prednja Smoleva, Dašnjica in Češnjica, predvidena pa je tudi domača gradnja mostu čez

Češnjico na regionalni cesti. »Če ne bo pritožb, bo gradbeno dovoljenje za navedene odseke pravnomočno po 30 dneh vročitve zadnji strani. Z deli se lahko začne po pridobljeni pravnomočnosti,« so dodali na DRSV. Izdano delno gradbeno dovoljenje ni zajelo odseka od

Dermotovega do Dolenčevega jezua v starem delu Železnikov, kjer bo izvedbi protipoplavnih ukrepov sledila še gradnja obvoznice, umeščene na načrtovani obrežni zid Selške Sore.

Za izvedbo prve faze projekta vodnih ureditev, ki je vredna 11,5 milijona evrov, je DRSV na razpis izbral konzorcij podjetja Nivo Eko iz Žalca s partnerji: VGP Drava Ptuj ter podjetjema Riko in Hidrotehnik. Dela naj bi končali v drugi polovici leta 2023.

Odgovorno ravnanje s hrano

Generalna skupščina Združenih narodov je 29. september razglasila za mednarodni dan ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani. Od leta 2014 raste število ljudi, ki občutijo lakoto, pri čemer vsak dan zavržemo na tone užitne hrane. Preverili smo, katerim ukrepom sledijo različne javne ustanove in zasebniki, da je izgub hrane čim manj.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V Vrtnu Šenčur že od vsega začetka beležijo, koliko surovin se porabi za posamezen obrok in kakšno količino določene hrane otroci pojedjo. »Priprava hrane je usklajena s temi zabeležkami in izkušnjami, zato je odpadne hrane zelo malo. V primeru, da ostane večja količina hrane, ki jo je mogoče nadalje uporabiti, na primer kruh, sadje, jogurti, juhe, omake, jo na ustrezen način shranimo in uporabimo v naslednjih dneh,« je povedala Darja Marinšek, pomočnica ravnateljice OŠ Šenčur, in dodala: »Odpadki, ki kljub vsemu so, čeprav v res minimalni količini, gredo v biološke odpadke. Zavrže se manj kot pet odstotkov hrane.« V šenčurskem vrtnu otroke že zelo zgodaj navajajo na spoštljivo ravnanje s hrano, hranjenje

Ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani tako javnost kot zasebni sektor spodbujajo k ukrepanju za zmanjšanje izgub hrane in količine odpadne hrane. / Foto: Primož Pičulin

pa vedno poteka po določenem protokolu. »Pred hranjenjem si otroci umijejo roke in pri obedu sedijo za mizo, dokler ne pojedjo do konca. Večinoma otroci ta

protokol zelo hitro usvojijo,« je še dodala Marinškova. V Domu upokojenecv Kranj dnevno pripravijo okoli štiristo obrokov. »Naš jedilnik je prilagojen

starostnikom in njihovim potrebam glede na prehranske navade, zdravstveno stanje in v skladu z uravnoteženo sestavo obrokov. Na ta način se izognemo prevelikemu odpadu hrane,« je povedal vodja prehrane v domu Marjan Pesan; in še: »Odpada kuhanih obrokov dejansko ni. Odpad nastane od obroka, ki ostane na krožniku, in pri sami pripravi surovin. Obrokov nikakor ne recikliramo, dnevno se pripravljaja sveža hrana. Odvoz bioloških odpadkov nam nudi podjetje Biotera.«

Na Srednji gostilnici in turistični šoli Radovljica se izgubam hrane izognejo z racionalnim naročanjem surovin, ki ne privede do večjih skladiščenih zalog. »Uporabne hrane ne zavržemo, saj presežke vedno razdelimo med dijake. Zavržemo le tisto, kar ni več uporabno, na primer delno zaužit

sendvič. Tudi hrano, ki jo pripravijo pri pouku, dijaki sami pojejo,« je pojasnil ravnatelj Ivan Damjan Mašič in nadaljeval: »Dijake med samim šolanjem redno ozaveščamo o pomenu in smotnosti uporabi hrane, a ne nazadnje je to stvar vsakega posameznika. Odnos do hrane namreč pridobimo in ozaveštimo med odraščanjem in skozi vzgojo.«

V Gostilni Starman v Škofji Loki zavržejo le tisto hrano, ki ostane na krožnikih, saj te po pravilih ne smejo več uporabiti. »Kar ostane pri sami pripravi obrokov, poskušamo predelati, na primer kruh v drobtine ali kruhove cmoke. Uporabno hrano in živila, ki jih ne porabimo, pa razdelimo med tiste, ki jo potrebujejo,« je dejala lastnica gostilne Bernarda Tavčar in nam še zaupala, da mesečno zabeležijo največ dva sode odpadne hrane.

Sto let Telovadnega doma v Radovljici

Radovljica – Letos mineva sto let, odkar so člani radovljiškega sokolskega društva v središču Radovljice slovesno odprli novi Telovadni dom. Starosta radovljiškega športa Aleks Čebulj je pri častiljivih 92 letih napisal knjigo o športnem življenju v mestu in okolici in jo posvetil prav stoletnici Telovadnega doma v Radovljici. Avtor bo knjigo v torek, 19. oktobra, ob 19.30 v prostorih radovljiške knjižnice predstavil v pogovoru z Juretom Sinobadam.

Nova spletna platforma onKovid

Ljubljana – Zaživela je nova spletna platforma onKovid za spremljanje bremena raka med epidemijo covid-19 v Sloveniji. Platforma omogoča sprotno spremljanje razmer na področju onkologije in opazovanje morebitnih odklonov, s čimer daje odločevalcem podlago za spremembe ukrepov. Onkološki inštitut Ljubljana ob tem poudarja, da je rak najpomembnejši in najpogostejši zdravstveni problem naše družbe, zato ga moramo obvladovati vzporedno z epidemijo covid-19.

OGLASNO SPOROČILO

PRENOVLJENI SPLETNI PORTAL MOJ ECE

Imejte energente na dosegu prstov

Napredno spremljanje energentov je odslej še lažje in preprostejše. Standardne funkcionalnosti brezplačnega portala Moj ECE odslej bogatijo še napredne rešitve za vse, ki želijo globlji vpogled v energetske aktivnosti svojega doma ali podjetja.

Portal, ki ga pozna že več tisoč uporabnikov, je doživel prenovilo, »zrasel« je tako po obsegu funkcionalnosti kot tudi po tipu uporabnikov. Omogoča spremljanje porabe energentov domače in poslovne rabe ter združuje funkcije portala in mobilne aplikacije.

Portal je zasnovan z namenom, da se z istimi prijavnimi podatki dostopa tudi v spletno trgovino ECE shop. Registracija je preprosta in opremljena s standardnimi varnostnimi protokoli. Po vstopu uporabnika pričaka video razlaga ključnih nastavitvev, najpomembnejša je povezava pogodbenega razmerja za energente, ki portal »spremeni« v zakladnico grafov in tabel.

Aktualne informacije takoj in brez nepotrebnih klikov

Domača stran navduši z nizom kartic, na katerih so povzetki porabe elektrike in zemeljskega plina, financ, števnih stanj, aktualnih računov, ugodnosti, trenutnih akcij in drugih informacij, ki bodo uporabniku popolnoma zadostovale ob hitrem pregledu z drsenjem čez ekran mobilnika, tablice ali ob vrtenju kolesca na miški.

Največji poudarek je namenjen električni energiji, saj pomeni osnovo za vse ostale

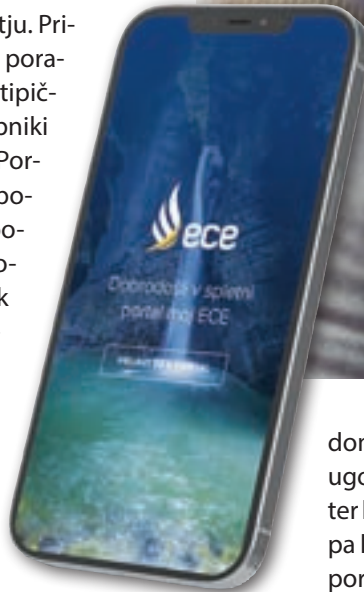
energente doma ali v podjetju. Primerjati je možno aktualno porabo s porabo prejšnjih let in s tipičnimi gospodinjstvi (stanovanje, hiša, vikend). Portal omogoča nastavitve opomnikov, ki uporabnika opozorijo, če poraba presega tolerančni pas, ki ga uporabnik sam nastavi, zamudi s plačilom računa ali mora oddati številčno stanje. S povezavo pogodbenega razmerja za zemeljski plin so na voljo enake funkcionalnosti tudi za ta energent.

Analitičen prikaz finančnega stanja

Pri financah je prikaz bolj analitičen, z več podatki in pregledom vseh plačil, ki so bila opravljena s podjetjem ECE, za energente, energetske storitve ali nakupe v spletni trgovini. Tabela odkriva ločene zneske za plačilo energentov in obrokov za trgovsko blago. Prikaz vsebuje seznam poknjženih računov, ki uporabniku razkriva tudi morebiten dolg oz. neplačane račune. Račun je možno reklamirati kar v aplikaciji, prav tako je z enim klikom možen prenos računa v formatu PDF.

Vpogled v energetske potrebe

Prenovljeni portal vključuje tudi novo vsebino – energetske rešitve, ki je zasnovana z namenom, da uporabniku omogoča širši vpogled v energetske potrebe

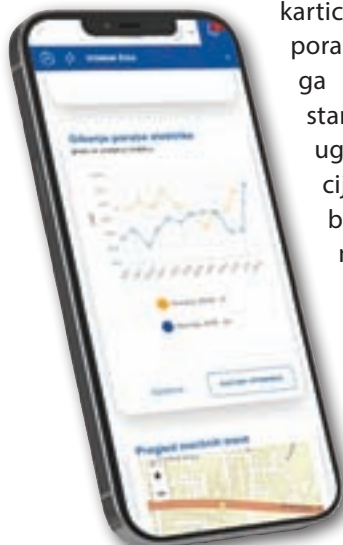
doma ali podjetja. S kratkim energetskim testom je možno hitro ugotoviti, kako energetsko potratni so objekti in življenjski slog ter kakšne so možnosti za izboljšave. Z energetskim monitorjem pa lahko uporabnik spremlja še vrsto drugih energentov in tudi porabo vode. Z rednimi vnosi je možno »zgraditi« pregleden energetski semafor, ki omogoča pregled po porabi ali stroških.

En klik do ugodnosti

Nabor ugodnosti v portalu se nanaša na osnovno ponudbo podjetja ECE, na ponudbo energetske rešitve, spletne trgovine in ponudbe pri partnerjih. Posebno mesto ima ECE bonus, ki ga kupci energentov prejmejo vsak mesec. V portalu Moj ECE je omogočen pregled stanja bonusa in dosedanjih unovčenj.

V kratkem bo portal na voljo tudi v angleščini in v temnem načinu prikaza vsebin za brskalnike. V uredništvu specializirane revije za računalništvo Računalniške novice so portal ocenili z oceno odlično, nagrajen pa je bil tudi z zlatim sejmskim priznanjem za kakovost, tržno zanimivost in izvirnost na letošnjem sejmu MOS.

Več na moj.ece.si.

Začenja se prenova bazena v Radovljici

Župan Globočnik je z izbranim izvajalcem v četrtek podpisal pogodbo, dela se začnejo takoj. V prvi fazi bodo obnovili garderobe, sanitarije in restavracijo ter zgradili nov pokriti učno-terapevtski bazen.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški župan Ciril Globočnik je v četrtek z izbranim izvajalcem podpisal pogodbo za nadaljevanje prve faze celovite rekonstrukcije radovljiškega kopališča. Na javnem razpisu je bilo za izvedbo več kot 4,5 milijona evrov vrednega projekta kot najugodnejše izbrano podjetje VG5. Milijon evrov in pol bo za obnovo kopališča v tej fazi prispevalo ministrstvo za šport, so sporočili z radovljiške občinske uprave.

Dela obsegajo obnovo garderob, sanitarij za veliki bazen in kamp ter restavracije in izgradnjo novega pokritega učno-terapevtskega

bazena. Izvajalec bo dela začel takoj, po načrtih pa bodo končana do konca leta 2023. Izvedba rekonstrukcije bo prilagojena tako, da bosta kopališče in kamp v času poletne sezone v letih 2022 in 2023 lahko obratovala. V času del bo sicer za promet zaprto obračališče pri vhodu na kopališče.

Po zaključku prve faze bo sledila druga, v kateri so načrtovane še preureditev obstoječega olimpijskega bazena v pokrit olimpijski bazen z možnostjo odpiranja strehe, ureditev vseh spremljajočih prostorov bazenov, zunanja ureditev kopališča ter postavitev zunanjega tobogana.

Obnavljajo šolsko športno igrišče na Topolu

Topol – Občina Medvode je pri Podružnični osnovni šoli Topol začela z obnovo dotrajanega šolskega športnega igrišča. »V sklopu obnove je izvajalec že odstranil obstoječo akrilno prevleko vključno z asfaltom. Okoli igrišča bo vgradil betonske robnike in uredil odvodnjavanje, vgradil novo zgornjo nevezano nosilno plast in položil nov asfalt, ki ga bo prekril z akrilno prevleko. V sklopu obnove bomo zamenjali tudi športno opremo, in sicer tabli ter obroča za košarko in gola za mali nogomet. Na željo šole bomo postavili tudi mrežo za odbojko, ki bo v uporabi v času športne vzgoje. Ob robu igrišča bomo postavili tudi montažno tribuno s 27 sedišči,« pojasnjujejo na Občini Medvode. Za obnovo šolskega športnega igrišča so prejeli tudi nepovratna sredstva na razpisu ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v višini slabih 23 tisoč evrov. Vrednost projekta je dobrih šestdeset tisoč evrov.

Od Jakoba do Jakoba po Medvodah

Medvode – Društvo kolesarska Jakobova pot Slovenija je v soboto organiziralo kolesarsko romanje od Jakoba do Jakoba po Medvodah. Zbralo se je trideset kolesarjev. Začetek in zaključek poti je bil v Mednu, na meji med medvoško in ljubljansko občino. Prvi postanek so imeli v Zavrhu, kjer so obiskali rojstno hišo duhovnika, domoljuba in skladatelja Jakoba Aljaža. Nadaljevali so do cerkvice sv. Jakoba v Hrašah, ogledali so si Jahalni center kmetije Janhar, pot nadaljevali do Zbiljskega jezera, mimo Športne dvorane Medvode in naprej po Ločnici do Trnovca. Sledil je najtežji del, vzpon do cerkvice sv. Jakoba na Brezovici pri Medvodah. Tam je njihov duhovni vodja pater Krizostom Komar daroval sv. mašo. Po kosilu so kolesarili še do Toškega čela, se spustili do Šentvida, obiskali cerkev sv. Jakoba v Stanežičah, že v sosednji občini, enodneвно romanje pa po 52 kilometrih zaključili na izhodišču v Mednu.

Kolesarji pri cerkvi sv. Jakoba na Brezovici pri Medvodah

Uredili naj bi tudi podvoz

Mestna občina Kranj si prizadeva, da bi ob predvideni gradnji drugega tira gorenjske železniške proge preuredili tudi podvoz proti Besnici pri Tekstilindusu.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Predvsem Besničane bo razveselila napoved, da naj bi se v okviru gradnje drugega tira gorenjske proge vendarle znebili ozkega prometnega grla, ki ga predstavlja podvoz pod železniško progo pri Tekstilindusu z dvojnimi ovinkom. Ministrstvo za infrastrukturo je namreč že začelo postopke za umestitev drugega tira od Kranja do Jesenic, za kar bo država predvidoma sprejela državni prostorski načrt. Mestna občina Kranj (MOK) je po besedah podžupana Janeza Černeta podala kar nekaj pripomb, med najbolj pomembnimi pa je bila ravno ureditev cestnega podvoza proti Besnici. »Naša zahteva v tem državnem prostorskem načrtu bo, da se končno uredi normalen podvoz, ki bo šel proti Besnici brez S-zavoja, n-ravnost, ter da bo dovolj širok in visok. To so pripravljavci sprejeli,« je Černe razložil na zadnji seji mestnega sveta, ko so dokončno potrjevali Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN) za območje Kolodvora.

Foto: Simon Šubič

Obstoječi podvoz z dvojnimi ovinkom pri Tekstilindusu je za tovornjake neprimeren.

Območje Kolodvora bodo sicer urejali v dveh fazah. Prva faza, za kar so zdaj potrdili OPPN, predvideva ureditev vzhodnega dela območja okoli nekdanjih Merkurjevih skladišč, velikega približno štiri hektarje, ki je v lasti podjetja Kolodvor. Predvidena je temeljita prenova vstopnega območja, ki vključuje odstranitev obstoječih in gradnjo nove, posebno oblikovane stavbe s poslovno, trgovsko in gostinsko

namembnostjo ob vstopu na območje železniške postaje. V notranjem območju je predvidena prenova, predvsem višinska usklajitev in oblikovno poenotenje obstoječih objektov. V drugi fazi sledi umestitev avtobusnega terminala, ob tem bodo povečali obstoječe montažno krožišče Aquasava in tam vzpostavili še novo dovozno cesto.

Dvotirnost gorenjske proge sicer predvideva več

bonitet za Kranj, od prenove železniške postaje in postavitve skupnega centralnega potniškega terminala do novih postaj v Struževem, Besnici ter med Bitnjami in Žabnico, je pojasnil Černe. Industrijske tire bodo prestavili v Naklo. Potekajo pa tudi pogovori o umestitvi novega železniškega tira na relaciji Kranj–Šenčur–Bričnik–Domžale, kjer pa trasa še ni natančno določena, je še dejal.

Postavili jekleni poligon

SIMON ŠUBIČ

Kranj – V sredo so na spodnjem parkirišču ob cesti na Šmarjetno goro v Stražišču odprli jekleni poligon za vadbo na prostem, šestnajsti v mreži jeklenih poligonov, ki v sodelovanju Skupine SIJ – Slovenska industrija jekla in Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (OKS – ZŠZ) rastejo po slovenskih mestih, in tretji na Gorenjskem (po Trziču in Jesenicah). Skupina SIJ namreč z različnimi aktivnostmi pod skupnim imenom Jeklena volja v ljudeh prebujajo jekleno voljo, zato v neposredni bližini vsakega poligona stoji tudi tabla z navdihujočo športno zgodbo lokalnega

Jekleni poligon pod Šmarjetno goro so v sredo uradno predali v uporabo. / Foto: Simon Šubič

športnega junaka – ambasadorja poligona. V Kranju je ta čast pripadla enemu najboljših cestnih kolesarjev na svetu Mateju Mohoriču,

zmagovalcu dveh etap na letošnji Dirki po Franciji.

Kranjski podžupan Robert Nograšek je ob tej priložnosti vse pohodnike na

Šmarjetno goro povabil, da se pred vzponom ogrejejo na novem poligonu. »Jekleni poligoni za vadbo na prostem so pomembna pridobitev za vse nas. Poleg klubov in društev, ki gojijo tekmovalni in rekreativni šport, je na voljo otrokom v šolah in vrtcih. Raziskave kažejo, da smo v zgornjem delu telesa pogosto manj močni, otroci danes vse premalo plezajo. Jekleni poligon je priložnost, da tudi to izboljšamo,« pa je poudaril Janez Sodrznik, podpredsednik OKS – ZŠZ.

Jeklo je idealen material za poligone na prostem, saj dobro prenaša spremenljive vremenske razmere, uporabnikom pa s svojo trdnostjo daje občutek, da lahko na njem preizkušajo svoje telo in jekleno voljo, je razložila Katja Krumpak, vodja korporativnega komuniciranja v Skupini SIJ.

Odpri prenovljeno Mlinotestovo trgovino

ANA ŠUBIČ

Železniki – Na Trnju v Železnikih so v torek odprli prenovljeno Mlinotestovo trgovino, ki še naprej ostaja Mercatorjeva franšiza. V

Mlinotestu so poudarili, da svoji mreži štiridesetih trgovin namenljajo posebno skrb in tudi v zahtevnih časih epidemije nadaljujejo vlaganja v razvoj, prenovno trgovin in prilagajanje ponudbe. V

vseh trgovinah sledijo konceptu priročnih trgovin s konkurenčno in aktualno ponudbo izdelkov široke potrošnje, kjer lahko potrošnik najde vse za pripravo raznovrstnih jedi in ostale izdelke

programa market. Za prenovno trgovino v Železnikih so se po besedah direktorja maloprodaje v Mlinotestu Simona Škrlepa odločili zaradi želje po izboljšavi nakupne izkušnje in olajšanju preprostega nakupa blizu doma, kar je v zadnjem času postalo še bolj pomembno.

Razgledna ploščad sameva

Minevata že dve leti in pol, odkar je Stanislav Knez na Starem gradu nad Kamnikom postavil razgledno ploščad. Ta je praktično dokončana, a za obiskovalce zaprta. Zataknilo se je pri nadgradnji projekta s paviljonom, ki pa dovoljenj (še) nima, lastnik pa se, razočaran nad ravnanji uradnikov, s projektom zdaj ne želi več ukvarjati.

JASNA PALADIN

Kamnik – Razgledna ploščad na Starem gradu je projekt, ki so se ga veselili številni ljubitelji razgledov in mnogi se danes povzpnejo do nje, saj se objekt vidi že od daleč. A ob prihodu naletijo na zaščitno ograjo in napis o prepovedi dostopa, saj da je gibanje po ploščadi smrtno nevarno. Objekt namreč ni povsem dokončan in je kot tak za javnost zaprt.

Kaj se dogaja s projektom, ki bi lahko bil ena največjih kamniških turističnih znamenitosti in je v spomladanskem času prejel inšpekcijsko odločbo za rušitev, smo se pogovarjali z lastnikom starogradskega hriba in investitorjem Stanislavom Knezom. Ta nam v uvodu pojasni, da je imel za razgledno ploščad, ki je v dokumentih opredeljena kot enostavni objekt, vso potrebno dokumentacijo in sklep Upravne enote Kamnik, ki je jasen, da se to lahko postavi in da gradbeno dovoljenje za tako obliko gradnje po veljavnih prostorskih aktih ni potrebno.

»Na podlagi tega sklepa smo ploščad tudi začeli postavljati. Vzporedno pa sva s projektantom in arhitektom Tomažem Schleglom začela spoznavati, kako zelo velik potencial ta projekt v resnici ima za Stari grad, Kamnik in široko okolico. Spoznal sem, da bo projekt svoj namen v celoti dosegel skupaj s paviljonom, ki ga želim postaviti ob ploščadi, v njem pa bi na strokoven način predstavili zgodovino Kamnika in te grajske posesti. Da pa bi paviljon, ki je bil naknadno umeščen v projekt, lahko zgradili, pa potrebujemo vsa soglasja, gradbeno dovoljenje in v nadaljevanju tudi uporabno dovoljenje. Zavod za varstvo

Stanislav Knez je imel na Starem gradu še veliko načrtov, a o njihovi realizaciji zdaj ne razmišlja več.

Razgledna ploščad kot enostavni objekt (še) ni namenjena javni uporabi, zato jo je že začelo preraščati robidovje.

kulturne dediščine (ZVKD) bi nam moral podeliti soglasje za kategorizacijo zemljišča v stavbno zemljišče. Pri gradnji ploščadi sta nenehno sodelovala projektant in odgovorna konservatorica – pregled nad gradnjo in vso potrebno dokumentacijo sem jima v celoti prepustil. A kot kaže, sta se v tem času sprla in pridobitev soglasja ZVKD za postavitev tega paviljona je začela pešati. Odgovorov ne dobim. Sam sem bil v ta projekt pripravljen vložiti veliko denarja, energije in svojega časa, a sem naletel na nerazumne ovire. Dobro vem, da se moram držati vseh predpisov in ne nameravam jih kršiti, a strokovne institucije

bi morale biti tu zato, da nam pri projektih pomagajo in nas usmerjajo, ne pa da nam delo onemogočajo. Ko sem prepoznal vso to zlobo, nestrokovnost in nevoščljivost nekaterih pristojnih uradnikov in njihovo ravnanje, ki zavira napredek gospodarstva in povzroča le kaos in posledično nevarnost okolice za ljudi, sem se odločil, da projekt zaustavim, saj preprosto ne verjamem nikomur več. Vse skupaj za zdaj zato puščam ob strani,« nam pojasni Stanislav Knez, ki je v projekt vložil približno 400 tisoč evrov, in nadaljuje. »Posledica ploščad stoji, a kot lastnik ne morem zagotoviti primerne varnosti.

Zaščitne ograje neznanci namreč večkrat odstranijo, na ploščad plezajo od vsepovsod, opozorilne table so potrgali, nedavno pa so s tečajev sneli tudi jeklena vrata. Projekt stoji zaradi neaktivnosti uradnikov, zato razmišljam tudi o pridobitvi pravne podlage za možnost odškodninske tožbe,« nam je pojasnil in še, da je največja žrtev postopkov lokalna skupnost, saj posledično tudi o projektih, ki jih je tu še nameraval izpeljati in financirati (spust z jeklenico z Velike Špice, dvigalo na Stari grad in samooskrbna ekološka turistična vas ob poti proti Zgornjim Palovčam) ne razmišlja več, prav tako verjetno ne bo dal več soglasja vsem, ki njegove površine uporabljajo.

Želi si, da bi bila v postopkih sprememb občinskega prostorskega načrta Občina Kamnik bolj dejavna, zato smo za komentar povprašali tudi župana Mateja Slaparja. »Razgledna ploščad je za kamniški turizem zelo zaželena, dejstvo pa je, da je vedno vse treba graditi v skladu z dopustnimi možnostmi in pogoji, ki jih določa občinski prostorski načrt (OPN). Ta v tem trenutku tega ne dovoli. Kar nekaj sestankov na ministrstvu za kulturo smo že imeli tudi na to temo, saj jih poskušamo prepričati, da samega razpadajočega obzidja na Starem gradu ne bo gledal nihče. Počasi jih prepričujemo, da bo to dodatna ponudba, ki jo potrebujemo. Verjamem, da smo na pravi poti in da bodo v dopolnjenem OPN te stvari potrjene. Paviljon, ki ga ob razgledni ploščadi želi zgraditi gospod Knez, namreč mora biti umeščen v OPN, pred tem gradnja pač ni mogoča,« nam je pojasnil župan, prepričan, da gre do pogovori v pravo smer.

V spomin na akademika

V Medobčinskem muzeju Kamnik so pripravili slovesno akademijo v spomin na slovenskega arheologa dr. Staneta Gabrovca in srbskega arheologa dr. Dragoslava Srejičevića.

JASNA PALADIN

Kamnik – Spominski večer so v soorganizaciji številnih ustanov, tudi slovenske in srbske akademije znanosti in umetnosti, pripravili na gradu Zaprice, kjer je bil pred dobrimi stotimi leti dr. Stane Gabrovec (1920–2015) tudi rojen, z njim pa so želeli počastiti spomin na dva izjemna arheologa, humanista, klasična filologa, vizionarja, pokončna človeka ali, kot so poudarili prisotni, dva človeka velikega formata, ki sta pisala smerice svoje stroke in jima danes marsikdo ne sega niti do kolen. Občina Kamnik je Stanetu Gabrovcu leta 2003

podelila tudi naziv častnega občana, lani pa so pripravili prireditev ob stoti obletnici njegovega rojstva.

Tokrat je njegovo življenje in delo predstavila arheologinja v kamniškem muzeju Janja Železnikar, spomine nanj kot profesorja pa je z zbranimi deli prof. ddr. Mitja Guštin iz prve generacije njegovih učencev. Srbskega kolega dr. Dragoslava Srejičevića (1931–1996), ki se je proslavil z velikimi izkopavanji Lepenskega vira, Gamzigrada in drugih najdišč v Srbiji, pa sta predstavila prof. dr. Vujadin Ivanišević in prof. dr. Slaviša Perić, ki je prikazal tudi daljši film o Srejičeviću.

Direktorica Medobčinskega muzeja Kamnik mag. Zora Torkar in Janja Železnikar v družbi srbskih kolegov / Foto: Gorazd Kavčič

Taksa za spremembo namembnosti

MATEJA RANT

Gorenja vas – Zaradi velikega povpraševanja občanov so na Občini Gorenja vas - Poljane takoj po sprejetju sprememb občinskega prostorskega načrta (OPN) začeli zbiranje novih pobud lastnikov zemljišč za spremembo namembnosti. Prvič bodo to izpeljali po novem zakonu o urejanju prostora, ki

določa tudi plačilo takse za obravnavanje zasebnih potreb glede prostorskega razvoja, ki predstavljajo pobudo za spremembo namenske rabe prostora v OPN. »Stari zakon je predvideval zgolj plačilo upravne takse, taksa, ki jo določa novi zakon, pa se lahko predpiše v višini od 50 do 300 evrov,« je razložila direktorica občinske uprave Elizabeta Rakovec. V njihovi občini so se po

zgledu nekaterih sosednjih občin, ki so to že sprejele, odločili za takso v višini 150 evrov za spremembo osnovne namenske rabe prostora, za spremembo podrobnejše namenske rabe prostora pa taksa znaša 50 evrov. »Za spremembo namenske rabe v primarno rabo – gozdno, kmetijsko, vodno – ali če gre za javni interes, pa se taksa ne plača,« je še razložila Elizabeta Rakovec. Prihodki

iz zbranih taks so namenjeni vir občine za financiranje nalog urejanja prostora. Ob tem je Elizabeta Rakovec še opozorila, da plačilo takse ne zagotavlja spremembe namenske rabe prostora v OPN, temveč zgolj obravnavo ustreznosti pobude na občini z vidika njene skladnosti s temeljnimi načeli urejanja prostora, cilji prostorskega razvoja občine in pravnimi režimi v prostoru.

Dr.Schär
Innovating special nutrition

V naši PE Dr. Schär Austria GmbH, Celovec/Klagenfurt, širimo našo delovno ekipo in zaposlimo

DEŽURNEGA ELEKTRIČARJA m/ž
(Betriebselektriker/in)

Delo za polni delovni čas (38,5 ure na teden).
Zaposlitev možna takoj.

Vaše delovne naloge:

- vzdrževanje naših strojev in naprav na področju elektrike
- odpravljanje motenj v delovanju
- sodelovanje na področju potrebnih investicij
- uvajanje v delo in šolanje upravljavcev strojev
- skrb za inovativne rešitve
- sodelovanje pri različnih projektih (npr. nabava novih strojev oz. naprav, tehnične spremembe, izboljšanje delovanja)

Od vas pričakujemo:

- zaključeno izobrazbo s področja mehatronike oz. zaključeno poklicno/srednjo tehnično šolo
- 3–5 let delovnih izkušenj s področja električnega vzdrževanja v proizvodnem podjetju
- pripravljenost za delo v treh izmenah
- odpravljanje motenj delovanja v dežurni službi
- samostojnost, pripravljenost prevzeti različne delovne naloge, sposobnost reševanja problemov
- osnovno poznavanje področja mehanike
- dobro znanje nemščine

Mesečna plača:

Po kolektivni pogodbi najmanj 2.411,60 EUR bruto, kot članu kolektiva pa vam nudimo tudi različne socialne storitve (14 plač letno). Po dogovoru plačamo tudi bistveno več.

Veselite se vaše vloge v nemščini:

Dr. Schär Austria GmbH
Mediha.lisic@drschaer.com | www.drschaer.com

Luka Janežič nadaljuje z novim trenerjem

Ljubljana – Vodičan Luka Janežič, med letoma 2017 in 2019 trikrat zapored slovenski atlet leta, je naznanil spremembo. Ima novega trenerja. Odslej bo vadil pod taktirko Kamničana Damjana Zlatnarja, ki je še vedno slovenski rekorder na 110 metrov z ovirami. Zamenjal je Roka Predaniča. »Po devetih letih sicer zelo uspešnega obdobja sem ugotovil, da moram narediti spremembo, če želim napredovati in izboljševati rekorde. Po novem imam tudi zelo dobrega trening partnerja, Jureta Grkmana, ki ga prav tako trenira Zlatnar. Prvič v življenju bom vadil z nekom, ki mi lahko sledi in lahko drug drugemu veliko pomaga. Sem iz Vodice in bom treniral v bližnjem Kamniku. To mi bo tudi olajšalo delo, blizu bom domu, imel bom mir ter vse na voljo na stadionu, kadarkoli bom želel,« je pojasnil Luka Janežič. Prvi cilj bo izboljšanje hitrosti in državnega rekorda na 200 metrov. Prve priprave ga čakajo decembra na Tenerifu.

Srebro Janje Dremelj in Ruby Čop

Bled – Na evropskem prvenstvu v Münchnu sta se izkazali mladi članici Veslaškega kluba Bled Jana Dremelj in Ruby Čop, ki sta osvojili srebrno medaljo v dvojnem dvojcu, saj sta z ostalimi le za Grčijo, prehiteli pa sta Belorusijo. V Münchnu sta odpotovali z odlično popotnico četrtega mesta z avgustovskega svetovnega prvenstva v Plovdivu, na evropskem prvenstvu pa sta skozi kvalifikacije potrjevali kvaliteto in kandidaturu za visoka mesta, v velikem finalu pa prikazali odlično predstavo ter osvojili srebrno odličje. Obenem je mladinska reprezentanca dosegla lep ekipni uspeh, saj sta bila moška dvojec in dvojni dvojec v finalu peti oziroma šesti, skifist Gabrijel Potočnik (VK Bled) pa skupno deveti, s čimer so napovedali boljše čase za slovensko veslanje.

PRIDI NA TRETJI POLČAS PRED TEKMO

ZABAVNI IN KULTURNI PROGRAM V NAVIJAŠKI CONTI

Petek, 16. oktober 2021 ŠPORTNI CENTER KRANJ

OD 16.30 DALJE

ob 18.00 **TRIGLAV KRANJ - BILJE**

Brezplačne vstopnice za bralce Gorenjskega glasa

Nogometni klub Triglav Kranj vam podarja vstopnice za ogled tekme med Triglavom Kranj in Biljem, ki se bo v petek, 15. oktobra, ob 18. uri začela v Športnem centru Kranj.

Vstopnico bo prejelo prvih 100 bralcev, ki bodo izrezali in prinesli na tekmo spodnji kupon. Kupon lahko na blagajni zamenjate za brezplačno vstopnico le do 45 minut pred začetkom tekme, torej do 17.15.

Naredimo dobro navijaško vzdušje in pomagajmo gorenjskim orlom do zmage!

KUPON

Brezplačna vstopnica za nogometno tekmo TRIGLAV KRANJ : BILJE

Petek, 15. 10. 2021, ob 18. uri Športni center Kranj

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Spet si želi igrati v končnici

Prejšnji teden je minilo petnajst let od prvega nastopa Anžeta Kopitarja v najmočnejši hokejski ligi na svetu, danes zjutraj po slovenskem času pa je začel že svojo šestnajsto sezono v ligi NHL.

VILMA STANOVNIK

Los Angeles – Gorenjski ljubitelji hokeja se zagotovo še spomnijo 6. oktobra 2006, ko je Hruščičan Anže Kopitar z dvema goloma za moštvo Los Angeles Kings debitiral v ligi NHL.

Vmes je, tako z domačimi kot navijači čez lužo, doživljal mnoge uspehe, gotovo pa sta bili nekaj posebnega leti 2012 in 2014, ko je ekipa osvojila Stanleyjev pokal. Čeprav v zadnjih sezonah ni bilo takšnih uspehov, pa 34-letni Anže Kopitar verjame, da v karieri še ni rekel zadnje besede. V Los Angelesu ima pogodbo še za tri sezone. »Zdaj sem že kar v letih. Ne vem, koliko časa nimam, pogodba je še za tri leta, bi bilo pa lepo čim prej dobiti še kakšen pokal,« je na virtualni novinarski konferenci za slovenske medije na začetku tega tedna povedal Anže Kopitar, ki je prav danes proti jutru stopil v že 16. sezono v dresu kluba LA Kings. Leta 2016 je postal kapetan moštva, maja

letos pa je na tekmi zabeležil tisočo točko in se s tem kot 91. član uvrstil v »Klub tisočih točk.«

»Zelo sem vesel, da je kariera potekala tako, kot je, pa tudi da še vedno z največjim veseljem hodim v dvorane in se pripravljam na sezono in tekme,« pravi Anže Kopitar, ki si želi, da bi bila letošnja sezona zanj in prenovljena ekipo znova uspešna.

»Prvi cilj je seveda končnica, razlika med lansko in letošnjo ekipo je v kakovosti. V ekipi smo samozavestni, dobro se počutimo. Vsaka ekipa hoče priti v končnico, mi bomo naredili vse, kar se da, da bomo ta cilj izpolnili,« je povedal Anže Kopitar, ki upa, da bo nova sezona minila brez večjih zapletov.

»Po dveh negotovih sezonah, polnih omejitev in v veliki meri z malo navijači ali brez njih, bodo dvorane spet polne, omejitev potovanj ne bo več, predvsem pa bo redni del spet takšen, kot je bil nekoč. Na urniku je 82 tekem, česar smo najbolj navajeni. Upam, da bo vse potekalo

Slovenski hokejski zvezdnik in zvezdnik lige NHL Anže Kopitar začel šestnajsto sezono v dresu kluba Los Angeles Kings. / Foto: Tina Dokl

normalno in s čim manj zapleti, tudi v naši ekipi,« je o tej temi dejal Kopitar.

Sicer pa se je nova sezona lige NHL začela v noči na sredo. Naslov prvaka bo branila ekipa Tampa Bay Lightning, ki je prvo tekmo na

domačem ledu z 2 : 6 izgubila proti Pittsburgh Penguins, Las Vegas Knights, ki danes igrajo v Los Angelesu, pa so v uvodu v sezono pomagali novince v ligi Seattle Kraken s 4 : 3. V tej sezoni v ligi igra 32 ekip.

Jeseničani do prestižne zmage

Na derbiju državnega prvenstva je ekipa SIJ Acroni Jesenice v domači dvorani premagala SŽ Olimpijo.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Favoriti na papirju so bili tokrat sicer gostje, ki so po nedeljski zmagi nad Salzburgom prevzeli vodstvo na lestvici v ICE Hockey League, seveda pa je bilo jasno, da sta obe ekipi v odlični formi, saj so Jeseničani dobili kar devet zaporednih obračunov v Alpski hokejski ligi (AHL).

Po uvodnem metu ploščka, za kar je poskrbel svetovni podprvak v športnem plezanju Luka Potočar, so hokejisti SŽ Olimpije srečanje začeli podjetnejše, vendar pa so domači hokejisti ob

bučni podpori s tribun in zanesljivih obrambah vratarja Oscarja Froberga postajali vse nevarnejši. V 12. minuti je tako za vodstvo Jeseničanov poskrbel Erik Svetina. V drugem delu tekme je prednost domačih najprej povišal Jaša Jenko, za vodstvo 3 : 0 pa je poskrbel Aljoša Crnovič. V zadnji tretji golov ni bilo in Jeseničani so se veselili prestižne zmage. »Zmage smo veseli in je še kako pomembna za našo samozavest,« je po tekmi povedal Crnovič, ki je z ekipo včeraj že nastopil na novi tekmi Alpske lige v Zell am Seeju. Nova medsebojna tekma

Jeseniški hokejisti so v torek zvečer trikrat zatresli mrežo Ljubljčanov. / Foto: Gorazd Kavčič

v okviru rednega dela državnega prvenstva med ekipama SŽ Olimpija in SIJ

Acroni Jesenice je na sporedu 23. novembra v dvorani Tivoli.

Tretje mesto naših hokejistk

VILMA STANOVNIK

Kranj – Naša ženska hokejska reprezentanca se je v Nottinghamu udeležila kvalifikacijskega turnirja za nastop na olimpijskih igrah. V Veliki Britaniji so varovanke selektorja Acija Ferjančiča najprej z 0 : 3 izgubile z

Južno Korejo, na drugi tekmi so z 2 : 1 premagale domačinke Britanke, na zadnji pa so bile s 6 : 2 boljše od Islandije.

Opotnicah na naslednjo raven kvalifikacij sta na zadnji tekmi odločali Južna Koreja in Velika Britanija. Domačinke, ki bi morale zmagati z

vsaj dvema goloma razlike, so bile boljše z 1 : 0, kar pa ni bilo dovolj in napredovanja so se veselile Korejke. V krogu treh ekip s po šestimi točkami je odločala razlika v zadetkih, tako da so Slovenke končale na tretjem mestu.

Naše barve so zastopale Particija Beribak, Arwen

Nylander, Eva Dukarič, Deja Glavič, Sara Confidenti, Nina Lončar, Katja Biščak, Pija Strniša, Nuša Porekar, Pia Pren, Tamara Breznik, Julija Blazinšek, Tamara Svetina, Gaja Pezdin, Pia Dukarič, Nina Maver, Ana Pršina, Urša Pazlar in Nuša Dovžan.

Čas za transformacijo turizma

V Postojni so se včeraj sklenili Dnevi slovenskega turizma, ki so potekali v znamenju okrevanja po lanskoletnem kolapsu panoge in iskanju novih poti za turizem v obdobju po epidemiji.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana, Postojna – Osrednja tema letošnjih Dnevov slovenskega turizma, ki so v sredo in četrtek potekali v Postojni, je bila osrediščena v geslu Zdaj je čas. Čas za transformacijo. Epidemija covid-19 je globalni z njim pa tudi slovenski turizem namreč postavila pred izzive transformacije upravljanja in trženja. Kot so se strinjali govorci na torkovi novinarski konferenci v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije, bo turizem v času po epidemiji drugačen, kot smo ga poznali doslej, če želimo, da bo slovenski turizem tudi v prihodnje uspešen in konkurenčen, pa je nujna trajnostna in digitalna transformacija.

Tako kot globalni je tudi slovenski turizem še daleč od ravni, ki smo jo beležili leta 2019. Kot je povedala direktorica Slovenske turistične organizacije Maja Pak, v prvih osmih mesecih letošnjega leta sicer beležimo 15 odstotkov več tujih gostov kot lani, kar pa je še vedno 66 odstotkov manj kot leta 2019. Drugačna slika je pri domačih gostih. Teh je letos 12 odstotkov manj kot lani, kar pa je še vedno 10 odstotkov več kot leta 2019. Skupno je v prvih osmih mesecev za en odstotek manj prihodov kot lani oz. 48 odstotkov manj kot leta 2019. Kot je še povedala Maja Pak, se sicer nadejajo, da bo vseh prihodov do konca leta za 11 odstotkov več kot lani.

»Spreminja se vedenje turistov, ki izbirajo varna, bližnja, bolj poglobljena, avtentična in okolju prijazna potovanja. Spremeniti in prilagajati se morajo tudi ponudniki, ki morajo najprej preživeti, se prilagoditi novi situaciji in uspešno nasloviti nove oziroma spremenjene potrebe turistov in lokalnih skupnosti,« je med drugim še poudarila Pakova.

Minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek je spregovoril predvsem o prizadevanjih vlade za pomoč turizmu. Kot je dejal, je turizem

Udeleženci novinarske konference ob Dnevih slovenskega turizma

v okviru osmih protikoronskih paketov in interventnega zakona prejel milijardo evrov pomoči, zato so kritike, da vlada panogi ni pomagala, neosnovane. Poudaril je tudi ukrep turističnih bonov. Doslej je bilo unovčenih dobrih 1,5 milijona oz. 75 odstotkov lanskoletnih bonov ter 972 tisoč oz. 48 odstotkov letošnjih. Kot je dejal, vlada veljavnosti nobenih od obeh bonov ne namerava podaljšati.

Blaž Cvar, predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, je poudaril, da bo treba aktivnosti usmeriti v pridobivanje kakovostnih kadrov, brez katerih ne more biti kakovostne ponudbe, predsednik Turistično gostinske zbornice Slovenije Andrej Prebil pa je dejal, da turizem v prihodnjem letu čaka izjemno zahtevno leto, zato bo v primarnem fokusu vzpostavitve sistema za zagotavljanje zadostnega števila turističnih delavcev, kar vključuje predvsem sodelovanje s šolami.

Dnevi slovenskega turizma so potekali v soorganizaciji vseh večjih partnerskih institucij s področja turizma v Sloveniji: Ministrstva za gospodarstvo in razvoj in tehnologijo, Slovenske turistične organizacije, Turistične zveze Slovenije, Turistično gostinske zbornice

Slovenije, Sekcije za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, Zbornice gorskih centrov – GZS, Združenja turističnih agencij Slovenije, Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč, Zavoda Kongresno turistični urad, Društva turističnih novinarjev Slovenije, Slovenia Outdoor GIZ in drugih.

Priznanje Luki Dončiču

Kristalni Triglav za osebnost leta, ki ga podeljujejo vse sodelujoče organizacije, je prejel Luka Dončič. Ambasador slovenskega turizma, ki ga podeljuje ministrstvo za gospodarstvo, pa je postal lastnik košarkarskega kluba Dallas Mavericks Mark Cuban.

Na Gorenjsko sta šli dve nagradi. Priznanje za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije (podeljuje Turistična zveza Slovenije) je prejel Zlatko Kavčič, predsednik Turističnega društva Lesce. Društvo turističnih novinarjev Slovenije pa je ob izgradnji novega potniškega terminala kristalni Triglav podelilo upravljavcu brniškega letališča Fraportu Slovenija.

Tudi gorenjski kraji med najbolj urejenimi

V okviru Dnevov slovenskega turizma so podelili tudi priznanja nagrajencem natečaja Moja dežela – lepa in gostoljubna. Nekaj nagrad je šlo tudi na Gorenjsko. V kategoriji manjših mest so drugo mesto zasedle Cerklje. Med turističnimi kraji je prvo mesto osvojila Radovljica, pred Bledom, ki je bil drugi. Jezersko je osvojilo drugo mesto med izletniškimi kraji, Radovljica pa v kategoriji mestnih jeder. Med kampi je prvo

nagrado dobil Kamp Danica iz Bohinjske Bistrice, tretjo pa Camping Bled. Med glampingi je tržiški Glamping Mountain Fairy Tale osvojil drugo, kamniški Slovenia Eco Resort pa tretje mesto. Med Petrolovimi poslovalnicami je prvo mesto zasedel Bencinski servis Rače.

V okviru Dnevov so lansirali iniciativo za izločanje plastike za enkratno uporabo iz slovenskega turizma. Manj plastike, več trajnosti, ki so jo podpisali predstavniki ključnih organizatorjev DST ter ambasador projekta kuharski mojster Luka Košir.

Poleg izbora strokovne komisije je glasovanje potekalo tudi po spletu. Posebno priznanje, t. i. glas ljudstva, sta na Gorenjskem prejela Camping Bled v kategoriji kampov, med glampingi pa Slovenia Eco Resort.

Tudi med prejemniki priznanj Turistično gostinske zbornice jih nekaj prihaja iz Gorenjske. Ob 30-letnici delovanja je priznanje prejel Hitov igralniško-zabaviščni center Korona iz Kranjske Gore. Nagradili so tudi investicijo Alpine v Hotel Bohinj, Hotel Elegans Brdo JGZ Brdo ter Hotel Ribno družbe Epidos. Podelili so tudi priznanja zaposlenim v gostinstvu, hotelirstvu in turizmu. Prejela ga je Jasminka Maksimović iz Jasna Chalet Resorta v Kranjski Gori, Herman Pančur iz Term Snovik, Mile Vasiloski in Vladanka Rebec iz Hotela Park na Bledu ter Mojca Erat iz blejskega Wellness Živa.

Nagrajene tudi gorenjske inovacije

◀ 1. stran

Begunjski Elan je zlato priznanje prejel za zložljive, vsestranske karving smučiči Voyager. Gre za prvo tovrstno inovacijo na svetu, ki je bodo posebej veseli smučarji, ki veliko potujejo, saj jih je enostavno pospraviti med prtljago.

Zlato priznanje je prejela tudi ekipa inovatorjev iz Domela iz Železnikov. Razvili so črpalko MP 150, namenjeno za uporabo v e-vozilih, in sicer za trajno hlajenje baterijskega sklopa in pogonskih elektromotorjev. Kot pravijo v Domelu, bo leta 2025 vsak tretji električni avtomobil, prodan v Evropi, opremljen njihovo inovacijo.

Med devetimi zlatimi nagradenci je bila tudi ekipa ljubljanskega podjetja Danfoss Trata, ki deluje tudi v Kamniku. Razvili so tlačno neodvisen regulacijski ventil, ki se uporablja za regulacijo hidravličnih sistemov ogrevanja in hlajenja stavb. Omogoča do štirideset odstotkov nižjo porabo energije za ogrevanje oziroma hlajenje.

Iskratelova inovacija geografsko porazdeljenega zasebnega oblachnega okolja za kritično infrastrukturo si je prislužila srebrno priznanje, z območja

širše Gorenjske pa prihaja še ena srebrna inovacija. Mengeško podjetje iQwood je namreč skupaj z družbama Hidria in Cafuta izdelalo stroj za mozničenje masivnih lesnih sten in platformo za licenciranje partnerskih proizvodnih podjetij v tujini. Srebrno priznanje za inovacijo, ki omogoča avtomatizacijo procesov v razvoju podobnih bioloških zdravil, je prejela tudi družba Lek, ki ima eno od proizvodnih enot v Mengšu.

»Razvoj in višja dodana vrednost cveti prav z inovacijami. Za našo državo je zato bistven prehod iz koncentracije mišic v koncentracijo možganov. In vi ste nosilci tega prehoda,« je med drugim povedal minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek in dodal, da uspešen prehod med naprednejša gospodarstva lahko zagotovimo le na krilih inovacij. Tibor Šimonka, predsednik GZS, pa je v svojem nagovoru poudaril predvsem raznolikost letošnjih inovacij, saj so med njimi tako produktne in procesne kot tudi trženjske in družbene. Dodal je še, da zgolj inovativnost ni dovolj, temveč so za uspeh podjetij potrebni tudi zavzeti ljudje z vizijo, kako naprej.

Kupili večinski delež ECE

ALEŠ SENOŽETNIK

Šempeter – Holding Slovenske elektrarne je včeraj podpisal pogodbo o nakupu 51-odstotnega deleža družbe ECE, v katero sta združeni hčerinski podjetji Elektra Gorenjske in Elektra Celje. Kot pravijo v Skupini HSE, ki velja za največjo proizvajalko električne energije iz obnovljivih virov pri nas, z nakupom večinskega deleža ECE vstopajo na maloprodajni trg električne energije. »Združili bomo, kar je v naših energijah najboljše, in skupno ponudbo oplemenitili s smelostjo, znanjem in izkušnjami kupca, Holdinga Slovenske elektrarne, in prodajalcev, Elektra Celje in Elektra Gorenjska,« so sporočili pred podpisom

pogodbe. Agencija za varstvo konkurence je že konec leta 2019 izdala pozitivno odločbo glede priglasitve koncentracije HSE, Elektro Gorenjska, Elektro Primorska in Elektro Celje pri nameravnem prevzemu skupne kontrole v družbah ECE in E3, a je bila slednja letos prodana Petrolu. Kot so takrat povedali pri HSE, odločba odpira tudi možnosti za povezovanje podjetij in njihov skupen nastop na maloprodajnem trgu električne energije.

Pod okrilje skupine HSE poleg štirih tujih družb sodi osem proizvajalcev električne energije pri nas, denimo še Termoelektrarna Šoštanj, Premogovnik Velenje, Soške, Dravske in Srednjesavske elektrarne.

Najboljše imamo doma

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v sodelovanju s slovenskimi pridelovalci in predelovalci mleka oktobra začelo nacionalno kampanjo s sloganom Najboljše imamo doma, ki bo trajala do poletja leta 2023. S kampanjo želijo spodbuditi potrošnike k večjemu poseganju po slovenskem mleku in mlečnih izdelkih iz slovenskega mleka ter jim predstaviti prednosti izdelkov z znakom Izbrana kakovost.

Umor in samomor v Domžalah

Štiriinštiridesetletni moški je ustrelil 71-letnega moškega, nato je sodil še sebi.

SIMON ŠUBIC

Domžale – V sredo popoldan se je na Viru pri Domžalah zgodila družinska tragedija, v kateri sta umrla dva moška v sorodstvenem razmerju. Po neuradnih podatkih gre za očeta in sina.

O dosedanjem poteku kriminalistične preiskave je včeraj spregovoril Valter Zrinski, vodja oddelka za splošno kriminaliteto na Policijski upravi Ljubljana. Policisti so obvestilo občana o streljanju v stanovanjski hiši na območju Domžal prejeli v sredo pozno popoldne. Ob prihodu na kraj so v hiši našli dve moški trupli, ki sta bili ustreljeni s puško. »Po do sedaj zbranih

obvestilih in opravljenem ogledu kraja kaznivega dejanja okoliščine kažejo na to, da je 44-letni moški s strelnim orožjem ustrelil 71-letnega moškega, s katerim je v sorodstvenem razmerju. Po dejanju je ustrelil še sebe,« je povedal Zrinski.

Policisti so na kraju našli uporabljeno puško, katere izvor še ugotavljajo. »Motiv za dejanje še ni znan, glede na do sedaj zbrana obvestila pa lahko rečem, da izključujemo prisotnost tretje osebe v dogodku,« je poudaril Zrinski in dodal, da kriminalistična preiskava še intenzivno poteka, o vseh ugotovljenih dejstvih pa bodo po koncu preiskave obvestili pristojno državno tožilstvo.

Pešci med akcijo storili več kot tisoč kršitev

Preventivne akcije je konec, skrb za večjo varnost pešcev, ki sodijo med najranljivejše udeležence v prometu, pa ostaja. Najpogostejši udeleženci prometnih nesreč med pešci so starejši od 64 let.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovenski policisti so v desetdnevni preventivni akciji za večjo varnost pešcev, ki se je končala v nedeljo, v poostrenih nadzorih ugotovili 1242 kršitev, k sreči pa se v prejšnjem tednu ni zgodila nobena smrtna nesreča pešcev. Skrb za ozaveščanje in s tem večjo varnost pešcev se ne konča s preventivno akcijo, zato bo v prihodnjih štirinajstih dneh po Sloveniji potekalo še deset interaktivnih dogodkov, nadzor in preventiva pa se bosta dopolnjevala tudi v prihodnjih mesecih, napovedujejo v Agenciji za varnost prometa (AVP), ki je v času preventivne akcije razdelila več kot dvajset tisoč odsevnikov.

Policisti so prejšnji teden izvajali krajše poostrene nadzore tam, kjer je problematika največja, predvsem na območju prehodov za pešce. Pri tem so bili pozorni tako na spoštovanje predpisov s strani voznikov motornih vozil in morebitne kršitve (na

primer izsiljevanje prednosti pešcem na zaznamovanih prehodih za pešce) ter na spoštovanje predpisov s strani pešcev (nošenje odsevnih teles, pravilna stran hoje, varno prečkanje vozišč itd.). Pešce so tudi opozarjali na varno udeležbo v cestnem prometu in jim razdeljevali odsevna telesa. Od 1242 ugotovljenih kršitev so jih 1076 storili pešci sami, 166 kršitev pa vozniki vseh vrst vozil. Za nekaj več kot tisoč kršitev so policisti izrekli zgolj opozorilo.

Najpogostejši vzroki za prometne nesreče z udeležbo pešcev so še vedno neupoštevanje pravil o prednosti, nepravilni premiki z vozilom in nepravilnosti pešcev. Najpogostejši udeleženci prometnih nesreč med pešci pa so v starostni skupini nad 64 let.

»Pred nami je še nekaj mesecev, ko bodo dnevi krajši, vidljivost pa zaradi pogosto oblačnega in deževnega vremena ter megle precej slabša kot poleti. Policija in agencija zato znova opozarjata, da lahko za lastno varnost in

Policisti so med preventivno akcijo krajše poostrene nadzore izvajali predvsem na območju prehodov za pešce. / Foto: Tina Dokl

varnost drugih največ naredimo prometni udeleženci sami, ne glede na to, ali smo v prometu udeleženi kot vozniki, kolesarji ali pešci,« so sporočili z AVP. Pešce pozivajo k upoštevanju cestnoprometnih pravil in uporabi prometnih površin, ki so jim namenjene. Med hojo naj ne uporabljajo mobilnega telefona, ob slabši vidljivosti in ponoči pa naj obvezno uporabljajo odsevna telesa za večjo vidnost

oziroma svetilko, ki oddaja belo svetlobo. »Raba odsevnih teles vam lahko v temi in mraku reši življenje! Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje okoli vratu nositi tudi rumeno rutico,« poudarjajo. Voznike pa pozivajo, da vozijo previdno in pazijo na ranljivejše udeležence, še posebej na območju prehodov za pešce in na območjih, kjer lahko pričakujejo pešce.

Kriminalisti, ki motiva za krvavo dejanje še ne poznajo, preiskavo intenzivno nadaljujejo. Slika je simbolična.

Sostorilca še iščejo

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski kriminalisti so odkrili enega od dveh storilcev septembrskih drznih tatvin na Drulovki in Orehku. Za dejanje so kazensko ovadili moškega z območja Dolenjske, grozi mu do pet let zopora, za neznanim sostorilcem pa še vedno poizvedujejo, so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Poročali smo že, da sta se storilca 21. septembra dopoldan v okolici Kranja starejšim občanom predstavljala kot

delavca telekomunikacijskega podjetja in opravljala tatvine iz stanovanjskih hiš. Vloge sta si razdelila; eden je zamotil lastnika, drugi pa je medtem kradel.

Odtujila sta več tisoč evrov, po dejanju pa sta pobegnili z najetim osebnim avtomobilom, na katerem so bile nameščene ukradene registrske tablice. Vozilo so policisti izsledili, z nadaljnjim zbiranjem obvestil pa ugotovili tudi prvega osumljenca. Zanj je bil po privedbi na pristojno sodišče odrejen pripor.

Nadzirajo tovornjake in avtobuse

Ta teden po evropskih državah poteka usklajen nadzor nad tovornimi vozili in avtobusi pod skupnim imenom Truck & Bus, ki ga bodo policisti izvajali do nedelje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Sloveniji se je letos zgodilo že 1794 prometnih nesreč z udeležbo voznikov tovornih vozil. V njih je umrlo pet voznikov, devet je bilo hudo telesno poškodovanih, 77 pa lahko poškodovanih. Število prometnih nesreč se je glede na enako lansko obdobje povečalo za 3,3 odstotka, ugotavlja policija. Najpogostejša vzroka prometnih nesreč z udeležbo voznikov tovornih vozil sta nepravilen premik z vozilom in nepravilna stran oziroma smer vožnje. Pri voznikih tovornih vozil so policisti v letošnjem letu ugotovili že 32.270 kršitev cestnoprometnih predpisov, največ s področja hitrosti in uporabe telefona med vožnjo.

V okviru enotedenskega nadzora so zato policisti najbolj pozorni nad kršitvami pri prehitevanju tovornih vozil na avtocestah, prekoračitvah časa trajanja vožnje

V Sloveniji se je letos zgodilo že 1794 prometnih nesreč z udeležbo voznikov tovornih vozil, v katerih je umrlo pet voznikov.

in prevažanju tovora oziroma preobremenjenosti vozil, osredotočeni pa so tudi na kršitve zaradi neuporabe varnostnega pasu, prekoračitve hitrosti in uporabo mobilnih telefonov med vožnjo ter druge kršitve, ki so pri voznikih tovornih vozil najpogostejše. »Z akcijo želimo povečati varnost voznikov tovornih vozil in avtobusov, zato jih

ob tej priložnosti znova opozarjamo, naj upoštevajo prometna pravila in omejitev hitrosti,« so sporočili s policije. Akcija je sicer usklajena s policijami drugih evropskih držav in jo koordinira Evropska mreža prometnih policij ROADPOL.

Policija voznikom tovornih vozil in avtobusov svetuje, da ves čas vozijo zbrani in so

pozorni na vožnjo, zato naj ne uporabljajo mobilnega telefona. Med vožnjo naj obdržijo ustrezno varnostno razdaljo, ki je pri težjih tovornih vozilih daljša. Upoštevati morajo predpisan čas vožnje, odmora in počitkov, da bodo vozili spočiti in v ustreznem psihofizičnem stanju. Zmanjšana pozornost za volanom večdesettonskega vozila lahko namreč hitro pripelje do hude prometne nesreče. »Primerne ukrepanje že ob prvih znakih zaspanosti: varno ustavite vozilo, privoščite si krajši spanec (15–20 minut), nato popijte kavo in šele zatem nadaljujte vožnjo!« svetuje policija.

Pomembna je tudi pripravljenost voznika z varnostnim pasom, ki ob trku zmanjša tveganje za smrt za petdeset odstotkov. Prav tako je pomembno, da je pravilno in varno pripet tvor. »Ker za vsako vrsto tovora veljajo posebna pravila, se o njih pravočasno poučite,« še opozarjajo.

Nasilen do partnerke

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so ta teden obravnavali prijavo nasilja moškega nad žensko. Ugotovili so, da jo je v vinjenem stanju udaril. Proti kršitelju poteka prekrškovni postopek zaradi nasilja v družini, o dogodku pa bodo obvestili tudi pristojni

center za socialno delo. »Nasilje prijavite, ko do njega pride. Možnosti za prijavo je več, bodisi osebno, elektronsko, po telefonu na policijsko postajo ali v primeru ogroženosti na 113. Kdor se ne želi izpostavljati, lahko pokliče tudi na anonimni telefon policije o8o 1200,« sporoča policija.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Iz lonca največkrat dišala juha

Na dvorcu Visoko se v zadnjem obdobju trudijo z oživljanjem tradicionalne lokalne kulinarike. O tem, kaj se je v preteklosti kuhalo na Visokem, pa zagotovo največ ve Pavle Hafner, saj je že njegov oče raziskoval in zapisoval recepte jedi s celotnega škofjeloškega območja, ki so izšli v knjigi Ta dobra stara kuha.

MATEJA RANT

Priповed o visoški kuhinji Pavle Hafner ml. začne globoko v preteklosti, ko je na dvorcu Visoko gospodarila njegova prababica Ana Hafner, rojena Kalan. Najstarejši sin Anton se je kasneje odločil vse skupaj prodati Ivanu Tavčarju, saj si je raje izbral študij na Dunaju. »Ogromno posestvo je prodal za sorazmerno majhen denar, za takratnih 26.400 goldinarjev, in ko smo to preračunali, bi danes to znašalo od 500 do 700 tisoč evrov,« je pojasnil Hafner in dodal, da je Ana (Kalan) Hafner za to izvedela šele iz časopisov. »Še isti dan, ko je to prebrala, je naredila samomor.« Tako se je končalo obdobje rodbine Kalan na Visokem, za zadnjo gospodarico pa so poleg posestva, ki se je pod njenim gospodarjenjem spet razcvetelo, ostale tudi knjižice z recepti, ki so bili navdih za knjigo Ta dobra stara kuha.

V njej je oče Pavleta Hafnerja zbral ogromno receptov, značilnih za Poljansko dolino in celotno Škofjeloško. »Visoška kuhinja je bila vezana predvsem na lokalne produkte. Kuharskih knjig takrat praktično ni bilo, recepti so prehajali iz roda v rod in Ana Kalan jih je natančno zapisovala,« je pojasnil Hafner. Kot je poudaril, se je njegov oče, ljubiteljski kuharski mojster, zavedal velikega pomena ohranjanja kulinaricnega znanja tako meščanske kuharice kot vsakodnevnih ljudskih jedi. »V zapuščini tete Ančke, najmlajše hčerke Ane (Kalan) Hafner, smo šele po očetovi smrti našli tudi zvezke z originalnimi rokopisi kuharskih receptov, vseh skupaj jih je okrog dvesto, ki jih je zapisovala njena mama.« Oče Pavleta Hafnerja, ki je bil po izobrazbi sicer diplomirani inženir gradbeništva, se je tudi sam z navdušenjem posvečal kuhanju. »Leta 1964

je na prvem kuharskem tekmovanju v Sloveniji oziroma takratni Jugoslaviji prejel zlato žlico za najboljšega amaterskega kuharja.« Predstavil se je z »visoškim kosilom«, ki je bilo sestavljeno iz zelene spomladanske juhe, visoške pečenke z nadevanimi kruhovimi cmoki in pečenim kislim zeljem, za sladico pa je pripravil ocvrte suhe slive z mandlji v pivskem testu. Recept sicer izhaja iz prve slovenske kuharice Kuharske bukve Valentina Vodnika. »Takrat se je oče spoprijateljil s priznanim kuharskim mojstrom Ivanom Ivačičem, s katerim sta potem že naslednje leto na Loškem gradu skupaj kuhala slavnostno kosilo za sto udeležencev svetovnega kongresa pisateljev PEN kluba, ki je sicer potekalo na Bledu.« Med njimi je bila tudi slavna pisateljica Agatha Christie, ki pa se kosila na Loškem gradu ni udeležila in je bila tako prikrajšana za kulinaricne užitke ob jedeh Pavleta Hafnerja starejšega.

Kuharska knjiga Ta dobra stara kuha je izšla leta 1982 v kar deset tisoč izvodih, a kuharski mojstri in gostilničarji takrat niso prepoznali njene pomembne gastronomske vrednosti, saj so v tistih časih v gostilnah kraljevali »šnicli«, navadne pečenke in »kalamari«, se spominja Pavle Hafner. Kupci pa so po knjigi veliko povpraševali, a je v zadnjih letih ni bilo več mogoče najti niti v antikvariatih, zato se je ob stoletnici

Pavle Hafner ml. / Foto: Gorazd Kavčič

očetovega rojstva leta 2018 odločil za ponovni izid. Vsebinska knjige je ostala praktično nespremenjena, vključno z recepti, ki ne ustrezajo več današnjemu času, saj v njih najdemo tudi zaščitene živali, recimo vidro, ključnača, potočnega raka ... »Ti recepti so v knjigi ostali kot zanimivost, za sestavine pa lahko poiščemo ustrezno nadomestilo,« pravi Hafner.

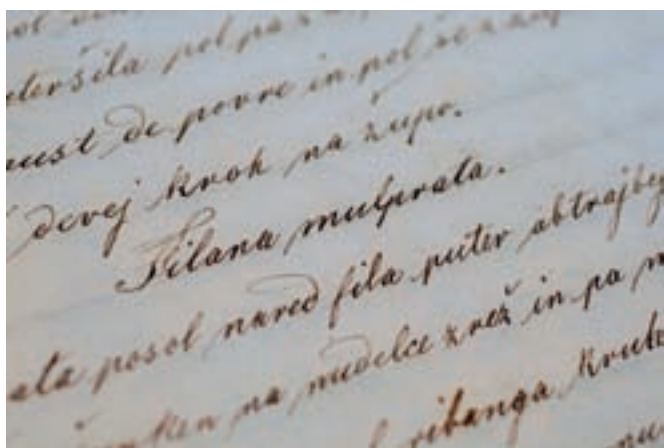
Približno petina receptov je vezana na visoško kuhinjo oziroma zapiske Ane (Kalan) Hafner. Med njenimi zapiski je mogoče najti recepte za »rajžlcovo župo«, »filano mulprato« – polnjeno pljučno pečenko, »orehove krafelce« ... Po besedah Pavleta Hafnerja so kuhali zelo raznovrstne jedi, prilagojene letnim časom. »Veliko je bilo juh in obar,

ogromno receptov pa je v njenih zapiskih tudi za slasčice, ki so se pekle v krušni peči – od potic do saher torte.«

Na Visokem niso več kuhali v črni kuhinji, ampak v pravi meščanski kuhinji 18. stoletja na odprtem ognjišču z napo in v krušni peči. »Največ so pripravljali jedi iz enega lonca, predvsem juhe in obare. V velikem litoželeznem loncu so kuhali razne vrste mesa, odvisno od tega, kaj je bilo na razpolago, ki so mu dodali sezonsko zelenjavo.« Ob praznikih, godovanjih in srečanjih pa so se na mizi znašle tudi bolj zahtevne svečane jedi oziroma kompletna kosila. »Za visoško kuhinjo je bilo značilno, da je bil za nekatere praznike jedilnik določen vnaprej,« je pojasnil

Hafner. Poleg že omenjenega visoškega kosila, za katelega je njegov oče prejel zlato žlico in ki so ga pripravljali na cvetno nedeljo, so recimo za novo leto pripravili pemsko župo, purico, pečeno v pečici, zabeljene mlince, kuhane suhe slive in potico. Posebnost je bil tudi lovski lonec, ki so ga pripravili na dan sv. Hubertusa, to je 3. novembra, ko so poljanski lovci obiskali visoškega gospodarja, da bi se mu zahvalili, ker so v visoških gozdovih smeli loviti divjad.

Pavleta Hafnerja veseli, da obstaja zanimanje, da bi na Visokem spet stregli jedi, pripravljene po starih hišnih receptih, ki bi jih seveda prilagodili sedanjemu času. Meni, da je prav to tisto, kar iščejo sodobni turisti, ne pa »pice in makaroni.«

Originalni rokopisi kuharskih receptov Ane (Kalan) Hafner / Foto: Gorazd Kavčič

Kultura

Mlada pesnica Zala Vidic je med finalisti za naslov uršljanke oziroma uršljana leta. **Stran 14**

Obletnice

V Adergasu so počastili 250. obletnico posvetitve velesovske župnijske cerkve. **Stran 15**

Knjižne novosti

Knjiga Rada Pezdirja z naslovom Vzoredni mehanizem globoke države ... **Stran 16**

Od petka do petka

Stranke LMSŠ, SD, Levica in SAB so napovedale, da bodo prihodnji teden spet vložile interpelacijo zoper notranjega ministra Aleša Hojsa. / Foto: arhiv GG

Na parlamentarni komisiji, ki preiskuje sume vmešavanja politike v delo policije, so govorili tudi o poteku hišne preiskave pri ministru Zdravku Počivalšku. / Foto: arhiv GG

Predsednik republike Borut Pahor novega ustavnega sodnika išče že s četrtem pozivom, saj predhodni trije poskusi niso bili uspešni. / Foto: Gorazd Kavčič

Opozicija napoveduje interpelacijo zoper Hojsa

SIMON ŠUBIC

Napovedali interpelacijo in zahtevali izredno sejo

Stranke koalicije KUL LMŠ, SD, Levica in SAB so v torek napovedale vložitev vnovične interpelacije zoper notranjega ministra Aleša Hojsa, ki mu med drugim očitajo odgovornost za ustvarjanje izrednih razmer v državi. Očitajo mu še politizacijo in militarizacijo policije ter vprašljivo povečanje represije nad protestniki, je povedal Matej T. Vavovec, vodja poslanske skupine Levice, ki je pripravila osnutek interpelacije. Ta Hojsa bremeni tudi odgovornosti za protiustavno omejevanje človekovih pravic z nepravilnim izvajanjem 9. člena zakona o nalogah in pooblastilih policije, poleg objektivne odgovornosti za policijsko nasilje na protestih v Ljubljani pa naj bi bil notranji minister tudi subjektivno odgovoren na takšno policijsko taktiko. V levici so namreč prepričani, da zahteve po povečani represiji prihajajo z državnega vrha, tj. s strani predsednika vlade Janeza Janše in notranjega ministra Hojsa. Temu očitajo tudi zaničevalen odnos do policije. Interpelacijo, ki je Hojs še ni komentiral, nameravajo vložiti prihodnji teden. Hojs je v tem mandatu že prestal

interpelacijo, ki so jo junija 2020 vložile stranke LMŠ, SD, Levica in SAB s prvopodpisanim poslancem SD Matjažem Nemcem. Septembra lani jo je podprlo 38 poslancev, 43 jih je glasovalo proti. Omenjene opozicijske stranke so sicer ta teden vložile tudi zahtevo za sklic izredne seje državnega zbora o razmerah v državi in nujnosti volitev. Predlagajo, naj državni zbor vlado pozove k odstopu, kar bi omogočilo predčasne volitve, še pred tem pa naj premier Janez Janša predlaga razrešitev notranjega ministra Aleša Hojsa, vlada pa naj razreši šefa policije Antona Olaja ter zagotovi politično in strokovno neodvisnost policije. Prav tako predlagajo poziv vladi, naj preneha omejevati temeljne pravice in svoboščine s podzakonskimi akti, ki nimajo ustrezne zakonske podlage in v pravni red vnašajo negotovost in nepredvidljivost.

Komisija o političnem vmešavanju v policijo

Komisija državnega zbora, ki preiskuje sum političnega vmešavanja v delo policije, je v sredo zaslišala nekdanje vodilne v Nacionalnem preiskovalnem uradu (NPU). Zaslišali so tudi nekdanjega direktorja NPU Darka Muženiča, ki ga je takratni generalni direktor

policije Anton Travner razrešil maja lani, po sklepu sodišča pa je bila njegova razrešitev nezakonita. Povedal je, da je Travner od nje najprej zahteval, da podpiše odstopno izjavo, in mu ponujal druga delovna mesta, tudi na konzularnih predstavništvi v tujini. Muženič je odstop zavrnil, nato so ga razrešili s položaja in premestili v službo generalnega direktorja policije, kjer naj bi se ukvarjal s pripravo zakonodaje. Nato pa so ga premestili v Policijsko akademijo v Tacnu, ne da bi mu dodelili naloge, ki bi jih tam opravljal. Na iniciativo policijske akademije in lasten interes je potem pridobil habilitacijo za visokošolskega učitelja in zdaj predava. Pred komisijo je spregovoril tudi vodja preiskav na NPU Igor Kekec, ki je bil premeščen v delovno skupino za odpravo zaostankov v Tacnu. Na vprašanje, ali so zaznali dokaze, da je bil minister Zdravko Počivalšek vnaprej obveščen o hišni preiskavi, ki je junija lani potekala pri njem, je po poročanju STA odgovoril: »Do hišnih preiskav zagotovo ne. Za stvari, ki smo jih izvajali v hišni preiskavi, lahko to domnevo potrdim. Vendar gre za predkazenski postopek, ki še vedno poteka. O teh zadevah ne morem govoriti, saj bi s tem razkril, kaj vse je bilo najdeno pri hišnih preiskavah

oziroma ugotovljeno pri teh hišnih preiskavah.« Razložil je še, da so v hišni preiskavi ministru zasegli tudi telefon, za katerega pa Počivalšek ni dal vstopnega gesla, zato so telefon na odklepanje poslali v tujino. Da so pri Počivalšku našli list papirja z navodili, kako ravnati v primeru hišnih preiskav, Kekec ni potrdil. Predsednik državnozbornske komisije Rudi Medved je sicer izjavil, da imajo zanesljive informacije, ki niso »iz trte izvite«, da takšen papir res obstaja.

Novo iskanje ustavnega sodnika

Predsednik republike Borut Pahor je v sredo zaključil formalna posvetovanja z vodji poslanskih skupin o možnih kandidatih za ustavnega sodnika, ki ga išče že četrčič. Kot je sporočil Pahorjev urad, predsednik ugotavlja, da »se nakazuje zadostna podpora za izvolitev« Roku Svetliču, kar bo v prihodnjem tednu preverjal na dodatnih pogovorih. Na tokratni poziv so sicer prišli štirje predlogi, poleg za Svetliča še za Francija Ježka, Marka Starmana in Andraža Terška. Terška je Pahor že predlagal, a je prejel 44 glasov poslancev, dva premalo. Premalo podpore sta prejela tudi druga dva Pahorjeva kandidata Janez Kranjc in Anže Erbežnik.

Slovinci v zamejstvu (820)

Brez sramu po slovensko

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Mohorjeva družba iz Celovca, ki slavi letos 170-letnico delovanja, je zadnji dan septembra in v začetku oktobra v Celovcu organizirala odmevno politično in znanstveno konferenco »Gemeinsam – 2021 – Skupaj«. Konferenca, začete leta 2017, skušajo razširiti področje razprav o položaju manjšin, še posebej slovenske, na širše osnove izven manjšinskih in zlasti deželnih političnih okvirov in jim dati s tem večjo težo in končno tudi vpliv na odločanje o usodi manjšin. Letošnja konferenca je imela namen pomagati pri pisanju novega avstrijskega zakona o narodnostnih skupnostih, ki ga je v svoj program zapisala sedanja zvezna vlada, saj je sedanji star 45 let in je v nekaterih členih v nasprotju z zvezno ustavo in je bil že

pri nastajanju deležen ostrih protestov slovenske manjšine na Koroškem. Konferenca je iskala tudi odgovore, kako odpreti slovenščini pot v javnost, v javno, upravno in v vse druge oblike življenja, v katerem posameznik, ki bo govoril slovensko, ne bo manjvreden ali celo preslišan. Seveda se jezikovna (in tudi narodna) vzgoja začne v družini in nato v celotni piramidi vzgoje

Konference so se udeležili mnogi gostje, med njimi predsednik koroškega deželnega zbora Reinhard Rohr, celovski župan Christian Scheider in avstrijska veleposlanica v Sloveniji Elisabeth Ellison - Kramer.

in izobraževanja od vrta do univerze. Sedaj je ta povezava prekinjena in prav Mohorjeva skuša med prvimi povezati vse niti dvojezične vzgoje in izobraževanja v celoto. Manjšina je bila vselej pripravljena prispevati svoj delež, svoje naloge pa morajo izpolniti občine, regije oziroma okraji, dežela in zvezna država ter njihovi organi. Sedaj je pravi in morda skrajni čas za to, še posebej, ker so bile v dobrih stotih letih po plebiscitu dane Slovincem mnoge obljube, od katerih so mnoge ostale neuresničene ali se napoveduje njihova uresničitev šele sedaj. Na konferenci je bila Slovenija predstavljena kot vzor države z urejeno manjšinsko zaščito, ki je ne pogojuje s številčnostjo ali skuša na kateri koli način trgovati z njo. Takšno ravnanje

Omizje pomembnih gostov: (od leve) poslanka Zelenih v zveznem parlamentu, koroška Slovenka Olga Voglauer, koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser, slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Helena Jaklitsch, predsednik slovenskega državnega zbora Igor Zorčič, poslanec avstrijske ljudske stranke v avstrijskem parlamentu, gradiščanski Hrvat Niki Berlakovitsch in direktor Mohorjeve Karl Hren / Foto: Gorazd Kavčič

pričakuje Slovenija tudi od držav, v katerih živi slovenska manjšina.

Na odgovorne v Bruslju pa je bilo naslovljeno vprašanje, kako se je mogla Evropska komisija izreči za nepristojno za odločanje v primeru, ko so evropske manjšine v akciji »Minority SafePack«

leta 2013 zbrale več milijonov podpisov za zaščito jezikovne in kulturne raznolikosti in jo je s 524 glasovi od 694 sprejel tudi Evropski parlament. Evropske manjšine so tako še naprej brez univerzalnega evropskega varstva in so prepuščene dobri volji držav, v katerih živijo.

Po svetu

Nobelove nagrade 2021

V tednu po 4. oktobru so tudi letos objavili imena Nobelovih nagrajencev, vsak dan po eno nagrado. Nagrajenci so slej ko prej ugledne osebnosti, vendar širši javnosti manj poznani. Nagrade bodo podelili 12. decembra.

MIHA NAGLIČ

Pisatelj iz Afrike

Ime nagrajenca za književnost je za večino veliko presenečenje, saj ni bil v ožjem krogu favoritov. To je na Zanzibaru rojeni tanzanijski avtor Abdulrazak Gurnah. Švedska akademija je sporočila, da mu nagrado daje za »njegovo brezkompromisno in sočutno prodiranje v posledice kolonializma in usode prebežnikov v prepadu med različnimi kulturami in celinami«. Za koga gre? »Abdulrazak Gurnah se je rodil leta 1948 in odraščal na Zanzibaru, nato pa je konec 60. let prejšnjega stoletja kot begunec prišel v Veliko Britanijo. Do nedavnega, ko se je upokojil, je predaval angleščino in postkolonialno književnosti na Univerzi Kent v Canterburyju. V vseh svojih delih se posveča begunstvu. Pisati je začel z 21 leti, in čeprav je bil njegov prvi jezik svahili, je angleščina postala njegov literarni jezik. Njegov četrti roman Paradise (Raj), s katerim je leta 1994 dosegel preboj na literarno področje, je nastal po raziskovalnem potovanju v vzhodno Afriko okoli leta 1990. Roman prinaša zgodbo o odraščanju in žalostno ljubezensko zgodbo, v kateri trčijo različni svetovi in prepričanja ...

Nagrajeni avtor v svojih delih begunsko izkušnjo obravnava tako, da se osredotoča na identiteto in samopodobo. Liki se znajdejo v vrzeli med kulturami in celinami, med življenjem prej in potem; to je negotovo stanje, ki ga ni mogoče razrešiti. Pisateljeva predanost resnici in njegov odpor do poenostavljanja sta osupljiva. Njegovi romani se odmikajo od stereotipnih opisov in bralcem odpirajo pogled na kulturno raznoliko vzhodno Afriko. V Gurnahovem literarnem vesolju se vse spreminja – spomini, imena, identitete. Neskončno raziskovanje, ki ga poganja intelektualna strast, je prisotno v vseh njegovih knjigah in je enako vidno tako zdaj kot na začetku njegovega pisanja. Skupno je avtor desetih romanov. Gurnahova dela so slovenskemu bralstvu skoraj neznana, v slovenščini imamo zgolj eno zgodbo v zbirki afriške literature Jutri je predaleč. Urednica zgodb in afrikanistka Nataša Hrastnik je za STA povedala, da ga literarni kritiki uvrščajo med vzhodnoafriške pisatelje, tudi britanske, zlasti pa med postkolonialne, ker se v svoji literaturi večinoma ukvarja z vprašanji postkolonializma. Pogosto prepleta osebnene zgodbe s političnim ozadjem. Junaki njegovih zgodb so posamezniki iz Vzhodne

Afrike, ki so na različne načine vpeti v odnose z Britanci in drugimi Evropejci ... (Vir: MMC RTV SLO) No, po nagradi je gotovo, da bomo katero od njegovih del kmalu dobili tudi v slovenščini.

Medicina, fizika, kemija

Poglejmo še druge dobitnike nagrad. Za medicino sta jo dobila ameriška znanstvenika David Julius in Ardem Patapoutian za odkritja o receptorjih za temperaturo in dotik. Njuna odkritja »so nam omogočila, da bolje razumemo, kako lahko vročina, mrz in mehanska sila spodbudijo živčne impulze, ki nam dovolijo sprejeti svet okoli nas in se mu prilagoditi«. Za fiziko so nagrado dobili trije: Syukuru Manabe, Klaus Hasselmann in Giorgio Parisi za »inovativen prispevek k razumevanju kompleksnih fizikalnih sistemov«, pomembni tudi za boljše razumevanje podnebnih sprememb. Nagrado za kemijo si bosta razdelila Nemeč Benjamin List in Američan David MacMillan, za njuno delo pri razvoju »asimetrične organokatalize«, s čimer naj bi kemija postala bolj »zelena« ...

Za mir in ekonomijo

Nobelovo nagrado za mir prejmeta filipinska

novinarka Maria Ressa in ruski novinar Dmitrij Muratov za njuna prizadevanja za varovanje svobode izražanja na Filipinih in v Rusiji. »Nobelov odbor je še poudaril, da svobodno, neodvisno novinarstvo in novinarstvo, ki temelji na dejstvih, varuje pred zlorabami moči, pred lažmi in vojno propagando. Svoboda izražanja in pravica do informacij pomagata pri informiranju javnosti. Te pravice so nujni temelj za demokracijo in varovanje proti vojni in konfliktom. Nagradi za Resso in Muratova sta namenjeni prav za to, da se poudari pomen varovanja teh temeljnih pravic.« Prejemniki letošnje Nobelove nagrade za ekonomijo pa so Kanadčan David Card za empirični prispevek k ekonomiki dela ter izraelsko-ameriški znanstvenik Joshua Angrist in nizozemsko-ameriški znanstvenik Guido Imbens »za metodološki prispevek k analizi vzročnih razmerij«. Vsi trije so naredili korak naprej na področju »naravnih poskusov«. In kaj so ti? Naravni eksperimenti uporabljajo situacije iz resničnega življenja za napovedi o vplivih na svet. Gre za pristop, ki se je razširil tudi na druga področja in pomeni revolucionarne spremembe pri empiričnem raziskovanju.

Na Zanzibaru rojeni tanzanijsko-britanski pisatelj Abdulrazak Gurnah (1948) je v svojih romanih v angleščini upodobil postkolonialno Afriko. / Foto: Wikipedija

Imenitna sejna soba Norveškega Nobelovega komiteja v Oslu, v kateri sprejemajo odločitve o Nobelovih nagradah za mir. / Foto: Wikipedija

Pred šestdesetimi leti (1961) je Nobelovo nagrado za književnost dobil jugoslovanski pisatelj Ivo Andrić (1892–1975). Na sliki pred Mostom na Drini. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (609)

SLO: časi, kraji, ljudje

MIHA NAGLIČ

»Samostojnost prinaša večjo odgovornost. Mi pa se državni odgovornosti za slovenščino izogibamo, na kar nazorno kaže nezanimanje politike za realna jezikovna vprašanja ob hkratnem ponavljanju gesel o pomenu slovenščine, ki so zastarela in ne nagovarjajo sodobnih izzivov. Vsakokratni skoraj soglasni sprejem resolucij o nacionalni strategiji za jezikovno politiko v parlamentu je pomembno simbolno dejanje, a to ni dovolj, saj se nekaterih problemov ne da reševati zgolj na izvedbeni ravni. Po začetni uspešnosti na področju vključenosti slovenščine v sodobna računalniška, spletna in druga orodja in v druge globalne platforme je pomoč

politike pri 'velikih' vprašanjih, ki zadevajo vsakega od nas, pogosto le zelo skromna in paberkovalna. Slovenščina je na primer uspešno integrirana v sisteme okolij Windows in Android, ni pa je na Applu. Slovenski podnapisi so del pretočne platforme HBO, ni pa jih na vodilnem Netflixu. Googlevi zemljevidi govorijo slovenščino, navodila za pot v mnogih vozilih pa še vedno ne. Takšnih sodobnih 'bojev' za slovenščino politika preprosto ni ponotranjila, inšpekcije in uradne ustanove nimajo potrebnega zagona, ki bi ga narokovala politika, jezikoslovci pa smo tu nemočni, predvsem pa nimamo priložnosti (mestoma, priznajmo, tudi volje) za celostno analizo stanja. Služba za slovenski jezik

na Ministrstvu za kulturo je kadrovskega ena od najbolj osiromašenih. Priložnost za 'skrb' torej ostaja, obstajajo dobri načrti, dobro zaledje in dobre možnosti za izvajanje jezikovne politike, a trenutna slovenska javno izrekana 'skrb za jezik' je mnogokrat preveč zastarela, osredotočena na probleme, ki jih več ni, gluha in slepa za probleme, ki so. Eden temeljnih vzrokov za takšno stanje je pomanjkanje veselja nad uresničitvijo sanj ...« (str. 26)

Gornji odlomek je iz članka o slovenščini, ki ga je za revijo SLO napisal dr. Kozma Ahačič. Gre za tematsko

številko te revije na 130 straneh, z naslovom 30 let Republike Slovenije. Članke so napisali: dr. Lučka Kajfež Bogataj, mag. Bernarda Podlipnik, dr. Janez Malačič, dr. Kozma Ahačič, dr. Dimitrij Rupel, dr. Matej Avbelj, dr. Bernard Nežmah, dr. Aleksander Lorenčič, dr. Rado Pezdir, Lidija Jerkič, Peter Bezek, Marko Ljubič, dr. Zvonka Zupanič Slavec, dr. Jože Ramovš, dr. Željko Oset, Ženja Leiler, Matjaž Šmalc, dr. Blaž Vurnik, mag. Ivan Sivec, dr. Drago Čepar, dr. Ivan Čuk, dr. Aleks Leo Vest, Andreja Zupanec Bajželj in urednik revije dr. Jože Dežman. Branja vredno.

SLO: časi, kraji, ljudje, slovenski zgodovinski magazin, ureja Jože Dežman, Družina, Ljubljana, izhaja od 2014

Kultura

Padati je tudi pobrati se

Danes bodo na dvajsetem Festivalu mlade literature Urška v Slovenj Gradcu podelili naslov uršljanke oziroma uršljana leta. Med petimi finalisti je tudi mlada pesnica Zala Vidic iz Kranjske Gore.

IGOR KAVČIČ

Gledam zajem zaslona z aprilskega regijskega festivala Mlada Urška – ta je potekal po spletu in ste se ga udeležili tudi vi – in razmišljam, kakšen čas za pisanje pesmi je, če je »zunaj« epidemija?

Bi rekla, da je – gledano strogo s produktivnega vidika – vsaka krizna situacija za umetnika lahko koristna. Seveda bo dober umetnik v vsaki situaciji videl kritične točke, ki se mu jih zdi vredno nasloviti, pa vendar se mi zdi, da so bili trenutki (vsesplošne ali osebne) krize tisti, kjer se je umetnost največkrat razvijala.

Po regijskem festivalu, s katerega ste se v drugi krog uvrstile tri avtorice z Gorenjskega, boste na današnjem sklepem delu Festivala mlade literature Urška med petimi finalisti edina Gorenjka. Na kaj ste pomislili, ko ste izvedeli za nominacijo?

Razglasitev nominirancev je bila izvedena v sklopu Dnevov poezije in vina na Ptuj, kjer je producentka

za literarno dejavnost pri JSKD Barbara Rigler prebrala odlomke besedil, ki so se uvrstila v finale. Če sem popolnoma iskrena, sem najprej pomislila na to, da mi je uspelo izenačiti uvrstitev prijateljice, ki se je v finale uvrstila že leta 2015, in s tem uresničiti željo.

V zgodnjih najstniških letih ste se ukvarjali s plesom, se šolali na umetniški gimnaziji, hkrati pa ste učiteljica smučanja ... Kdaj ste si podali roko s pesniško muzo?

Ljudi, ki so me poznali že v otroštvu, moje veselje do pisane besede ne bi smelo presenetiti. Pesmi sem z navdušenjem pisala že v osnovni šoli; pa tudi vse drugo: dnevniške zapise, eseje, zgodbe, celo dramske tekste. V šolski vertikali sem potem kar nekajkrat naletela na čudovite mentorje, ki so prepoznali nekaj talenta in me spodbujali, da sem ga negovala. Najverjetneje so zaslužni tudi za to, da sem si izbrala študij splošnega jezikoslovja (na drugi stopnji nadomeščene s študijem slovenistike) ter

primerjalne književnosti in literarne teorije. O objavah nisem nikoli zares razmišljala, dokler mi ni prijateljica (hvala, Manca Erlih) očitala, da sem sebična, ker svojih izdelkov ne delim. Da bi si različne vloge, ki so se mi v življenju zgodile, kdaj zares podale roke, pa nisem prepričana ... Za zdaj se opazujejo še bolj od daleč.

Letos je bilo sploh vaše pesniško leto – potegovali ste se tudi za naslov vitezinje pesniškega turnirja, ki ga pripravlja založba Pivec, se uvrstili med finaliste in za svojo pesem, posneto na videu, poželi največ glasov publike. Pravzaprav sploh ne morete govoriti o padanju – vi raste, se dvigujete ...

Ja, res je bilo kar uspešno pesniško leto. Na omenjenem dogodku sem dobila nagrado občinstva in nagrado za najboljši posnetek, dobila pa sem tudi eno izmed nagrad ob obletnici natečaja Mentorjev feferon 2021. Hvala za prijazne besede: a padati lahko pomeni, / da se nekdo vztrajno tudi pobira (Zadnja kitica pesmi,

Zala Vidic v domači Kranjski Gori / Foto: Matej Volontar

poslane na Urško 2021, O padanju II).

Kako je nastajala pesem O padanju II, ena od šestih, ki ste jih poslali na natečaj? V njej se navezujete na besedo padanje, ki se v slovenskem jeziku kot prisproda uporablja za različne pomene ...

Procesi pesnjenja potekajo na različne načine: pri tej pesmi nisem izhajala iz

ideje ali misli, kot se pisanja pogosto lotim, temveč iz jezika. V magistrski nalogi na oddelku za slovenistiko sem se namreč ukvarjala s frazeologijo in navdušila me je dolžina seznama z enotami, ki vsebujejo omejeni glagol. Najprej je bila torej želja, da prikažem lepoto, ki je že v jeziku (podobno kot jo znajo kiparji izvesti iz materiala), potem pa sem

želela, da je pesem aktualna in pove tudi nekaj o svetu, v katerem nastaja.

S kakšnimi občutki se odpravljate v Slovenj Gradec?

Z mešanimi. Obdana bom s čudovitimi ljudmi, ampak cesta do tja je pa grozna.

In če bi danes padla kakšna nagrada?

Bi jo pobrala.

Od baroka do klasicizma

V APZ France Prešeren zadnje leto in pol pripravljajo zanimiv koncertni projekt z naslovom Od baroka do klasicizma. Z orkestrom in gosti solisti ga bodo izvedli prihodnjo nedeljo in torek, najprej v cerkvi sv. Lovrenca na Kokrici, nato še v cerkvi sv. Kancijana v Kranju. O zahtevnem zborovskem programu, ki je v slovenskem glasbenem prostoru prava redkost, sva se pogovarjala z dirigentom Erikom Šmidom.

IGOR KAVČIČ

Koncertni spored zajema vokalno-instrumentalna sakralna dela, nastala na tleh Habsburške monarhije od 17. do začetka 19. stoletja. Skladatelji, katerih dela bodo predstavljena na koncertu, imajo srednjeevropske korenine, velik del njihovega umetniškega snovanja pa predstavlja sakralna glasba, do katere imajo posebno zlahten odnos. Ob Wolfgangu Amadeusu Mozartu so tu še skladatelji slovenskega porekla Jakob Francišek Zupan, Isaac Posch in Janez Krstnik Dolar.

»Projekt prinaša svojevrstno svežino v slovenski glasbeni prostor, saj se izvajalci – še posebno ljubiteljski glasbeniki – za tovrstne programe ne odločajo pogosto,« k zahtevnemu koncertnemu programu dodaja Erik Šmid, ki je dirigentsko

paličico APZ France Prešeren prevzel pred dvema letoma. »Že od akademije naprej imam afiniteto do stare glasbe, pel sem v baročnem zboru, moje srce je tam, kjer sta renesansa in barok, zato je bila moja dolgoletna želja na koncertu izvajati glasbo iz tega obdobja. Mozartove maše ljubiteljski zbori namreč redko izvajajo, slovenske avtorje iz tega časa še manj,« pove Šmid; da tovrstna glasba zahteva tudi zrelost izvajalcev, kar za pevke in pevce Prešernovega zbora vsekakor velja. »V zboru smo skladbe najprej 'tipali', saj ljudje te glasbe ne poznajo, na neki točki pa smo se zaljubili vanje, kar je za vse nas zelo dragoceno. To je priložnost, ki najbrž pride le enkrat v življenju.«

Zbor je k sodelovanju povabil 18-članski orkester in štiri vrhunske soliste: sopranistko Marto Močnik Pirc,

mezzosopranistko Barbaro Sorč, tenorista Aca Biščevića in basista Tomaža Štularja.

Koncertni večer bodo začeli z uglasbenim psalmom Nisi dominus Janeza Krstnika Dolarja, ki je bil rojen v Kamniku, sledili bodo trije krajši solistični moteti Isaaca Poscha: Veni sancte spiritus, Cantate domino in Ecce quam, nato pa bodo izvedli še skladbo Te deum laudamus, ki jo je Jakob Francišek Zupan napisal za zbor, soliste in cerkveni trio (dve violini in basso continuo). Drugi del bo posvečen Mozartovi glasbi. Najprej bo sledil vrhunec koncerta, šeststavčna Maša v C-duru »Kronanjska« KV 317, koncertni večer pa se bo zaključil s skladbo Veni sancte spiritus KV 47. Priča bomo lepemu koncertnemu loku vse do slavnostnega vrhunca z mašo.

Velik del koncerta sloni prav na zboru, za katerega

»Nastopiti s takim koncertnim programom je priložnost, ki najbrž pride le enkrat v življenju,« je prepričan dirigent APZ France Prešeren Erik Šmid. / Foto: osebni arhiv

bo ta kar močan preizkus vzdržljivosti. »Ravno smo imeli pevski konec tedna, na katerem smo tri dni dobesedno garali, da stvari stojijo tako, kot morajo,« pove dirigent; da je epidemija pevkam in pevcem seveda

pustila posledice, predvsem kar se pevske kondicije tiče, veseli pa ga, da ne tudi v smislu ambicij in zagnanosti izvajati vrhunsko zborovsko glasbo. Ob tem poudarja, da je malo tako kvalitetnih zborov, ki bi bili sposobni

izvajati tako zahteven program. »Sam si prizadevam ponuditi kvaliteten repertoar, ki ga naš zbor lahko ponudi. To je naše poslanstvo in srečo imam, da imam to danost tudi v zboru.«

Prvi koncert bo v nedeljo, 24. oktobra, v cerkvi sv. Lovrenca na Kokrici pri Kranju, drugi pa dva dni kasneje, 26. oktobra, v kranjski župnijski cerkvi sv. Kancijana, obakrat ob 20. uri. »Koncert pričakujem z velikim optimizmom in veseljem, o zboru, solistih in orkestru nimam nobenih dvomov. Mislim, da bo tako za nas nastopajoče kot za Kranj in publiko lep dogodek in na neki način prvi korak k ponovni obuditvi zborovskega petja na visoki ravni,« je še poudaril Erik Šmid, magister glasbene pedagogike, ki že več let deluje kot profesor glasbe in dirigent na Gimnaziji Kranj.

Obletnice

Pestra zgodovina adergaške cerkve

Nekdanja samostanska cerkev v Adergasu skriva številna bogastva. Med njimi romanski kip Marije iz 13. stoletja ter katakombe, v katerih so pokopane zadnje nune reda dominikank.

ALEŠ SENOŽETNIK

Minuli konec tedna so v Adergasu počastili 250. obletnico posvetitve velesovske župnijske cerkve. A korenine nekdanje samostanske cerkve Marijinega posvečenja segajo še precej dlje v preteklost in se stikajo z legendami. Ena je povezana z Marijinim kipom, okoli katerega je spletenih več zgodb.

Od Marijinega kipa do turških vpadov

Po eni od njih naj bi ga na hrastovem štoru našli hlapci z gradu Kamen, ki je nekdanj stal na bližnji vzpetini, njegovo kovano maketo pa da-

prihodnje jutro kip znova na štoru. Zato je župnik sklenil, da na mestu, kjer je bil najden, zgradijo manjšo kapelico in vanjo postavijo kip.

Razvoj Adergasa kot cerkvenega središča pa se je začel s prihodom bogatih plemiških nun, samostanskega reda dominikank, ki so iz okolice Dunaja na to območje prišle leta 1238. S to letnico je povezana tudi verjetnejša razlaga izvora romanskega Marijinega kipa. Ob ustanovitvi samostana naj bi ga namreč v dar prinesel oglejski patriarh Bertold II. Da kip res izvira tistega časa, so potrdile tudi analize, opravljene pred leti, ki so razkrile tudi, da je nare-

prav z nemško govorečimi nunami pa je povezano tudi njegovo ime. Po eni izmed razlag naj bi vas namreč ime dobila po besedah An der Gasse, torej na ulici, po drugi pa Adergas izvira iz nemške An der Gras, kar pomeni na travi oz. na trati – v bližini je namreč vas Trata.

Bogat samostan so večkrat napadli Turki in ga leta 1471 dokončno porušili. Poleg nekaj ruševin je od tistih časov ohranjen le romanski Marijin kip, v zvezi s katerim so se dogajali tudi nekateri čudeži, zaradi česar je cerkev s samostanom predstavljala tudi enega najpomembnejših romarskih središč tistega časa.

Cerkve skriva številne zaklade

Sedanjo baročno cerkev s samostanom so začeli graditi leta 1732 po načrtih Gregorja Mačka in italijanskega arhitekta Zullianija. Dokončana in posvečena je bila leta 1771. Zgrajena je v t. i. beneškem baročnem stilu, ki temelji na kontrastu med svetlimi in temnimi toni.

Skozi pestro zgodovino cerkve nas popelje tamkajšnji župnik Slavko Kalan, ki nam pokaže tudi njeno glavno posebnost – Marijin kip, ki ima mesto na tronu glavnega oltarja. V času našega obiska je odet v belo obleko, a ni vedno tako. »V tistem času je postalo običajno, da so kipe odevali v obleke, po tem so znani v Gornjem Gradu, na Sveti gori nad Sotlo in še kje. A navada je bila, da so kip odeli v belo obleko, in ko je ta ostarela, so jo zamenjali z novo. Tukaj pa so redovnice sešile

Cerkve s samostanskim poslopjem je nepogrešljiv del adergaške vedute.

deset oblek različnih barv in jo redno preoblačile, verjetno z namenom, da bi bolj poudarile liturgične čase, običaj pa se je ohranil vse do danes, »o zanimivi posebnosti cerkve v Adergasu pripoveduje Slavko Kalan.

Marijin kip je morda najbolj znano, a še zdaleč ne

čakajo. Občina Cerklje je na razpisu ministrstva za kulturo nedavno prejela sredstva za restavriranje oltarjev sv. Ignacija in sv. Jožefa v vrednosti štirideset tisoč evrov, preostanek pa bo šel iz občinskega proračuna. Celotna obnova bo namreč stala 126 tisočakov.

le dominikanke. Nekatere so se sicer po zaprtju vrtnice v domače kraje, druge pa so pokopane v katakombah pod cerkvijo.

Posebnost adergaških katakomb je, da lahko do njih dostopamo skozi vrata cerkve, kar je sicer pri nas velika redkost, precej bolj običajno pa je to v nekaterih drugih cerkvah po svetu. Poleg več nun sta v katakombah pokopana tudi dva duhovnika. Pestro zgodovino samostana in cerkve popisuje več knjig, med njimi tudi Pod Marijinim varstvom domačina Silva Sirca, z obdobjem zapiranja samostana pa se podrobneje ukvarja roman Lojzeta Ilije Zadnja velesovska nuna.

Leta 1880 so sedež župnije s Trate preselili v Adergas in cerkev je postala župnijska. V času po zaprtju samostana pa je samostansko poslopje služilo številnim drugim namenom. V krajšem obdobju naj bi bili v njem celo zapori, nekatere dele so preuredili v stanovanja, včasih pa je tu delovala tudi šola. Po drugi svetovni vojni je bila stavba nacionalizirana, leta 1993 pa vrnjena Cerkvi. Samostansko poslopje je tako danes dom duhovnih vaj in romarski dom. Kot nam je povedal župnik Kalan, imajo urejenih sto ležišč in 25 kopalnic, sem pa na duhovne vaje prihajajo birmanci in dijaki škofijskih gimnazij. Pa tudi romarji, ki jih pot zanese tod mimo, lahko še danes prenočijo v samostanu. Načrtov pa imajo še veliko. V dom želijo umestiti dvigalo, da bo prijaznejši invalidom in starejšim, načrtujejo pa tudi ureditev manjšega muzeja.

Župnik Slavko Kalan

nes lahko občudujemo v središču bližnjega krožišča. Kip so odnesli k župniku na Trati pri Velesovem, kjer je bila že od leta 1163 župnijska cerkev sv. Marjete. Zjutraj se je kip znova znašel na hrastovem štoru in prihodnje jutro spet. Župnik in »mežnar« sta ga menda naslednji večer zaklenila v skrinjo, a je bil

jen iz topolovega lesa, ki ga v tistih časih na tem območju ni bilo.

Nune so za doto, ki so jo prinesle s seboj, kupovale posestva od Gorenjega Grada do Radovljice, s čimer so krepile pomembnost samostana, okoli katerega so se začeli naseljevati kmetje – in tako je nastala vas Adergas.

Glavna posebnost – romanski Marijin kip – ima mesto na tronu glavnega oltarja.

Del katakomb pod cerkvijo. Krsto so zazidali v niši in jo označili z zapisom na prednji steni.

edino bogastvo adergaške cerkve. V njej najdemo tudi bogato zapuščino avstrijskega slikarskega mojstra Johanna Martina Schmidta, imenovanega tudi Kremerschmidt, ker je prihajal iz mesta Krems blizu Dunaja. Naslikal je sedem mogočnih oltarnih slik – na šestih stranskih in glavnem oltarju. »Med drugo svetovno vojno so jih želeli odpeljati Nemci, a je to prišlo na ušesa domačinom, ki so slike ponoči v tajnosti zazidali in tako so slike ostale na varnem, na oltarje pa so jih znova postavili po koncu vojne,« nam je povedal Kalan.

Na oltarjih že nekaj časa izvajajo restavratorska dela. Nekatera so že dokončana, drugi oltarji na osvežitev še

Skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine občina vodi tudi postopek za zaščito samostana in cerkve kot kulturnega spomenika državnega pomena, s čimer bi imeli več možnosti za kandidiranje na državnih razpisih za obnovitvena in restavratorska dela.

Po zaprtju samostana

Prvotno je bilo zamišljeno, da bo cerkev tako kot na vzhodni strani tudi na zahodni obdajalo samostansko krilo, a to nikdar ni bilo zgrajeno. Že 11 let po posvetitvi cerkve je namreč avstrijski cesar Jožef II. samostan zaprl in novinkam prepovedal vstop vanj. Do smrti so imele dovoljenje za prebivanje v samostanu

Knjižne novosti

Po poteh škratov, vil in zmajev

Izšel je prvi družinski vodnik Planinske zveze Slovenije z naslovom Po poteh ljudskih pripovedi, ki prinaša trideset izletov po bregovih Save.

JASNA PALADIN

Novi vodnik predstavlja prelomno novost za Planinsko založbo Planinske zveze Slovenije, saj je njihov prvi družinski vodnik, moči pri njegovem nastajanju pa so združili poznavalka ljudskega izročila Dušica Kunaver, dolgoletna planinka in gorska reševalka Irena Mušič Habjan in ilustrator Jernej Myint.

»Naša knjiga v današnji čas prinaša spomin na stolec, ko so v bližini naših vasi živela skrivnostna starodavna bitja. Iz bližnjega gozda je bilo slišati milo petje gozdnih vil, v gorah so živeli škrti, v tolmunu vaškega potoka je živel povodni mož, v grmenju nevihte je bilo slišati glasove divje jage ... Gorata in bajno lepa gorenjska dežela je bila nekdaj polna teh davnih bajnih bitij. Velike gore so zgradili velikani, Blejsko jezero so napolnile vile, skalovite in prepadne triglavske gore je razril Zlatorog s svojimi zlatimi rogovi Stare ljudske pripovedi, ki so prehajale iz

Družinski vodnik Po poteh ljudskih pripovedi nas vodi na trideset planinskih ciljev ob bregovih Save. / Foto: Manca Ogrin

roda v rod, so v današnji čas prinesle sporočila o načinu življenja in mišljenja naših dedov, a ne le to, v ljudskih pripovedih je ohranjen tudi spomin na resnična zgodovinska dogajanja. Če te stare dragocene ljudske pripovedi združimo z izleti po gorah

in dolinah ob bregovih Save, bomo našemu mlademu rodu in tudi nam samim olepšali in obogatili življenje,« bogato ljudsko izročilo v naših gorah, ki je bilo navdih za izlete, in njegov pomen v današnjem času opiše Dušica Kunaver

Vodnik nas s svojimi zgodbami vodi ob bregovih Save – od ljubljanskega zmaja do podkorenske pehtrre babe. Začnemo na njenem desnem bregu iz Ljubljane z Ljubljanskim gradom, nadaljujemo z Jeterbenkom, Lubnikom, Dolino Triglavskih

jezer in krnico Za Akom. Potovanje na tej strani Save zaključimo z dolino Tamar in tremi sestrskimi rekami Dravo, Savo in Sočo, zavijemo navzdol po levem bregu Save, obiščemo Dovško Babo, gremo mimo Krvavca ter zaključimo s smledniškim gradom in Šmarno goro.

Ker ne gre le za zgodbe, ampak pravi planinski vodnik, je bilo treba škrate, zmaje in vile umestiti med opise tur, z vsemi značilnostmi poti, za to pa je poskrbela Kamničanka Irena Mušič Habjan. »Čeprav so ljudske pripovedi preproste, je v njih modrost, iz katere se lahko veliko naučimo – ne samo otroci, tudi odrasli. Zame je bilo zanimivo predvsem to, da sem ob nastajanju vodnika tudi sama odkrila nekatere kraje in zanimivosti, za katere pred tem ni bilo časa. Poleg tega so včasih lažji izleti še večji izziv za zapis, saj je več podrobnosti in je treba paziti, da se sam kot pisec v teh ne izgubiš. Ljudsko izročilo mi je bilo vedno precej

blizu in sem vesela, da smo tudi tako predstavili in ohranili pripoved o Srebrnokrilcu v martuljskih gorah, ki je manj poznan kot Zlatorog, a nič manj pomemben,« je dejala ob izidu in poudarila, da je vodnik v prvi vrsti namenjen družinam z različno starimi otroki, saj se za vse najde kaj primernega – od izleta na Ljubljanski grad do ture v Dolino Triglavskih jezer čez Komarčo.

Da bodo vodnik za svojega vzeli tudi najmlajši bralci in planinci, vsakega od tridesetih izletov oz. vsako od ljudskih pripovedi krasi posebna ilustracija Jerneja Myinta, ki je tako ustvaril podobo ljudskih junakov in dal krila domišljiji bralcev vseh generacij.

Na Planinski zvezi Slovenije pravijo, da bodo izdajanje tovrstne družinske literature nadaljevali, saj želijo gore približati družinam in te tudi opremiti z znanjem. V pripravi je tako že priročnik o osnovah planinstva, ki bo izšel konec letošnjega leta ali v začetku prihodnjega.

Knjiga, ki človeka lahko zmede

Nedavno je izšla knjiga ekonomista in publicista Rada Pezdirja z naslovom Vzoredni mehanizem globoke države, kjer na 624 straneh razkriva sistem poslovanja omrežij, ki so po padcu berlinskega zidu postala tranzicijski zmagovalci. Obsežno delo, ki je plod večletnega raziskovanja in delovanja v preiskovalnih komisijah državnega zbora, je avtor predstavil v Muzeju novejših zgodovine Slovenije v Ljubljani.

MAŠA LIKOSAR

Knjiga, ki popisuje obdobje med letoma 1945 in 2020, razkriva delovanje vzporednega mehanizma v slovenski ekonomiji, ki predstavlja prikrito organiziran gospodarski in finančni sistem s pomočjo podjetij v tujini, ki so delovala vzporedno z uradnimi podjetji in ustanovami. Avtor Rado Pezdir je z njo ponudil vpogled v doslej neznan svet udbovske ekonomije in vzporednega bančništva, ki se po njegovem kot hobotnica razpreda po slovenski ekonomiji in se skriva po različnih davčnih oazah, vse dokler ne napoči zlom sistema in se vrne v tranzicijo. Knjiga poleg tehnologije partijskega kapitalizma predstavi tudi podrobne analize bančne pošasti, ki je v drugi bančni sanaciji implodirala z večmiliardno škodo. Lahko boste prebrali, kako se je konsolidiralo omrežje, ki je postalo

tranzicijski zmagovalec, in vse o primeru Farrokh, največjemu finančnemu škandalu v slovenski zgodovini. Knjiga torej vodi od prve udbovske konfiguracije v Liechtensteinu 1951, vzpostavitve vzporednega bančništva v Ljubljanski banki, skozi tranzicijo in mehanizem vračanja izvoženega kapitala do banksterskih epizod, ki so pogoltnile nekaj milijard.

Ko je leta 2012 Rado Pezdir aktivno stopil v politiko, je spoznal, da je korupcija tako intenzivna sila, da lahko pokvari naravo še najbolj trdnega in srčnega človeka. »Poskusil sem z bizarnim bojem proti korupciji, pri tem pa jih silovito dobil po glavi, kar me je navedlo na vprašanje, s kom se pravzaprav borimo, s kom imamo opravka, kaj so omrežja, ki obstajajo v naši državi, kako poslujejo in kako so nastala ... Začel sem preiskovati. Pregledoval sem lastniške strukture največjih

slovenskih podjetij in njihove poslovne povezave, s čimer sem se pomikal v zgodovino. In bolj ko sem se časovno odmikal, bolj mi je postal jasen skupni imenovalec. Vsa podjetja, ki so začela tvoriti omrežja, so imela namreč v zgodnji fazi tranzicije v sebi prisotne tuje lastnike, ki so bili pravzaprav domači lastniki. Hkrati so obstajala tuja 'offshore' podjetja z namenom, da so lastniško vključena v slovenska podjetja. Pri tem sem ugotovil, da so naši omrežniki začeli ustvarjati zgodbo 'offshore' podjetij v osemdesetih letih prejšnjega stoletja,« je na predstavitvi knjige pojasnil avtor, ki je tako začel raziskovanje vzporednega mehanizma oziroma t. i. Leviatana, za katerega je spoznal, da je nastal kot posledica socialistične ureditve in njene prikriti ekstenzije v obveščevalnem svetu in udari vedno, ko so njegovi interesi ogroženi.

Knjiga začne z iransko zgodbo in pranjem denarja v Novi Ljubljanski banki. »Pričevanje sem umestil na začetek, ker sem želel, da ima bralec celotno sliko tega, kar je javno in je lahko javno, pri čemer obveščevalnih in strogo zaupnih informacij nisem vključil,« je poudaril Pezdir, ki v nadaljevanju odstre začetke vzporednega sistema v t. i. globoki državi. V zgodbi kot glavni akterji med drugim nastopajo Niko Kavčič, Ivan Matija Maček, Edo Brajnik, Miloš Ogrizek, Janez Zemljarič, Drago Isajlovič, Ivan Pušnik, Milan Kučan in drugi. Knjiga vključuje tudi dokumente, na katerih temelji dokazovanje vzporednega mehanizma, ki ni označil samo socialistične ekonomije, temveč tudi tranzicije in čas, ki ga živimo. Ob koncu knjige je Pezdir zapisal, da po prebrani knjigi človek lahko postane zmeden in se zbudi v svetu, ki je popolnoma

Rado Pezdir v knjigi tudi razkriva, kam so izginile milijarde zaradi delovanja udbaškega tranzicijskega omrežja.

drugačen, obenem pa je to prebujenje povzročeno z uradnimi dokumenti – in kljub temu da je vzporedni mehanizem preživel desetletja družbenih turbulenc

in bil oslabljen šele s sanacijo bank in prenosom terjatev na DUTB leta 2012, je po besedah Rada Pezdirja zanj pravilno izbrati besedo – gnus.

30 let R Slovenije

Arhivska dejavnost na Gorenjskem

MARIJA KOS

Arhivsko gradivo je kulturni spomenik

Politične spremembe, začete v letu 1990, so močno posegle na področje varstva dokumentarnega in arhivskega gradiva. Ustava z dne 23. decembra 1991 je odpravila družbeno lastnino, kazenski zakonik Republike Slovenije pa je tri leta kasneje kot kaznivo dejanje opredelil tudi poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega ali zgodovinskega pomena. Zaradi sistemskih in družbenolastninskih sprememb v Republiki Sloveniji je bil leta 1997 sprejet zakon o arhivskem gradivu in arhivih, ki se je v naslednjih letih dopolnjeval v skladu s spremembami v družbi. Veljavni ZVDAGA (Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih) določa varstvo javnega in zasebnega dokumentarnega in arhivskega gradiva kot kulturnega spomenika, dostop do arhivskega gradiva v arhivih (brez omejitev za gradivo nekdanjih družbenopolitičnih organizacij, organov notranjih zadev, pravosodja in obveščevalno-varnostne službe iz obdobja pred konstituiranjem Skupščine Republike Slovenije 17. maja 1990), pogoje za njegovo uporabo in naloge javne arhivske službe.

Dejavnost arhivske javne službe na Gorenjskem opravlja Zgodovinski arhiv

Ljubljana z Enoto za Gorenjsko Kranj, Enoto v Škofji Loki in Enoto v Ljubljani. Vsaka enota ima svoje upravne prostore in depoje, kjer se trajno hrani arhivsko gradivo javno-pravnih oseb in zasebnikov. Zaposleni opravljajo naloge varstva vseh vrst dokumentarnega in arhivskega gradiva pri javnih in zasebnih ustvarjalcih, skrbijo za strokovno obdelavo, vodenje evidenc, uporabo in varno hrambo gradiva.

Reševanje prostorske stiske in prvi računalnik

S sodelovanjem občinskih uprav in županov je Vlada Republike Slovenije na območju Gorenjske postopoma nadomestila prvotne slabo vzdrževane arhivske upravne prostore in depoje z novjšimi ter jih opremila v skladu z veljavnimi arhivskimi standardi. Enota v Škofji Loki se je leta 2004 preselila iz nunske kašče v prenovljeno vojašnico, kjer ima ob upravnih prostorih tudi depoje. Enoti za Gorenjsko Kranj je po dolgotrajnih zapletih zaradi denacionalizacije leta 1999 uspelo (z naklonjenostjo župana Vitomirja Grosa) pridobiti nove upravne prostore v objektu na Savski cesti in preseliti arhivsko gradivo z dislociranih lokacij v skupni depo v Kranju.

Z rešitvijo prostorske stiske so se vzpostavili ustrezni pogoji za pridobivanje, hranjenje, strokovno obdelavo

in uporabo arhivskega gradiva. Omogočena je varna trajna hramba okoli pet tisoč tekočih metrov raznovrstnih dokumentov, listin, rokopisov, spisov, načrtov, fotografij, razglednic, avdio in video posnetkov v različnih oblikah in na raznih nosilcih, ki so nastajali od leta 1504 do danes. Obsežni, na novo pridobljeni in starejši fondi arhivskega gradiva upravnih, družbenopolitičnih (Komunistična partija, Zveza združenj borcev, Zveza sindikatov, Zveza socialistične mladine, Socialistična zveza delovnega ljudstva) in pravosodnih organov, nekdanjih občinskih uprav, vseh izobraževalnih, kulturnih in zdravstvenih ustanov ter večjih gospodarskih podjetij (Železarna Jesenice, BPT Tržič, Iskra Kranj, Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovarna klobukov Šešir Škofja Loka ...), zlasti pa naraščajoče število uporabnikov po letu 1991, so že zgođaj pritegnili uslužbenca arhiva k uporabi računalnika. Prvi poskus računalniškega popisa je nastal leta 1986 v Enoti za Gorenjsko Kranj na računalniku Občine Kranj.

Uporaba arhivskega gradiva

V gorenjskih enotah arhiva je število uporabnikov po slovenski osamosvojitvi strmo naraslo, zlasti po sprejetju Zakona o denacionalizaciji 20. novembra 1991, Zakona

o lastninskem preoblikovanju podjetij 11. novembra 1992 ter po vsakokratni spremembi področne zakonodaje (o izobraževanju, gradnjah, davkih itd.). Povečal se je interes za znanstveno raziskovalno delo, objave virov, uporabo za razstave, publikacije in medijske predstavitve. Med drugim so sodelavke škofjeloške in ljubljanske enote v Škofji Loki pripravile snemanje kratkega pedagoškega dokumentarnega filma o avtomobilizmu na Kranjskem. Okrepilo se je sodelovanje z zavodi s področja kulture in kulturne dediščine ter izobraževalnimi

ustanovami na Gorenjskem, zbiranje in vrednotenje gradiva, priprave skupnih razstav in publikacij. S svojim osnovnim poslanstvom arhiv prezentira narodovo kulturno bogastvo, ki ima neprecenljiv pomen za lokalno in nacionalno identiteto, ne le za območje Gorenjske, ampak tudi za širši slovenski prostor.

Izobraževalna in pedagoška dejavnost

V okvir arhivske dejavnosti na Gorenjskem spada tudi izobraževanje uslužbencev javno-pravnih oseb ter

posredovanje znanj javnosti, zlasti s strokovnimi prispevki in objavami v medijih, učnimi urami za osnovnošolce, dijake, študente in druge skupine. V skladu z ZVDAGA se redno pripravljajo seminarji kot priprava na preizkus strokovne usposobljenosti uslužbencev javno-pravnih oseb, ki upravljajo dokumentarno gradivo, ter delavnice za obnavljanje znanj. Zaradi intenzivnega uvajanja informacijske tehnologije v vsakdanjem življenju, predvsem pa njene uporabe na vseh področjih v sodobni družbi, so gorenjski arhivisti postavljeni pred nove izzive.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ernst Mally, avstrijski filozof iz Kranja

PETER COLNAR

V deželi Kranjski se je rodilo tudi nekaj Neslovencev, ki so s svojim življenjem in znanjem zasloveli zunaj svojega rojstnega kraja. Takšen je bil tudi avstrijski filozof Ernst Mally, ki se je rodil v Kranju 11. oktobra leta 1879. Bil je eden od utemeljiteljev deontske logike in je znan predvsem po svojih prispevkih na tem raziskovalnem področju. Leta 1926 je Ernst Mally predlagal prvi formalni sistem deontske logike.

Deontologija je nauk o moralnih dolžnostih in obveznostih. Gre za logiko odnosov med normami (iz grščine: déontos pomeni obveznost). Alexander Pfänder je v svoji Logiki leta 1921 izrazil potrebo po tem, da bi dobili tako logiko, ki bi preseгла meje trditvenega

mišljenja in zaobjela celotno polje misli, v katerem se srečujemo še z vprašanji, dvomi, ocenami, nasveti pa tudi velelnimi prvinami, kot so predpisi, zapovedi, prepovedi, ukazi in podobno.

Ernstov oče je bil slovenskega porekla, vendar se je identificirati z avstrijsko-nemško kulturo. Priimek je bil prvotno napisan kot Mali, kar je pogost slovenski priimek na Gorenjskem. Po očetovi smrti se je družina preselila v Ljubljano. Tam je Ernst hodil v prestižno nemško gimnazijo. Že v mladosti je postal goreč podpornik pannemškega nacionalističnega gibanja Georga von Schönererja. Vtem času se je razvil zanimanje za filozofijo.

Leta 1898 se je vpisal na Univerzo v Gradcu, kjer je

študiral filozofijo ter fiziko in matematiko. Diplomiral je leta 1903 z disertacijo z naslovom (prevedeno) Preiskave v predmetni teoriji merjenja.

Leta 1906 je začel poučevati na visoki šoli v Gradcu. Od 1915 do 1918 je služboval kot častnik v avstro-ogrski vojski. Po koncu prve svetovne vojne se je pridružil nemški ljudski stranki, ki je zahtevala združitev nemške Avstrije z Nemčijo. Začel je poučevati na univerzi. Leta 1938 je postal član nacionalnega združenja socialističnih učiteljev, ki se je dva meseca po »Anschlussu« pridružilo nacionalsocialistični stranki. Poučevanje je do leta 1942 nadaljeval v upravi nacistične Avstrije, ko se je upokojil. Umril je leta 1944 v Schwanbergu.

Zanimivi Gorenjci tedna dežele Kranjske:

- V Stični se je 14. 10. 1907 rodil tekstilni strokovnjak, publicist in kustos (prešernofil) Črtomir Zorec, ki je proslavil Kranj kot Prešernovo mesto. Po njegovih prizadevanjih se po Prešernu imenuje veliko objektov. Zorca sicer ni na spisku kranjskih častnih občanov ...
- V Poljanah nad Škofjo Loko se je 12. 10. 1856 rodil organizator slovenskega obrtnega šolstva naravoslovec Ivan Šubic. Bil je edinec slikarja in podobarja Janeza Šubica. Avgusta 1888 je postal v Ljubljani učitelj in vodja novoustanovljene strokovne šole za obdelavo lesa ter strokovne šole za umetno vezenje in šivanje. Po njuni združitvi leta 1911 v Državno obrtno šolo je postal njen direktor.
- V Šenčurju se je 13. 10. 1798 rodil šolnik, profesor, bibliotekar Luka Martinak. Od leta 1827 dalje je bil profesor humanistike v prvem in drugem humanitetnem razredu v Ljubljani. Izmenjaje je poučeval najprej s Čopom, potem pa s Petruzzijem.
- V Škofji Loki se je 14. 10. 1794 rodil skladatelj in nabožni pesnik Luka Dolinar. Objavil je pet zvezkov svojih pesmi in zanje posebej knjižice napevov.

Gospodarji in služinčad

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

V novem poglavju si bomo ogledali nekaj primerov »posilstvenih razmerij« med gospodarji in služinčadjo. Mogoče nekoliko stereotipno velja, da je tu šlo za posiljevanje zgolj v eno smer, da so si gospodarji privoščili dekleta, ki so morala molčati, če so hotela obdržati službo. A še zdaleč ni bilo tako, tudi hlapci so znali svoji spolni sli zadostiti siloma. Začnimo kar s hlapcem.

Marija Jauh z Javornika, občina Sv. Jošt (Kranj), je konec novembra 1842 prijavila okrajni gosposki Kranj, da

je hčerka, stara trinajst let in pol, sredi avgusta prijokala s paše domov in med solzami in stokom povedala, da jo je hlapec Matevž Založnik, po domače Gračan (ali Ročan) iz Struževega, na paši s silo skrunil. Imela je vročino in hude bolečine v rodnih organih. Stanje se ji je slabšalo, da ni mogla več iz postelje in je bilo v nevarnosti celo njeno življenje. Zato se je mati podala k temu hlapcu, da mu predoči njegov strašni zločin, in zahtevala, da ji da nekaj las z glave, saj je že večkrat slišala, da je to dobro sredstvo proti boleznim, ki so nastale kot posledica strahu. Hlapec je bil nad njeno obdolžitvijo močno začuden, trdil je, da je nedolžen, vendar ji je blagovolil dati lase za zdravljenje hčere. Potem pa, ko se je stanje hčeri iz dneva v dan slabšalo, je sklenila to grozodejstvo prijaviti oblastem, da zločinec ne bi utekel zasluženi kazni.

Žrtev, skoraj 14-letna Tončka, ki je pasla ovce na dan pred sv. Jernejem, je povedala, da je okrog treh popoldan prišel k njej Matevž in jo vprašal, ali je kaj vide-la njegov lajbič. Ona je ravno hotela iti za ovcami, a ji je velel, naj se usede. Ko tega ni hotela, ampak je šla za ovcami, je pohitel za njo, jo zagrabil spodaj med nogama in jo vrgel po tleh. Padla je na hrbet, Matevž se je

takoj ulegel nanjo, in ker je začela vpiti, ji je z roko zaprl usta in zagrozil: »Če ne boš tiho, te bom zadavil, hudič naj te vzame!« Spredej ji je dvignil obleko, s silo razklesnil nogi, jo grabil za osramje in na silo potisnil svoj ud v njeno nožnico, vendar ne povsem, ker, kot je dejal in je tudi ona sama čutila, je bil njegov ud za odprtino njene nožnice predebel. Matevž je torej silil z udom vanjo, kolikor je mogel, se prepričal, da globlje ne gre, nato je začutila, da je po osramju vsa vlažna in mokra, Matevž pa je vstal in odšel. Iz strahu, da je ne bi še enkrat posilil, je začela kričati, nakar so prišli nekateri bližnji pastirji (ko se je Matevž že oddaljil), predala jim je svoje ovce v varstvo in takoj stekla domov.

Matevž je bil star dvajset let, v času obravnave hlapec po domače Šimna v Kranju. Posilstvo je trdovratno tajil, češ da je bil tistega dne ves dan zaposlen doma in se pri tem skliceval na gospodarja in na gostača Martina, ki je bil takrat v dnini pri njegovem gospodarju. Vendar se gostač ni mogel spomniti, ali je bil ravno tisti dan v dnini in ali je bil Matevž ves čas prisoten, gospodarja pa takrat več dni ni bilo doma. Gospodinja in dekla se ravno tako nista mogli spomniti, ali je bil Matevž takrat res ves dan doma.

Vaš razgled

V spomin na dan, ko je pred daljnimi 460 leti tam pridigal in prenočil Primož Trubar, so na Blejskem gradu odkrili spominsko ploščo. Pri tem so, kot se ob takšni priložnosti tudi spodobi, pripravili pester kulturni program – zvoki strun so privabili simpatično in radovedno gostjo, ki se je med pripravo ozimnice prepustila nežnim melodijam. S. L. / Foto: Tina Dokl

Ko začne dolžina noči nezadržno preganjati dan, ob jutrih pa širne planjave pobeli prva slana, se zavemo, da je tu jesen – letni čas, ki nas s toplimi čarobnimi barvami vabi v objem narave. Jesenski meseci kljub nižjim temperaturam tako še vedno ostajajo čas topline pa tudi spokojnosti in nostalgije. S. L. / Foto: Tina Dokl

Ivan Sivec: Visoški gospod (11)

Odvetnik

Ob 170. obletnici rojstva Ivana Tavčarja objavljamo odlomke iz knjige Ivana Sivca Visoški gospod.

»Vi si lahko kupite vozovnico do Ljubljane, za mizo pa bo potrebno počakati nekaj dni.« sem zvedel na postaji. »Prinesti mi morate potrdilo, da ste nepremičnino res kupili in dovoljenje nekdanjega lastnika, da se lahko odtuji iz Kranja. Opravljen pa mora biti tudi ogled in potrjen zapisnik, v kakšnem stanju ste jo oddali na železnico. Slednje je vpeljano zato, ker je prihajalo do premnogh pritožb o stanju dostavljenega blaga.«

Po kakšnem triurnem prerokanju in ko sem postajonačelniku v žep stisnil

nekaj goldinarjev, smo vendarle prišli do kompromisnega predloga. V Ljubljano sem pisalno mizo lahko odpeljal takoj samo tako, da sem počakal na tovorni vlak, mizo smo preložili z voza v vagon, potem pa sem se še sam preselil vanj, seveda neuradno, ter se tako z mizo vred pripeljal do ljubljanskega kolodvora, kjer smo jo nemudoma spravili na voz. Videti je bilo, kot da sva se oba v Ljubljano – pretihotapila.

18. januarja 1884 sem dal v časnika Slovenski narod in Slovenec oglas, da se na Turjaški odpira odvetniška pisarna z advokatom dr. Ivanom Tavčarjem, ki posluje tudi v slovenskem jeziku. Uradno se je namreč v Ljubljani še vedno največ

govorilo nemško. Glede na posebno ponudbo in na vse tisto, kar sem zapisal v Slovenskem pravniku, sem pričakoval že prvega dne takšen naval, da ga bom komajda zmogel. Oziroma da ga bova komajda zmogla, kajti najel sem tudi pisarniško moč, neko dekle z znanim stenografije. Ime ji je bilo Josipina, pravili pa so ji Pika. Bila je že zrelo dekle, po naravi pa tako mirna in vestna, da ženstvene plati njenega značaja tudi pozneje nikoli sploh nisem opazil.

Ob devetih, ko se je pisarna uradno odpirala, sem Piki rekel:

»Gospodična, lepo prosim, previdno stopite ven in pogledjte, koliko mojih bodočih strank se že sprehaja po ulici.«

Vrnila se je čez pet minut, še globlje razočarana kot jaz. Izdabila je:

»Prav nobena.«

Vajo sem čez četrto uro ponovil sam.

Še vedno ni bilo nobenega človeka nikjer.

Čez pol ure še enkrat.

Nihče se moji pisarnici ni niti približal.

In tako je bilo vse do opoldanskega odmora za kosilo. Hotel sem seveda potolažiti predvsem sebe, rekel pa sem Piki:

»Stvar je jasna: stranke oglasa dopoldne še niso prebrale. Časniki se berejo po kosilu.«

A tudi popoldne ni bilo kaj dosti drugače. Pričakovanega navala preprosto ni bilo. Pa tako znana oseba sem bil, pa še doktorat sem imel v žepu!

Pozno popoldne pa se je vendarle zgodilo ...

Po tlaku so prihajale očitno zelo jezne noge. Trdo so stopale – naravnost proti moji pisarni. Pika je rekla:

»Kakšen mesar bo. Samo mesarji hodijo tako trdo.«

»Naj bo pa mesar!« sem ji odvrnil. Poznal sem dva ljubljanska mesarja. Oba sta bila že na videz precej ošabna, mogočna, morda celo groba. »Samo da imava stranko!«

In sva jo res imela. Zavila je naravnost proti vratom moje pisarne, jih sunkovito odprla in zavpila:

»Boj!«

No, sem si mislil, če bo šlo za boj ali celo – kot bi rekel France iz Vrbe – mesarsko klanje, bo dela toliko

več, s tem pa bo tudi cvenk za najemnino in Piko kar sam priletel z neba.

Kmalu po prvih besedah sem ugotovil, da ne gre za mesarja, temveč za visokega avstro-ogrškega uradnika. S seboj je imel oguljeno torbo, v njej pa očitno veliko paragrafov in papirjev, s katerimi bi rad dokazal svojo pravico. Takoj sem ugotovil, da gre za enega tistega tožbarja, ki leta od odvetnika do odvetnika in se tožari – kot sem omenil v Slovenskem pravniku – za prazen nič.

Prišlek je takoj zastavil z ostrimi besedami, naslovljenimi na mojo dodatno pisarniško moč. Dokaj neobzirno jo je vprašal:

»In kakšen zaslužek vam obeta vaš nadrejeni?«

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Zaradi zavedanja, da vse enkrat mine, se zaradi malo manj dobrih stvari ne boste preveč obremenjevali. Raje boste čakali na tiste druge, ki so zelo dobre. In jih tudi dočkali. Vaša pozitivna naravnost močno vpliva tudi na druge.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Radi ste v družbi veselih ljudi, zato boste naredili vse, da bo tega še več kot sicer. S tem pa seveda ne boste pozabili na svoje obveznosti, ki jih je vedno več. Vse vam bo šlo tako, kot si boste zamislili, bodite brez skrbi.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Osebnostno presenečenje, ki ste ga pred kratkim doživeli, se bo še stopnjevalo in nikakor ga še ni konec. Kadar sledimo srcu in občutkom, nikoli ne moremo biti razočarani. Nič se ne zgodi čez noč in ne bo vam težko še malo počakati.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Cel teden boste imeli napolnjen z različnimi obveznostmi in na koncu se boste vprašali, ali je to res potrebno. Ustavili se boste še pravi čas. Vprašali se boste, kaj je res pomembno in kaj sploh ni – in dobili edini pravi odgovor.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Pogovor z iskreno in enakomislečo osebo vam bo dobro del. Nič ni narobe, če vedno vsega ne zmorete sami. V takih trenutkih se izkažejo pravi prijatelji. Veliko boste razmišljali glede daljšega potovanja, a razlogov proti ne boste našli.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Odpirajo se vam nove poti v poslovnem svetu. Imeli boste več možnosti, zato si morate vzeti čas in dobro premisliti, za kaj se odločiti. Ne smete gledati samo za kratko obdobje, ampak kaj vam prinese na dolgi rok.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
Občutek, da ste nenadomestljivi pri ljubljeni osebi, vam bo dvignil raven energije in z dobro voljo boste razveseljevali vse v svoji bližini. Omislili si boste krajši dopust in se imeli lepo. Glede denarja se vam ni treba obremenjevati.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Vse v tem tednu vam bo šlo po načrtu. V domačem okolju se končno dogovorite o neki stari zadregi in imeli boste zadnjo besedo. Na področju dela in službe se pripravljate na večji projekt, pri katerem boste zelo uspešni in zadovoljni.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Na trenutke se boste počutili, kot da so pozabili na vas, a to ne bo res. Sporočilo, ki ga kmalu dobite, bo pripomoglo, da boste postavili še zadnji košček v mozaik svoje prihodnosti. Čaka vas kar nekaj presenečenj, dobrih in zanimivih.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Znašli se boste v situaciji, ko se boste prisiljeni umakniti in najprej poskrbeti zase. Spoznanje, da ste sami sebi najboljši zaveznik, bo sprva oteženo, a na koncu vas pripelje do osebne zmage. Vse naloge, ki so pred vami, boste uspešno izpeljali.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
V iskanju sreče se rado zgodi, da se jo spregledamo, ko jo srečamo. Bodite pozorni na svoje občutke, hkrati pa opazujte okoli sebe. V teh dneh se vam bo dogajalo več kot običajno, kar vam bo odgovarjalo. Sobota bo za vas dober dan.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Ste v obdobju, ko imate veliko dela – in še nekaj časa bo tako. Vse to vzemite za dobro, saj ne morete počivati na lovrikah. Kmalu bo prišel tudi čas za konkreten oddih in takrat boste vse po vrsti lahko nadoknadili.

TA JE DOBRA

Operacija

»Koga bomo pa danes operirali?« vpraša kirurg v jeseniški bolnišnici, ko vstopi v operacijsko dvorano.
»Telega domačina tukaj, ki je pojedel teniško žogico,« pojasni glavna sestra.
»Kaj pa tale možakar išče tukaj?« vpraša kirurg in pokaže na možkega, ki je stal poleg pacienta.
»Čaka na žogico, da bo partijo tenisa lahko odigral do konca.«

Recept

Blondinka v lekarni: »Dajte mi apavrin.«
»Imate recept?« vpraša lekarnarica.
»Joj, ste pa res neumni! Če bi imela recept, bi ga sama doma delala.«

Rešitev problema

Pride možki k zdravniku in se pritožuje: »Imam žolčne kamne, pesek v ledvicah, vodo v kolenu ... Gospod doktor, kaj naj naredim?«
»Pozanimajte se za gradbeno dovoljenje,« odvrne zdravnik.

Zahtevnejša literatura

Policista v knjigarni kupujeta knjigo za komandirjev rojstni dan.
»Kaj pa želite?« vpraša prodajalka. »Filozofijo, strokovno literaturo, roman nobelovca ali kaj lažjega?«
»Lahko je tudi kaj težjega, sva prišla z avtom.«

Malica

»Končno nekaj novega v časopisu,« razlaga zidar svojemu kolegu med malico.
»Kaj pa?«
»Sendvič s pršutom in olivami.«

LAŽJI SUDOKU

1	6			4			7	5
2			6					
7	8	5				2	3	
	1	8	3					9
		4	5		1			
3			2	9		6		
	9	5			3	4		7
					8			2
6	7			1			9	8

Rešitev:

8	6	5	1	7	2	9		
2	9	8	7	6	1	5	7	4
7	1	8	5	2	9	6	8	3
9	1	8	3					9
6	7	4	5		1			
3			2	9		6		
	9	5			3	4		7
					8			2
6	7			1			9	8

TEŽJI SUDOKU

7	8				2		6	
1						7	4	
			7			1		8
	3			5				1
8	6			9			2	5
5				4				9
6		8			3			
	5	4						6
	1		5					7

Rešitev:

8	6	5	1	7	2	9		
2	9	8	7	6	1	5	7	4
7	1	8	5	2	9	6	8	3
9	1	8	3					9
6	7	4	5		1			
3			2	9		6		
	9	5			3	4		7
					8			2
6	7			1			9	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

KO-NET d.o.o.

GOZDARSKA OPREMA

**OSEBNA
VAROVALNA
OPREMA**

PFANNER

JEKLENE VRVI

Haase

**KOLESNE IN
VLEČNE
GOZDARSKE
VERIGE**

pewag

PFANNER
EINFACH. SICHER. LEBEN.

TRGOVINA Z GOZDARSKO OPREMO, KO-NET d.o.o.

Beleharjeva 15, 4208 Šenčur

www.ko-net.si ko-net@siol.net 04/25 17 482 041 759 103

NAGRADE

1. nagrada: GOZDARSKA PVC ZAGOZDA
2. nagrada: ROKAVICE
3. nagrada: KAPA

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 27. oktobra 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

SESTAVIL: F. KALAN	PRELEP- NICA	VITAMIN B1	PREBIVA- LIŠČE	AFRIŠKA ANTILOPA	MEDJUSKI ČARODEJ COLE	ČARLI NOVAK	HUM- RISTKA PUTRIH	GRŠKA BOGINJA SPOMINA	KULTURNA RASTLINA S KLASI	KISLINA (LAT.)	NAROD (ZARG.)
SLOVENSKI HOKEJIST (T. Č.)								22			
JED IZ VEČ ŽIVIL NA ŽLICO											
PEVEC MONTENO				13		RIM. VOJ- SKOVODJA HITER TEK					
TIM VODOPIVEC		1	IGRALEC BEATTY VRSTA RAZ- STRELIVA				TREND OBLACENJA LISTNATO DREVO				
PISARNA					PESNIK GRUDEN VPRAŠAL- NICA		9		POLDRAG KAMEN	GLAS, ZVOK	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV
VEČNO MESTO				IZREDNA LEPOTA PISATELJ LOKAR							8
ENA OD ELEKTROD				12		DVO- ČLENIK BAZA PODATKOV					
GORENJSKI GLAS	VOJAŠKA OBLAST V TUJI DEŽELI	NAJDBA (KNJIŽNO) NEGA ROK IN NOHTOV						5			
NAŠA IGRALKA (BERNARDA)					JAPONSKO ZGANJE LUKA POD VELEBITOM					NOGOMETNI TRENER WENGER	SL. PESNIK (LOJZE)
IME TREH PAPEŽEV							PRASKA, RAZ	RIBIŠKA MREŽA NA PALICI			
UROŠ NASTRAN	4		FR. PEVKA (AMANDA) OMET ZA FASADE					20	SLONOV NOS	RENE RUSJAN DEJANJE OČITANJA	
VELIKA KACA						LEToviŠČE V SVICI BOKSARKA KOZIN					15
SKAND. MOŠKO IME					ORGAN V USTNI VOTLINI (MANJŠ.)						
KOLOTEK, TIRNICA			14	KAPICA	JAGODA ZA MALINOVEC POLOM (ZARG.)						
OZARE NA KONCU NJIVE							HLAPLJIVA TEKOČINA PERGAMON- SKI KRALJ	21			
SLOVENSKI IGRALEC IN BALETNIK (ALI)						PESNIK MERMOLJA PREDMET, REČ				PLANŠAR	OTROŠKA IGRALKA PRIPRAVA
GORENJSKI GLAS	BIVŠA AMERIŠKA GLASBENA SKUPINA	SNEŽNI ZAMET PORTUGAL- SKO MESTO		19				GRŠKA CRKA	7		
POLETNI NALIV Z NEURJEM								PREDNIK NEMCEV	TEJA GLAZAR FIZ. MER- SKA ENOTA		
ROMUNSKI PESNIK (EMIL)					MONARH PRISTA- JALNI POMOL						17
ROK TERKAJ			TURŠKI VELIKAŠ LESTEV (REDKO)				ZIDNA ODPRTINA MUSLIMAN- SKA HALJA				
SKOPLJEN SAMEC GOVEDA					SKLADIŠČE OROŽJA REDKA KO- VINA (Sm)			11			
JEČA	23					GRENAK NAPITEK BARVILO ZA LASE					
POLJSKA REKA, NYSA			6		OŽINA NA MALAKI AZORSKO OTOČJE				PRVI RUSKI KNEZ	MODEL VOZILA SEAT	VINO- GRADNIK
AMERIŠKI REŽISER (ROBERT)							NARAVA (STAR.) NAROD V LAOSU	2			
ESTORIL KALIST KONJIC MNEMOSINA TERANOVA	GLEDA- LIŠKI DALJNO- GLED	FEVDALNI PLEMIC VRH V HER- CEGOVINI						KANTON V SVICI BALONAR SORN			
DIRIGENT MIZERIT	16						DRUGO IME ELVISA PRESLEYA HUGO CHAVEZ				18
5. IN 2. VOKAL					MEHKO USNJE, IRH GLASBENI ZNAK		3				
MESTO V DOLINI NERETVE									MITOLOŠKI LETALEC		
SPRINTER BOLDON											1 2 3 4 5 6 7 8
OBLIKA SOCVETJA											9 10 11 12 13 14 15 16
ORANŽADA	10										17 18 19 20 21 22 23

Skozi igro odkrivali znamenitosti Kranja

Kranj – Društvo prijateljev mladine (DPM) Kranj je ob Tednu otroka, ki je letos potekal pod geslom Razigran uživaj dan!, pripravilo iskanje skritega zaklada za kranjske četrtošolce. Štiri skupine učencev, po dve z OŠ Staneta Žagarja in OŠ Franceta Prešerna, so v mestnem središču s pomočjo namigov odkrivali naravne in kulturne znamenitosti Kranja. Za namige so poskrbeli starejši učenci. »Skupino, ki je v najkrajšem času odkrila vse pravilne odgovore, je na koncu čakal zaklad – glavna nagrada,« je pojasnila predsednica DPM Kranj Jana Kovač. Zmagosi je prislužil 4. b razred z OŠ Staneta Žagarja (na fotografiji).

Foto: Tina Dokl

Vpisujejo abonma v prihajajoči gledališki sezoni

Kranjska Gora – Člani Kulturno-prosvetnega društva Josip Lavtižar Kranjska Gora bodo v prihajajoči gledališki sezoni znova izvedli abonma amaterskih gledališč za odrasle. Vpis v abonma bo jutri od 18. do 19. ure ter od 22. do 24. oktobra od 18. do 19. ure v avli Ljudskega doma v Kranjski Gori. Predstave bodo ob sobotah, prva bo farsa Govorice (KD Bohinjska Bela) 13. novembra ob 19.30. Sledile bodo predstave Dan norosti (KUD Rače), Dušan (Dramšpil Ribnica), Ne sprehajaj se no vendar čisto gola (KD Bohinjska Bela), Micka se moži (Gledališko društvo Radeče). V letošnji sezoni ne bo razpisan otroški abonma, otroške predstave pa bodo gostili na isti dan kot predstave za odrasle. Za otroke bodo v popoldanskem terminu na ogled Nagajivi kljukec (KUD Valentin Kokalj Visoko), Trije prašički (GTČ Jesenice), Predstava presenečenja (KUD France Kotar Trzin), Spim lahko tudi jutri (Gledališko društvo Radeče), Ledenka (AG Vrba Vrbe).

V spomin žrtvam prve svetovne vojne

Ukanc – V Ukancu bodo na pokopališču padlih v prvi svetovni vojni jutri, v soboto, ob 10. uri pripravili slovesnost v počastitev žrtev prve svetovne vojne, zbrane bo nagovoril podpolkovnik Fedja Vrničar, poveljnik 132. gorskega polka. Krajši obred v spomin žrtvam bodo pripravili tudi pod okriljem veleposlaništva Romunije.

Tradicionalni pohod na Zelenico

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj tudi letos v nedeljo, 31. oktobra, vabi na tradicionalni pohod na Zelenico v spomin ponesrečenih dijakov in učiteljev takratne IKŠ Iskra, ki jih je januarja 1977 zasul plaz. Do spomenika je za dobro uro hoje. Tudi v primeru slabega vremena bodo pohodniki hojo nadaljevali vsaj do Doma na Zelenici (1536 m n. m.) in se po dogovoru podali še v okolico. Hoje bo vsaj za dve uri in pol, v primeru dogovorjenega nadaljevanja več. Pot do Zelenice ni zahtevna. Prijave in informacije: Matija Grandovec, tel. 041 246 599, matija.grandovec@siol.net, in po potrebi, za usklajitev prevozov udeležencev nevoznikov, vodnik Luka Švegelj, tel. 068 168 257, lukasvegelj@gmail.com. Ob prijavi navedite, ali ste pripravljeni udeležence pohoda, ob nadomestilu, peljati s svojim avtom. V primeru, da boste prišli na Ljubelj direktno, počakajte na skupni začetek pohoda približno ob 8.15.

PREDAVANJA

Rak dojke in prostate in meritve

Begunje – Društvo upokojencev Begunje obešča svoje člane, da bo predavanje medicinske sestre o raku dojke in prostate v sredo, 20. oktobra, ob 9. uri v prostorih društva. Sledilo bo brezplačno merjenje krvnega tlaka, holesterola in sladkorja.

KONCERTI

Koroška poje v Ljubljani

Ljubljana – V okviru Koroških kulturnih dni v Ljubljani bo danes, v petek, 15. oktobra, ob 19. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma koncert Koroška poje prek meja. Nastopili bodo: Kvintet bratje Smrtnik, pevska skupina Dekleta Smrtnik in harmonikar Tomaž Boškin. Vstopnice so naprodaj na blagajni Cankarjevega doma in danes uro pred koncertom.

47. srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov

Medvode – Lovski pevski zbor Medvode in Lovska zveza Slovenije prirejata 47. srečanje lovskih pevskih zborov in ro-

gistov. Nastop pevskih in glasbenih skupin pod sloganom Praznik lovske kulture bo v soboto, 16. oktobra, z začetkom ob 14. uri v športni dvorani Medvode.

OBVESTILA

Telovadba

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje sporoča svojim članom, da v torek, 19. oktobra, začnejo telovadbo v prostorih »Pod Jenkovo Lipo«. Telovadba bo vsak torek od 17. do 18. ure.

RAZSTAVE

Klobuk za vsako priložnost

Škofja Loka – V Rokodelskem centru DUO Škofja Loka na Mestnem trgu 34 bodo v torek, 19. oktobra, ob 18. uri odprli razstavo Klobuk za vsako priložnost, razstavo klobukov Matjaža Reška in njegove klobučarske delavnice J.I.M. klobuki.

PREDSTAVE

Espacio flamenco: Dictarot

Kranj – Plesno kulturno društvo Predmestje sredo, 27. oktobra, ob 20. uri vabi v Layerjevo hišo na glasbeno-plesno predstavo eksperimentalnega flamenka Dictarot. Predstava je del cikla koncertov Espacio flamenco. Nastopila bosta Fernando Leria Jimenez (kontrabas, elektronika) in Mitja Obed (ples).

Plesni žaromet

Kranj – Plesno kulturno društvo (PKD) Predmestje vabi v četrtek, 28. oktobra, ob 20. uri v Layerjevo hišo (Stolp Škrlo-

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

BANJA VRUČICA: 22.–29. 10., 10.–17. 12., **TRST:** 17. 11., 1. 12.; **VESELI DECEMBER: ČAZMA Z ZAGREBOM:** 4. 12., **KOPER:** 11. 12., **NOVOLETNI TUHELJ:** 30. 12. 2021–2. 1. 2022. **PRIJAVE TUDI ZA TURISTIČNE BONE:** STRUNJAN, BERNARDIN, BANOVC, ŠMARJEŠKE TOPLICE, DOLENJSKE TOPLICE, RADENCI. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Tradicionalno novembrsko srečanje invalidov

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj vabi vse svoje člane TI in invalide na tradicionalno novembrsko srečanje ob Martinovih dnevih, ki bo v soboto, 13. novembra, v Sevnici. Pot bo vodila skozi Trebnje in Mokronog do Sevnice z ogledom Sevnškega gradu, nato naprej na srečanje z druženjem na posestvu Krakovo nedaleč stran od Sevnice. Prijave sprejemajo v pisarni društva v času uradnih ur.

Planinski izlet na Jamnik

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje vabi svoje člane v torek, 19. oktobra, na zadnji letošnji planinski izlet na Jamnik (834 m n. m.) iz Nemilj pri Besnici. Hoje bo približno tri ure. Zbirno mesto bo ob 8. uri pred AMD. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajalca: Lutkovno gledališče Tri
KUŽEK IN MUCA
Petek, 15. oktober 2021, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajalca: Lutkovno gledališče Fru Fru
MAJHNO TEŽAVO IMAM
Sobota, 16. oktober 2021, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
MESTNA OBČINA KRANJ
Gorenjski Glas
triglav

ALPETOUR

Potovalna agencija

Martinovanje v Beli krajini 6. 11., 1 dan od 69,00 EUR	Martinovanje na Štajerskem 13. 11., 1 dan od 49,00 EUR
Martinovanje v deželi cvička 13. 11., 1 dan od 49,00 EUR	Nakupi v Trstu 27. 11., 1 dan od 19,00 EUR
Prestolnice ob Donavi v adventu 3. 12., 3 dni od 187,00 EUR	Budimpešta v prazničnem času 11. 12., 2 dni od 99,00 EUR
Praznična zlata Praga 11. 12., 2 dni od 116,00 EUR	Stuttgart in Augsburg, božična sejma 4. 12., 2 dni od 135,00 EUR

Vsi adventni izleti na www.alpetour.si
Zagreb, Gradec s čokoladnico, Trst in Škedenj, Dunaj, Salzburg, Verona z jasicami v Areni...
ODHODI TUDI S ŠTAJERSKE!
od 23,00 EUR

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445,
Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Ptuj: 02/23 50 206

Vsa ponudba na www.alpetour.si

Part of Arriva – a DB company

DRUŠTVO ONKOLOŠKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

OnkoFON
pogovor • razumevanje • spodbuda

MODRA ŠTEVILKA
080 23 55
www.onkologija.com

Brezplačno telefonsko svetovanje za bolnike z rakom in njihove svojce, vsak dan med 9. – 17. uro.

Pogovor z ljudmi, ki so premagali raka, in s strokovnjaki.

BREZPLAČNA OBJAVA

vec) na večer kratkih plesnih filmov Plesni žaromet. Projekcijo filmov bo pospremila plesna predstava Odstiranje plesalcev PKD Predmestje.

Impresarij s Kanarskih otokov

Radovljica – Člani Kulturno-umetniškega društva Theatrum mundi ljubitelji stare glasbe, gledališča in opere v nedeljo, 17. oktobra, ob 19.30 vabi v Baročno dvorano v Radovljico na ogled baročne medigre, satirične opere Domenica Sarra Impresarij s Kanarskih otokov. Projekt je rezultat skupnega dela italijanskega društva Barocco Europeo in radovljiškega društva KUD Theatrum Mundi, sofinancirala sta ga Občina Radovljica in JSKD Radovljica. Vstop bo prost.

Gledališka matineja za otroke Škratovanje

Breznica – Dramska skupina Julke Dovžan vabi v nedeljo, 17. oktobra, ob 17. uri v kulturni dom na Breznici, kjer bo gledališka matineja za otroke Škratovanje. V goste prihaja Gledališče Makarenko z lutkovno predstavo Juha, ki iz buče se skuha.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **ŽIVLJENJE Z DEMENCO IN NJENA PREVENTIVA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 28. septembra 2021, so: **Bernarda Zupan** iz Žirovnice, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR), **Breda Mesec** iz Selc in **Milan Kulič** iz Grosupljega, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Več kot sanje/Jaz, midva mi). Nagrajencem čestitamo!

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Sobota, 16. 10.
14.00, 16.00, 18.00, 20.00 VENOM 2
20.50 NOČ ČAROVNIC MORI
17.40, 20.40 POSLEDNI DVOBOJ
14.00, 18.10, 20.15, 21.15 NI ČAS ZA SMRT
17.10 NI ČAS ZA SMRT, 3D
17.50 RESPECT
15.30 MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI, sinhro.
14.30, 16.20 TAČKE NA PATRULJI: FILM, sinhro.
13.50, 15.50 LUKA, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 15. 10.
20.00 PANJ

Sobota, 16. 10.
18.00 SANREMO
20.00 POSLEDNI DVOBOJ

Nedelja, 17. 10.
19.00 PANJ

Organizatorji filmskih predstav si pridružijo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 16. oktobra
10.00 Lutkovno gledališče Fru Fru: MAJHNO TEŽAVO IMAM (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 15. oktobra
20.00 SiTi teater BTC: PROFESOR KUZMAN MLAJŠI

LOTO

Rezultati 82. kroga – 13. oktober 2021
1, 7, 23, 25, 29, 34, 39 in 32

Loto PLUS: 1, 3, 15, 26, 31, 32, 34 in 27
Lotko: 4 9 3 6 6 2

Sklad 83. kroga za Sedmico: 990.000 EUR
Sklad 83. kroga za PLUS: 360.000 EUR
Sklad 83. kroga za Lotko: 100.000 EUR

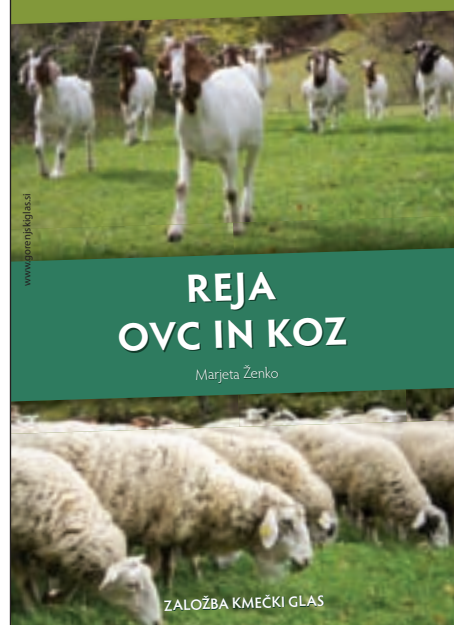
Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

REJA OVC IN KOZ

Margeta Ženko

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavlja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

14
EUR

* Poštnina

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM
DVOSOBNO stanovanje v bloku v Stražišču, nizki stroški, nizko pritličje, balkona ni, tel.: 041/129-972 21002484

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o., Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00 e-mail: info@loka-nepremicnine.si

ODDAM

LEPO opremljeno stanovanje z velikim balkonom – kuhinja, kopalnica, dve spalnici in prostorna dnevna soba. Jemljem samo resne najemnike, brez domačih živali, tel.: 040/801-009 21002499

HIŠE

KUPIM

HIŠO v Kranju ali širši okolici. Sem resen kupec, tel.: 070/391-822 21002506

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Druhovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 21002329

DRUGA VOZILA

PRODAM

KOMBI Mercedes Vito, letnik 2008, srebrne barve, tel.: 031/341-343 21002457

KUPIM

KAMP prikolico, od l. 95, do 3.000 EUR, tel.: 031/374-706 21002502

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOTORNO kolo Kawasaki ER-5, letnik 2003, tel.: 041/532-323 21002501

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LPG plinska naprava s papirji, inštalacijo, 72 litrov, cena 550 EUR, tel.: 068/152-924 21002514

PLATIŠČA J6 X 15, za Forda, tel.: 031/388-843 21002497

PLATIŠČA 16, z zimskimi gumami Continental, za Peugeot 5008, tel.: 031/388-843 21002498

STROJI IN ORODJA

PRODAM

OLJNI gorilec za centralno peč znamke Bentone, tel.: 04/51-32-055, 040/840-382 21002507

OLJNI gorilec Thermomatic KS04, malo rabljen, zelo ugodno, tel.: 041/515-859 21002509

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

STREŠNIKE Vesna, mere 2,3 x 4,1, po polovični ceni, in 2 hišna telefona, tel.: 059/014-340 21002487

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 21002323

DRVA, suha gaber in hrast, lahko že razžagana, možna dostava, tel.: 031/229-151 21002504

LESNE brikete za kurjavo, tel.: 031/790-530 21002512

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 031/826-621 21002397

SUHA drva, hrast, bukev ali kostanj, tel.: 041/481-588 21002485

SUHA jesenova drva, možna dostava, tel.: 031/220-367 21002494

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 21002496

SUHA kostanjeva drva, ugodno, tel.: 031/581-259 21002510

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

VEČNAMENSKI cvrtnik Delimano na vroči zrak, z vsemi pripomočki, 1-krat rabljen, cena 110 EUR, tel.: 040/791-315 21002491

NOVO

Branko Celar

SLOVENIJA IN NJENE MEJE

V TREH ZGODOVINSKIH OBDOBJIH
1914/1920 • 1941/1975 • 1991/2021

Ob 30-letnici samostojnosti Slovenije

Avtor knjige Branko Celar kot dober poznavalec problematike državnih meja in reševanja mednarodnih mejnih sporov v treh poglavjih opisuje »trilogijo« vzpostavljanja slovenskih meja.

520 strani, vsebuje 250 fotografij in zemljevidov. Redna cena knjige je 38 evrov, za naročnike in bralce Gorenjskega glasa je cena knjige le

32
EUR

* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poštnina se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

224 strani, 15 x 20 cm, spiralna vezava,

Pred vami je najnovejša kuharica za kremasta peciva in sladice – sadna peciva, rulade, torte in tortice, sladice brez peke, deserte v kozarčih in ostale kremaste užitke. Njihova jasna in enostavna priprava vodi vsakogar do zagotovljenega uspeha.

10
EUR

* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

V knjigi so predstavljeni različni načini reje. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

15,50
EUR

* Poštnina

256 strani, brošura, 17 x 23,5 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

KOMBINIRANI štedilnik plin in elektrika, cena 25 EUR, tel.: 040/332-590 21002508

KOTEL peč na drva za centralno, TKU-W 30 kw, nova, nerabljena, cena 900 EUR, tel.: 030/778-724 21002389

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

KNJIŽNA novost: Živalski tarot, cena 20 EUR, lepo darilo za božič. Omejena naklada, tel.: 040/567-544 21002478

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE z meditativno noto. Glej: Tvambienti-oblikovanje-RadovanR., tel.: 040/567-544 21002479

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski 'ponk', skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 21002328

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

ROČNO pletene nogavice iz domače ovčje volne, tel.: 040/201-462 21002517

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

DVA mucka, stara 4 mesece. Pripeljem ga tudi na dom, tel.: 041/926-269 21002503

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

PRIKOLICO z dvigalom RM Ribnica 10,5 tone, v zelo dobrem stanju, tel.: 041/547-994 21002488

ROVOKOPAČ JCB 4 CX, letnik 2003, dobro ohranjen, tel.: 031/282-734 21002495

KUPIM

TRAKTOR, lahko s priključki, motokultivator in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933 21002430

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČE žganje, tel.: 031/657-301 21002480

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 21002326

BIKCE simentalke, cca 400 kg, cena pri ogledu, tel.: 031/312-323 21002483

ČB teličko, staro štiri tedne, tel.: 051/363-123 21002500

JALOVO kravo in teličo simentalko, staro 8 mesecev, tel.: 041/916-180 21002482

KRAVO za zakol, ČB teličko, staro 6 mesecev, in LS bikce in teličke, tel.: 041/254-571 21002513

PRAŠIČE, težke od 120 do 180 kg, in izločene svinje do 300 kg, možnost dostave, tel.: 041/455-732 21002339

TELICO simentalke, brejo 4 mesece, in teličko simentalke, staro 2 meseca, tel.: 031/223-102 21002492

TELIČKO simentalke, staro 14 dni, tel.: 040/126-110 21002489

TELIČKO simentalke, staro 5 mesecev, ekološka reja, tel.: 031/351-172 21002511

VEČ ČB bikcev, od enega tedna starosti dalje, ugodno, tel.: 051/601-785 21002493

KUPIM

BIKA mesne pasme, težkega 350-500 kg, tel.: 031/387-021 21002505

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 21002325

OSTALO

PRODAM

MESO bika, brez silaže, cena 6,5 EUR/kg, tel.: 041/642-281 21002490

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 030/661-969 21002515

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

PIZZERIA & Restavracija Boccaccio v Šiški išče kuharja in natakarja. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj. Črnuče. Vse informacije na tel.: 040/218-203 21002360

IZBERI, d.o.o., Dunajska c. 5, Lj., išče raznašalce časopisa (s.p., dopolnilna dejavnost) na območju Kranja in okolice, Škofje Loke in okolice, Cerklj na Gor., Radovljice, Lesc in Bleda (center). Za ostale podrobnosti pišite na tel.: zaposlitve@izberi, 040/889-577 21002481

IŠČEM

IŠČEM DELO - šivanje, imam industrijski šivalni stroj Overlook, tel.: 040/679-721 21002516

IŠČEM DELO - razna šiviljska popravila, strojno vezenje in drugo, tel.: 040/796-607 21002518

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 21002324

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 21002327

OPRAVLJAM vsa slikopleskarska dela. Pavc Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 21002341

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 21001594

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 21002275

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 21001593

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 21002208

IŠČEM

IŠČEM zanesljivo osebo za lastnim prevozom za čiščenje stanovanja 1-krat tedensko ali po potrebi, tel.: 041/612-858 21002471

IŠČEM izvajalca za ureditev dvorišča, tel.: 04/23-40-340, 041/315-635 21002486

www.gorenjskiglas.si

*Sklenjen je krog ...
Ne prošnja ne jok
te več ne predrami ...
V mislih, spominih
z nami ostajaš,
ljubljeni mami ...*

ZAHVALA

V 88. letu starosti se je od nas poslovila draga mama, babica, prababica, tašča, sestra, teta in botra

LJUDMILA VIDMAR
iz Senčurja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v dneh žalosti. Hvala vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za darovano cvetje in sveče, iskren stisk roke ter vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Centru starejših Zimzelen Topolšica za vso skrb in nego, ki ste jo nudili pokojni v času njenega bivanja. Hvala tudi pogrebni službi, g. župniku za lepo opravljen obred ter pevki za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Zdaj so zvezde svetlejšje,
nebo bližje,
mavrica žari v nešteto barvah in
angeli uživajo v tvoji družbi ...*

ZAHVALA

Poslovil se je naš ata Ferenc
FRANC ČERNE
z Bleiweisove ceste 88 v Kranju

Vsako slovo je žalostno in boleče. Toda z žalostjo in bolečino se lahko spopademo, če nam ob strani stojijo ljudje, ki nam pomagajo, sočustvujejo z nami in delijo z nami spomine na osebo, ki se je poslovila. In prav Vam vsem, ki ste bili z nami v času njegove boleznine in slovesa, bi se radi zahvalili. Hvala za medicinsko pomoč, nego, duhovno oskrbo in vsakršno drugo pomoč. Hvala za spodbudne besede, pogovor, tolažilne besede, izrečeno in napisano sožalje, stiske rok in objeme, darovano cvetje, maše in sveče. Hvala vsem, ki ste se poslovili od našega ata Ferenc in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Sedaj vas opazuje z druge strani mavrice in vam je hvaležen, da ste bili del njegovega dolgega in razgibanega življenja.

Žena Marija, hči Marijana z družino, sestra Ivanka in ostalo sorodstvo

*Je čas, ki daje, in je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane,
je tudi čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

Ob prezgodnjem slovesu od našega dragega moža, atija, ata, tasta, brata, strica in svaka

TOMAŽA JARKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom Vrbe, kolektivu Lip Bled, sodelavcem Mercatorja Kranj za izrečeno in pisna sožalja, darovano cvetje, sveče in denarne prispevke. Prav posebno zahvalo smo dolžni dr. Mateji Lopuh in ekipi mobilne paliativne enote SB Jesenice, ki so mu lajšali bolečine v času njegove hude bolezni. Hvala ge. Saši in ge. Beti za nego na domu. Hvala pevcem skupine Viharnik za zapete žalostinke. Iskrena hvala g. župniku Marku Senici, g. župniku Marjanu Baniču in pogrebni službi Jeko za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu večnemu počitku.

V žalosti: žena Nevenka, sin Klemen, hčerka Mateja, sestra Ana, brata Janez in Anton z družinami
Vrba, Zasip, oktober 2021

*Prazna bodo polja,
dvorišče
in domača hiša,
pogrešali bomo tvoj glas,
naj ti bo lepo
v novem domu.*

ZAHVALA

V 61. letu starosti se je poslovil naš dragi mož, ati, ata, brat, tast, stric, svak, nečak in bratranec

JOŽE FAJFAR

p. d. Cajnarjev iz Drulovce

Lepo se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalja, sveče, cvetje in darove za sv. maše. Zahvala OI Ljubljana, patronažni sestri ge. Barbari in ge. Zupan, dr. Udirju in dr. Mateji Lopuh. Hvala g. Cirilu Plešču za lep pogrebni obred, gasilcem PGD Breg ob Savi za prapor in poslovlilni govor ter Beniju za ganljiv zadnji pozdrav.

Žalujemo vsi njegovi

*Odšla si tiho
brez pozdrava,
v naših srcih
za vedno boš ostala.*

ZAHVALA

MAGDALENA KERN

roj. Volčjak iz Velesovega, 1936-2021

Ob spoznanju, da v žalosti nismo sami, se lepo zahvaljujemo sosedom, posebno Mariji in Štefanu Kernu, za pomoč v njenih zadnjih trenutkih, prijateljem, sorodnikom, zdravniški ekipi Nujne medicinske pomoči Kranj. Zahvaljujemo se pevcu in trobentaču Antonu Habjanu za lepo zapete žalostinke, pevcem Ultima, pogrebni službi Navček ter g. župniku Slavku Kalanu za lep pogrebni obred. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujemo vsi njeni

Velesovo, 26. septembra 2021

*Veš, da je vse tako, kot je bilo.
V vsaki stvari si, ki je v hiši,
v mislih si, besedah naših,
da, celo v sanjah,
le da korak se tvoj
nič več ne sliši ...
(J. Medvešek)*

ZAHVALA

V 84. letu starosti se je od nas poslovila naša draga mami, žena, stara mama, sestra in teta

ANICA ŽURA

rojena Verbič, iz Cerklj
21. 3. 1938-25. 9. 2021

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalja, cvetje, sveče in darove za svete maše. Posebna zahvala gospe Minki Jagodic, za molitve in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

Cerklje, oktober 2021

Kam naj gredo vrtničkarji

Na vrtničkih po Kranju je opaziti veliko nedovoljenih objektov, zato inšpektorji odredijo njihovo odstranitev. Kdaj in kje bo občina vse bolj zaskrbljenim vrtničkarjem omogočila nadaljnje vrtnarjenje?

SIMON ŠUBIC

Kranj – Potem ko so inšpekcijske službe aprila na pobudo mestnega svetnika Bojana Homana (SDS) odstranile novonastale vrtničke pri nakupovalnem centru Planet Kranj, se preganjanje vrtničkarjev oziroma odstranjevanje njihovih ut s kmetijskih zemljišč v Kranju nadaljuje. Na to je na zadnji seji mestnega sveta opozoril tudi Igor Velov (LRK) in občinsko oblast oziroma občinsko upravo pozval, naj stori vse, kar je v njeni moči, za čimprejšnjo zagotovitev pogojev za ureditev vrtničkov na območjih, kjer so ti dovoljeni. »Imam občutek, da se zdaj zelo hiti delati red z inšpekcijami, prej pa je dvajset let vse mirovalo. Predlagam, da stvari nekoliko uravnotežimo in naj se sprejme nekakšen moratorij, da se ustavi rušenje vrtov, dokler se občanom ne ponudijo nove lokacije, tudi z možnostjo postavitve ut,« je pozval.

Vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva Kranj Martin Raspet je potrdil, da medobčinska inšpekcija vodi več postopkov zoper lastnike vrtničkov na kmetijskih zemljiščih. »Začelo se je pri Tušu, nato se je kamen začel valiti še na več drugih območjih občine, na primer v Čirčah in na Primskovem,« je dejal. Kot je opozoril, je na obstoječih vrtničkih sicer dovoljeno gojiti vrtnine,

S študijo, ki jo je naročila Mestna občina Kranj, so že definirali območja, primerna za ureditev mestnih vrtov. / Foto: Tina Dokl

vendar pa je na kmetijskih zemljiščih prepovedano postavljanje ut, zalogovnikov vode in žičnatih ograj.

Janez Ziherl, vodja Urada za okolje in prostor na Mestni občini Kranj, je razložil, da je v Kranju tudi po obstoječem občinskem prostorskem načrtu za vrtničke na voljo več lokacij, vendar pa ne gre za občinska zemljišča, zasebni lastniki pa ne izkazujejo pravega interesa za postavitve vrtničkov. »Te lokacije so večinoma neprimerne, ker na njih ni možno urediti primernih parkirišč, stranišč, zbiranja vode. Urejeni vrtnički morajo biti v bližini naselij, kjer se to da urediti,« je povedal. »Žal

nam je, da je prišlo do veržne reakcije in zdaj prijavljajo eden drugega. To ni bil namen, a službe morajo odreagirati, če pride do prijave, in nedovoljene vrtove odstraniti,« je še dodal.

»Potem ko sem izpostavil neprimerne vrtničke pri Tušu, se je vsul plaz, zato mi še danes govorijo, da sem jaz uknil vrtničke. A to ni res, le povedal sem, da tisto, kar so hoteli delati pri Tušu, ne bi bilo v korist videzu Kranja. Zakon je jasen, kaj so kmetijska zemljišča in kje so lahko vrtnički,« se je v razpravo vključil še Bojan Homan in predlagal sprejetje programa urejanja mestnih vrtov do leta 2030, podobno kot

jih občinski svet sprejema za kulturo in šport. »Povejmo ljudem, kaj bomo naredili na tem področju v naslednjih letih, saj je vrtničarstvo enako popularno in zanimivo kot šport in kultura.«

MOK ima trenutno še nekaj vrtov na treh lokacijah: na Zlatem polju (nasproti Lidla) in na dveh lokacijah na Planini. Občina je tudi že naročila študijo umestitve mestnih vrtov, s katero so definirali več primernih lokacij, in nekatere bodo umestili tudi v aktualne spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta, ki bo vseboval tudi smernice glede enotnega videza, velikosti in opreme vrtov.

Skupni dom za Žirovnico in Bled

Potem ko je družba Comett domovi odstopila od projekta doma starostnikov v Žirovnici, so se Žirovnčani povezali z Blejci. Skupaj naj bi zgradili Medgeneracijski in gerontološki center Žirovnica - Bled, ki bo stal v Žirovnici, upravljal pa ga bo Dom upokoencev dr. Franceta Bergelja Jesenice.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – »Konec julija me je direktor podjetja Comett domovi obvestil, da odstopa jo od projekta gradnje doma starostnikov v Žirovnici. Kot razlog je navedel, da bo investitor v naslednjih treh letih gradil le en dom v Sloveniji, za katerega so dobili koncesijo,« je povedal župan Občine Žirovnica Leopold Pogacar. S tem so v vodo padli načrti, po katerih naj bi Comett domovi s partnerjem zgradil dom za starejše na zemljišču na Selu, ki ga je zagotovila Občina Žirovnica. Gradnjo naj bi začeli v letu 2023, prve stanovalce pa naj bi dom sprejel leta 2024. Zdaj je projekt ustavljen, župan Žirovnice pa ni stal križemrok, temveč je takoj stopil v stik z direktorico Doma dr. Franceta Bergelja Jesenice Karmen Arko. V zelo kratkem času se jim je uspelo dogovoriti, da bodo dom skušali zgraditi v okviru javne mreže, upravljal pa naj bi ga jeseniški dom. Za projekt je Pogacar navdušil tudi blejskega župana Janeza Fajfarja in dogovorili so se, da bosta občini dom zgradili skupaj, lokacija doma pa bo v Žirovnici. Občini naj bi v projekt

vložili zemljišče in komunalno infrastrukturo, medtem ko naj bi državo zaprosili za širitev javne mreže ter sofinanciranje, računajo pa tudi na evropska sredstva. Po sedanjih načrtih ne bodo gradili klasičnega doma starostnikov, temveč Medgene-

V žirovniški občini so že pred časom oblikovali delovno skupino, ki je proučila potrebe po domski oskrbi v občini, poleg tega pa so z občinskim prostorskim načrtom opredelili območje za gradnjo doma.

racijski in gerontološki center Žirovnica - Bled. Zasnova naj bi šla v smeri prehoda z institucionalnih na skupnostne storitve, torej deinstucionalizacije, kar je skladno z evropskimi smernicami. Idejno zasnovo že pripravljajo, vsi trije partnerji naj bi podpisali pismo o nameri, projekt pa bodo v začetku novembra predstavili tudi ministru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V Kranju zapora cest zaradi asfaltiranja

Kranj – Zaradi asfaltiranja odseka glavne mestne ceste v Kranju je do jutri zaprt 400-metrski odsek od križišča z Likozarjevo ulico in Jezersko cesto do križišča z ulico Mirka Vadnova in ulico Janka Pucija v smeri proti Brniku. Obvoz je urejen. Od jutri do 23. oktobra bo delna zapora tudi na delu Bleiweisove ceste, in sicer od križišča z Nazorjevo ulico do križišča s Kidričevo in Oldhamsko cesto. V celoti bo zaprt vozni pas v smeri iz Kranja proti Kokrici v dolžini približno 180 metrov, so sporočili z Mestne občine Kranj.

Podarili tisoč tečajev oživljanja otrok

Ljubljana – Ringaraja.net, prvi in osrednji slovenski in družinski portal, bo jutri zabeležil dvajsetletnico obstoja. Ob slavnostnem jubileju so s pomočjo Zveze prijateljev mladine Slovenije osrečili tisoč družin, ki so jim podarili tečaje prve pomoči in oživljanja otrok Naj srček bije. Starši otrok iz socialno ogroženih družin in starši otrok z redkimi boleznimi iz Društva Viljem Julijan so tako odslej bogatejši za neprecenljivo znanje, ki rešuje življenja. Dvajsetletnica portala sovpada z devetim evropskim dnevom oživljanja, ki ga zaznamujemo 16. oktobra.

Umril je Slavko Beznik

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – V sredo je v 95. letu starosti umrl Slavko Beznik, novinar in urednik, ki je začel postavljati trdne temelje današnjemu Gorenjskemu glasu. Njegove družinske korenine segajo na Gorjuše, kamor je zadnja leta najraje zahajal in kjer se je počutil najboljše. Vodenje Gorenjskega glasa je prevzel v začetku leta 1953 in ga kot glavni ali odgovorni urednik s presledki vodil do leta 1967, ko je odšel v Ljubljano k takratnemu Ljubljanskemu dnevniku. Pokojni Slavko je že v začetku šestdesetih let preteklega stoletja v Gorenjskem glasu videl priložnost za vidnejšo vlogo ne le v gorenjskem, ampak v širšem slovenskem medijskem prostoru. Gorenjski glas je začel

izhajati dvakrat in nato celo trikrat tedensko z ambicijo postati gorenjski dnevnik. Slavku se ta želja žal sicer ni uresničila, je pa Gorenjski glas z drugačnim načinom pisanja in novimi oblikami sodelovanja z naročniki in bralci dvignil med vodilne in najbolj brane pokrajinske časopise v Sloveniji.

vremenska napoved

Danes bo na vzhodu Gorenjske sprva pretežno oblačno, čez dan pa večinoma sončno. Jutri in v nedeljo bo sončno, jutri bo čez dan občasno zmerno oblačno. Zjutraj bo po nekaterih nižinah megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK
☁️☀️
2/14 °C

SOBOTA
☁️☀️
0/14 °C

NEDELJA
☀️☁️
0/13 °C

